

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
mesta Malacky
na roky 2007 - 2013**

Malacky 2007

OBSAH

Číslo	Názov kapitoly	Strana
1.	Úvod	4
2.	Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja	5
3.	Zásady tvorby Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na roky 2007 -2013	9
3.1	Ekonomické a sociálne východiská	11
3.1.1	Sociálno - ekonomická analýza	11
3.1.1.1	Geografická charakteristika	12
3.1.1.2	Ľudské zdroje a demografický vývoj	13
3.1.1.3	Ekonomika mesta	19
3.1.1.3.1	Trh práce a ekonomická aktivita	19
3.1.1.3.2	Hospodársky potenciál	24
3.1.1.4	Občianska vybavenosť	27
3.1.1.5	Vzdelanosť	33
3.1.1.6	Doprava a technická infraštruktúra	34
3.1.1.7	Životné prostredie	36
3.1.2	Analýza realizovaných opatrení	38
4.	Podpora z prostriedkov Európskej únie a podpora podnikania	40
5.	Swot analýza	40
6.	Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja	43
6.1	Hlavné disparity a faktory mesta Malacky	44
7.	Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja	45
7.1.1	Východiská stratégie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja	45
7.1.2	Výsledky analýzy súčasnej situácie	48
7.1.3	Vízia a stratégia Národného strategického referenčného rámca SR	49
7.1.4	Východiskové strategické dokumenty	50
7.2	Ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky	51
7.2.1	Globálny cieľ	51
7.2.2	Špecifické ciele	52
7.2.2.1	Infraštruktúra	52
7.2.2.2	Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	53
7.3	Popis stratégie	54
7.3.1	Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry	57
7.3.2	Podpora investícií do ochrany životného prostredia	58
7.3.3	Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy	59
7.3.4	Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	59
7.3.5	Regenerácia sídel	60
7.4	Tematická koncentrácia príspevkov	61
7.5	Územná koncentrácia príspevkov	61
7.6	Prioritné osi na úrovni ERDF	63
7.6.1	Prioritná os 1 Infraštruktúra	64
7.6.1.1	Opatrenie 1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry	64
7.6.1.2	Opatrenie 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia	65
7.6.1.3	Opatrenie 1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy	66
7.6.2	Prioritná os 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	66
7.6.2	Prioritná os 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	66

7.6.2.1	Opatrenie 2.1 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	67
7.6.2.2.	Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel	68
8.	Merateľné ukazovatele	69
8.1	Ukazovatele programu	70
8.2	Ukazovatele prioritných osí	71
8.2.1	Ukazovatele na úrovni prioritnej osi 1 Infraštruktúra	71
8.2.2	Ukazovatele na úrovni prioritnej osi 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	72
9.	Finančný plán	73
9.1	Indikatívny finančný plán zabezpečenia rozvojovej stratégie	76
9.2	Rozdelenie financií na priority a opatrenia	80
9.3	Rozdelenie financií na programovacie obdobie	81
9.4	Proces finančného riadenia	84
9.5	Finančné indikátory	84
9.6	Finančná analýza	85
10.	Zabezpečenie realizácie	89
10.1.1	Riadiaci orgán programu	91
10.1.2	Funkcie riadiaceho orgánu	91
10.1.3	Kompetencie a zodpovednosť riadiaceho orgánu	92
10.2	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	92
10.2.1	Schvaľovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja	94
10.3	Monitorovanie a hodnotenie	95
10.3.1	Fázy monitorovania a hodnotenia účinnosti, efektívnosti a dopadov projektov a programov	96
10.3.2	Ekonomická analýza monitorovania	100
10.3.3	Proces vypracovania a predkladania návrhu projektu	103
10.3.4	Výber a Schvaľovanie návrhov projektov	104
10.3.5	Proces finančného riadenia projektov	104
10.3.6	Finančné zdroje a partneri	105
10.3.7	Hodnotenie	106
10.4	Harmonogram realizácie	108
	Prílohy	110

1. ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky je základným programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Úvodná časť dokumentu obsahuje východiská pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR) mesta Malacky na roky 2007 – 2013 vyplývajúce a úzko súvisiace s programovými cieľmi základného republikového dokumentu Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 -2013 schváleného vládou SR v máji 2006.

Pre spracovanie základného programovacieho dokumentu na úrovni mesta vychádza predovšetkým z týchto rozhodujúcich dokumentov na lokálnej a národnej úrovni:

- Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, schválená zastupiteľstvom Bratislavského samosprávneho kraja, uznesením číslo 36/2003, Odbor regionálneho rozvoja BSK, Bratislava 2003,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky, apríl 2005
- Územný plán mesta Malacky v znení Zmien a doplnkov 2003, apríl 2004
- Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013, ktorý bol schválený uznesením vlády č. 457 dňa 17. 5. 2006,
- Národný rozvojový plán na roky 2004 – 2006,
- Národná stratégia trvaloudržateľného rozvoja,
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (schválený UV 1033/2001),
- Jednotný programový dokument NUTS II - Bratislava Cieľ 2 na obdobie 2004 – 2006,
- Operačné programy príslušných rezortov,
- Programové doplnky k operačným programom,
- Operačný program Bratislavský samosprávny kraj na roky 2007 – 2013.

Z regionálnej úrovne sa opiera o dokumenty spracované samosprávou kraja s dôrazom na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, Program Hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na roky 2004 – 2006, Stratégiou rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, Územný plán mesta Malacky vypracovaný v roku 2004.

Tieto dokumenty vytvárajú základný predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore regionálneho rozvoja mesta Malacky a zvýšenie účinnosti strategického plánovania ako i prípravy projektov a následného čerpania štrukturálnych fondov v programovacom období 2007 – 2013.

Východiskovou metódou uplatnenou pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je metóda Strategického plánovania. Vhodné použitie princípov strategického plánovania predstavuje optimálny nástroj na vypracovanie a realizáciu účinného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý je súčasťou takej regionálnej politiky, ktorá aj v podmienkach EÚ vie byť konkurencieschopná.

Dokument PHSR Malacky vychádza zo všeobecnej charakteristiky hlavných procesov strategického plánovania podpory regionálneho rozvoja. Hlavným zámerom je uvedenie špecifických procesov: programovania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia, ktoré z aspektu účinnej a konzistentnej podpory regionálneho rozvoja majú kľúčový význam.

2. Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja

Proces strategického plánovania v rámci PHSR Malacky predstavuje súbor nadväzujúcich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu vopred stanovených a hierarchicky usporiadaných cieľov. Reprezentuje systematický prístup ku konkrétnej predstave o budúcnosti, ktorú napĺňa séria krokov zohľadňujúcich reálny stav prostredia, jeho súvislostí a trendy vývoja.

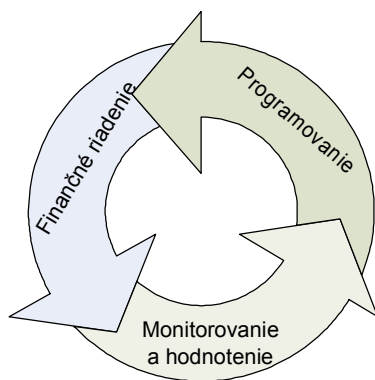
V procese strategického plánovania a podpory regionálneho rozvoja je dôležité, že každé strategické rozhodnutie je výsledkom konsenzu partnerov, ktorému predchádza komplexná analýza. Kľúčovú úlohu pri strategickom plánovaní zohráva spätná väzba, ktorú dostávajú subjekty zodpovedné za riadenie procesu strategického plánovania vo forme systematicky tvorených dát a informácií o účinnosti a efektívnosti plánovaných a realizovaných aktivít. Táto jeho základná vlastnosť umožňuje, aby sa systém riadenia podpory regionálneho rozvoja mohol v čase rozvíjať a prispôbovať potrebám jednotlivých aktérov.

Za riadenie podpory regionálneho rozvoja zodpovedá Bratislavský samosprávny kraj a mesto Malacky. Rozhodujúcou úlohou v procese strategického plánovania je zabezpečiť efektívne a účinné financovanie aktivít, ktoré povedú k naplneniu definovaných cieľov vyváženého rozvoja regiónu.

Jednotlivé procesy strategického plánovania sú navzájom prepojené, ich jednotlivé kroky na seba nadväzujú a tvoria jeden uzavretý systém.

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja tak ako je to zobrazené na nasledujúcom obrázku pozostáva z týchto troch hlavných procesov:

- programovanie
- finančné riadenie
- monitorovanie a hodnotenie

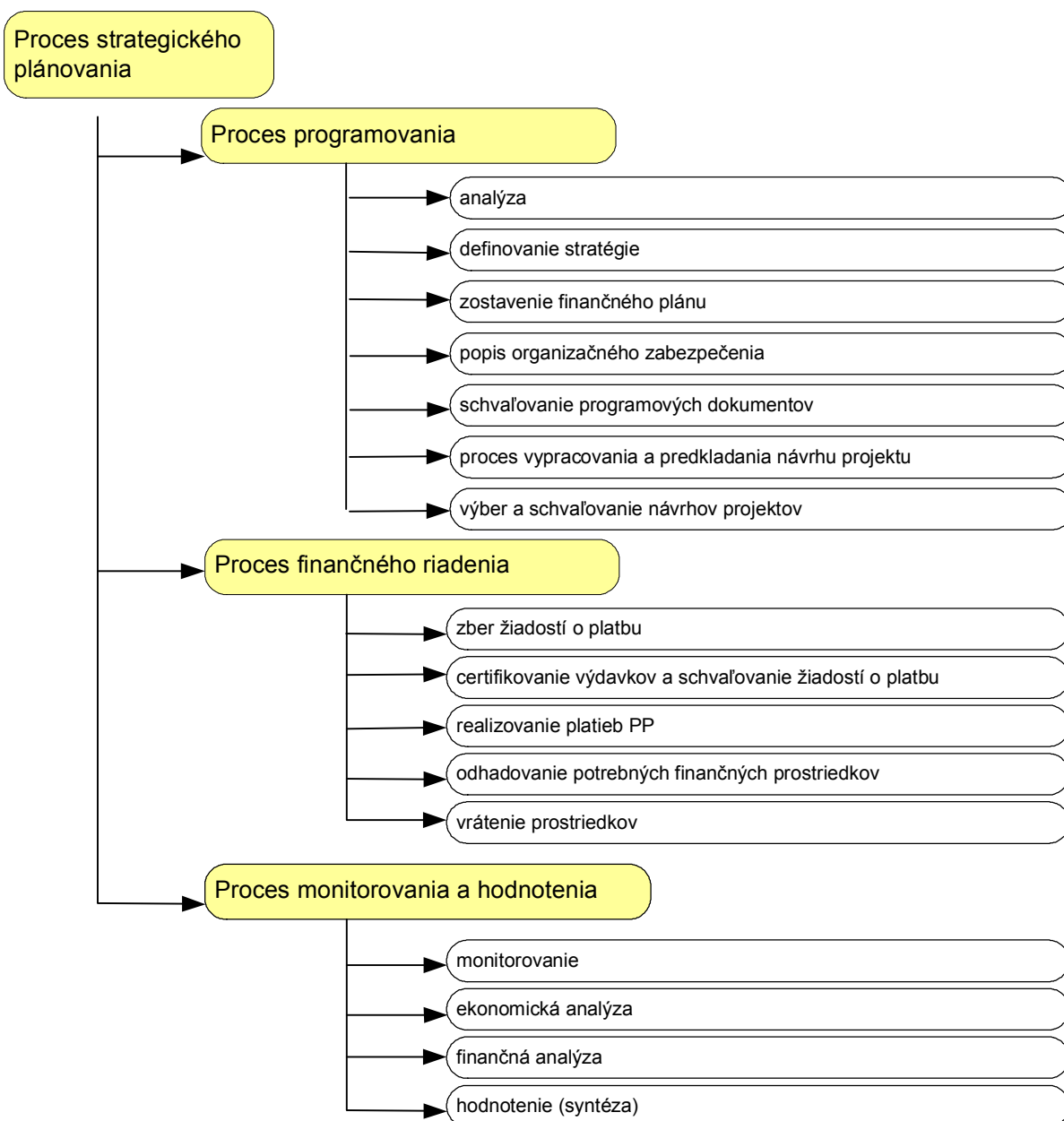

Procesy strategického plánovania

Jednotlivé činnosti v rámci uvedených procesov prebiehajú koordinovane a v uzavretých časových cykloch. Uzavretý časový cyklus znamená, že sa postupne realizujú všetky procesy: programovanie, finančné riadenie, monitorovanie a hodnotenie. Po ich ukončení pokračuje nový cyklus, ktorý vychádza z poznatkov získaných v hodnotení predchádzajúceho cyklu. Jedno programovacie obdobie predstavuje jeden uzavretý cyklus strategického plánovania.

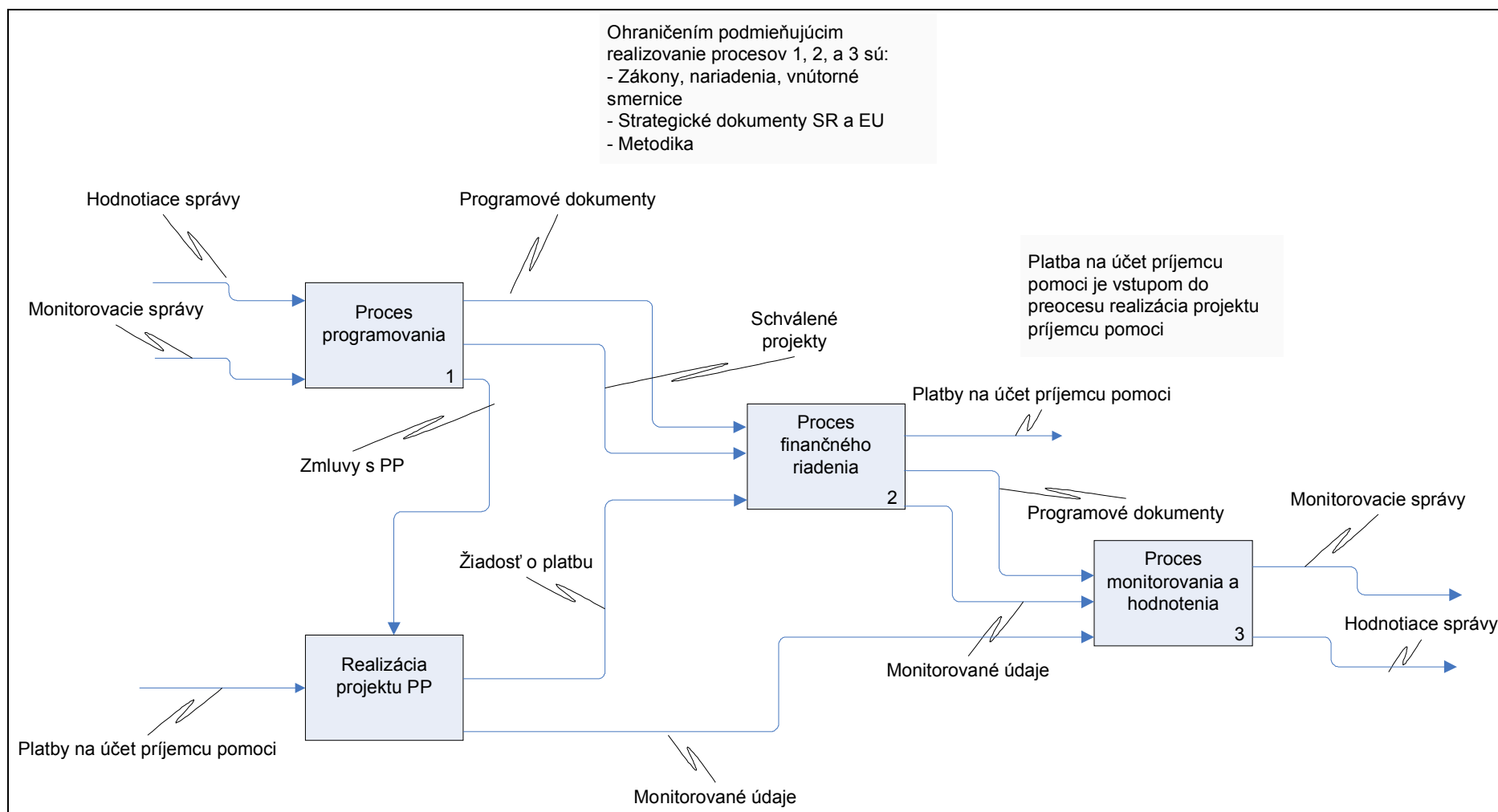
Každý z procesov strategického plánovania pozostáva z podprocesov, ktoré tvoria ich ďalšiu – detailnejšiu úroveň.

1. úroveň   2. úroveň   3. úroveň

Štruktúra a názvy procesov strategického plánovania

Za realizáciu PHSR mesta Malacky zodpovedajú predovšetkým orgány verejnej správy a územnej samosprávy. V rámci programovania analyzujú východiskovú situáciu, definujú strednodobé ciele, určujú primeranú stratégiu a vyberajú vhodné aktivity na jej realizáciu. Prostredníctvom finančného riadenia zabezpečujú finančnú podporu na realizáciu podporených aktivít, pričom monitorovaním a hodnotením zabezpečujú konzistentné informácie o očakávaných a reálnych efektoch spôsobených realizáciou týchto aktivít.

Procesný diagram modelu strategického plánovania podpory regionálneho rozvoja

Zjednodušene možno povedať, že v procese programovania sa vytvárajú programové dokumenty a vyberajú projekty, v procese finančného riadenia sa realizuje financovanie projektu a v monitorovaní a hodnotení sa zisťuje, ako prispeli projekty k rozvoju regiónu a čo z toho vyplýva pre nasledujúce programovacie obdobie. Za každú oblasť činností, ktoré vedú k zabezpečeniu efektívneho riadenia podpory regionálneho rozvoja, nesie zodpovednosť konkrétna organizácia, útvar, odbor, oddelenie, zamestnanec.

Predpokladom zavedenia fungujúceho systému riadenia podpory je, aby každý subjekt poznal svoje postavenie a úlohy a aby vedel, ako nadväzujú na prácu iného subjektu. Z hľadiska organizačných jednotiek sú tak na centrálnej, ako aj na regionálnej úrovni definované:

- príjemca pomoci, ktorý realizuje podporovaný projekt,
- orgány, ktoré sú zodpovedné za to, aby sa podpora príjemcom pomoci poskytovala efektívne a účinne,
- pracovné pozície (manažéri), ktoré zodpovedajú za vykonanie konkrétnych činností a riadenie zamestnancov príslušného orgánu.

Proces programovania pozostáva zo siedmich základných podprocesov. Týmito podprocesmi sú:

- analýza,
- definovanie stratégie,
- zostavenie finančného plánu,
- model organizačného zabezpečenia,
- schvaľovanie a akceptovanie programových dokumentov,
- vypracovanie a predkladanie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku,
- výber a schvaľovanie projektov.

3. Zásady tvorby Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na roky 2007 -2013

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky je strednodobým programovým dokumentom nadväzujúcim na Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013 a Operačný program Bratislavský samosprávny kraj na roky 2007 – 2013.

PHSR je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v UPN mesta. Je strednodobým programovým dokumentom, ktorý obsahuje najmä:

- a) analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, hlavné smery jej vývoja a stanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- b) úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podpory regionálneho rozvoja,
- c) návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

V súvislosti s celou škálou jednotlivých programových dokumentov tvoria dokumenty Národný strategický referenčný rámec, Operačný program Bratislavský samosprávny kraj a Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja jednu uzavretú a hierarchicky štruktúrovanú sústavu dokumentov na podporu regionálneho rozvoja. Nakoľko podpora regionálneho rozvoja sa realizuje prostredníctvom ŠF, programami štátnej pomoci a individuálnej štátnej pomoci, podmienkou je vzájomné prepojenie týchto dokumentov. Z tohto dôvodu je

nevyhnutné, aby bola metodika spracovania programových dokumentov od národohospodárskej úrovne až po úroveň obce konzistentná, čo je aj predmetom spracovania tohto dokumentu .

Štruktúra programového dokumentu na podporu rozvoja mesta Malacky sa bude členiť na nasledovné základné kapitoly:

- I. Ekonomické a sociálne východiská
- II. Rozvojová stratégia
- III. Finančný plán
- IV. Zabezpečenie realizácie

Základnou podmienkou ohraničujúcou proces analýzy sú strategické dokumenty SR a EÚ. Strategické dokumenty SR a EÚ ohraničujú zameranie analýzy a tvoria východisko pri definovaní stratégie mesta Malacky. Pri procese analýzy možno použiť analytické výstupy týchto strategických dokumentov, a to predovšetkým v prípade, ak sa v nich nachádzajú konzistentné časové rady špecifických, problémovo orientovaných merateľných ukazovateľov.

Cieľom I etapy prác - analýzy je spoľahlivá a kvantifikovaná identifikácia základných disparít vyváženého socio-ekonomického vývoja na úrovni národného hospodárstva, sektorov a regiónov. Analýza sa zameriava na identifikáciu kľúčových problémov, ktoré možno realizovať v rámci jedného programovacieho obdobia prostredníctvom alokovaných finančných zdrojov. Analýza pozostáva z 5 základných častí:

- *Makroekonomická analýza* sa zameriava na identifikáciu hlavných disparít a rastového potenciálu, ktorý ovplyvňuje formovanie ekonomického potenciálu, výkonnosti, trhu práce, životnej úrovne v regióne. NSRR, NRP, operačné programy, PRSK a PHSR musia tvoriť vzájomne prepojené časti, ktoré tvoria jeden analytický celok. V rámci mesta Malacky táto analýza vychádza zo schváleného rozpočtu obce.
- *Sociálno-ekonomická analýza* sa zameriava na identifikáciu hlavných disparít a rastového potenciálu na úrovni sektorov a regiónov v oblasti ekonomického rozvoja, ľudských zdrojov, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka a základnej infraštruktúry. Pre hierarchicky usporiadané programové dokumenty na národnej (NSRR, NRP, operačné programy) alebo regionálnej a miestnej úrovni (PRSK a PHSR) platí, že aj výsledky sociálno-ekonomickej analýzy musia tvoriť ucelenú hierarchicky usporiadanú analýzu.
- *Analýza realizovaných opatrení* sa zameriava na kvantifikáciu a hodnotenie dopadov realizovaných opatrení financovaných z verejných zdrojov alokovaných na ostatné podporné politiky v oblasti globálnych cieľov, cieľov ekonomickej a sociálnej kohézie a hlavných cieľov politík EÚ.
- *SWOT analýza* sa zameriava na prezentáciu poznatkov získaných v prechádzajúcich analytických postupoch vo forme silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Realizuje sa na úrovni národného hospodárstva, jednotlivých sektorov a regiónov.
- *Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja* sa zameriava na zatriedenie poznatkov získaných zo SWOT analýzy, ako aj ostatných analýz do malého počtu podľa závažnosti usporiadaných disparít vyváženého rozvoja a hlavných faktorov, prostredníctvom ktorých sa majú riešiť.

Z pohľadu problematiky strategického plánovania v etape programovania sú podstatným výstupom procesu analýzy:

- SWOT analýza,
- kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja,
- merateľné ukazovatele.

SWOT analýza slúži na prezentáciu výsledkov makroekonomickej analýzy a socio-ekonomickej analýzy na úrovni sektorov a regiónov. Pozostáva z prezentácie silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození a snaží sa zlúčiť výsledky analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia cieľovej oblasti, ktorou môže byť konkrétny región alebo sektor. SWOT analýza je určená pre definovanie stratégie a slúži ako základný model pre budúce riadenie podpory. SWOT analýzy jednotlivých programových dokumentov musia na seba nadväzovať a tvoriť jeden celok.

Ďalším výstupom analýzy sú koherentne usporiadané disparity a identifikované faktory rozvoja na ich riešenie, ktoré vychádzajú zo SWOT analýzy. Disparity a faktory rozvoja sú koherentne usporiadané podľa závažnosti identifikovaných ohrození a slabých stránok. Rovnako ako pri SWOT analýze platí, že disparity a faktory rozvoja musia medzi jednotlivými programovými dokumentmi tvoriť hierarchicky usporiadaný celok.

Jedným z krokov realizovaných v procese analýzy je aj identifikácia sústavy merateľných ukazovateľov, ktoré sa budú v budúcnosti pravidelne a konzistentne sledovať. Merateľné ukazovatele predstavujú sústavu indikátorov, na ktorých sa realizovala analýza a prostredníctvom ktorých sa rovnako kvantifikujú aj jednotlivé disparity

3.1 Ekonomické a sociálne východiská

Pri príprave programového dokumentu podpory regionálneho rozvoja je prvým krokom analýza ekonomických a sociálnych východísk. Jej výsledky predstavujú nevyhnutný predpoklad pre definovanie stratégie smerovania podpory regionálneho rozvoja.

Pri analýze ekonomických a sociálnych východísk platí pre všetky typy programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja vo všeobecnosti nasledujúca postupnosť krokov: makroekonomickej analýza, socio-ekonomickej analýza, analýza realizovaných opatrení, SWOT analýza, určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja. Na úrovni mesta Malacky sa proces analýzy vecne delí na 4 fázy. Výstupom týchto fáz je: socio-ekonomickej analýza, analýza realizovaných opatrení, SWOT analýza a identifikácia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.

Jednotlivé kroky analýzy na seba postupne nadväzujú, aby spoločne tvorili jednoliaty vertikálne aj horizontálne prepojený celok.

3.1.1 Sociálno-ekonomická analýza

Pred samotnou realizáciou socio-ekonomickej analýzy mesta Malacky je nevyhnutné zmapovanie tých základných súvislostí na úrovni príslušného samosprávneho kraja, ktoré majú rozhodujúci vplyv na ekonomický a sociálny vývoj mesta. Samotná analýza **hlavných socio-ekonomických súvislostí vývoja na úrovni mesta Malacky** sa predovšetkým zameriava na tieto oblasti :

- a) geografická charakteristika,
- b) ľudské zdroje,
- c) ekonomika,
- d) občianska vybavenosť,
- e) vzdelávanie a kultúru,
- f) životné prostredie.

V oblasti geografickej charakteristiky ide o analýzu

- prírodných daností a rozvojového potenciálu krajiny,

V oblasti ľudských zdrojov ide predovšetkým o analýzu:

- obyvateľstva a jeho štruktúry (podľa veku, pohlavia a vzdelania).

V oblasti ekonomiky ide predovšetkým o analýzu vývoja:

- zamestnanosti a nezamestnanosti,
- podnikateľských subjektov a ich štruktúry (podľa právnej formy, veľkosti a ekonomických činností),
- potenciálu obce v oblasti odvetví výroby a služieb.

V prípade občianskej vybavenosti ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti:

- bývania,
- sociálnej infraštruktúry,
- zdravotnej infraštruktúry,
- dopravnej infraštruktúry,
- technickej infraštruktúry.

V prípade vzdelávania a kultúry ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti:

- školstva,
- mimoškolských zariadení,
- kultúrnych zariadení.

V prípade životného prostredia ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti stavu a ochrany životného prostredia.

3.1.1.1 Geografická charakteristika

Katastrálne územie Malaciek je situované do centra južnej časti Záhorskej nížiny na nive a terase. Podľa geomorfologického členenia územia Slovenska je zaradené do Borskej nížiny v Záhorskej nížine. Územie tvoria dve geomorfologicky odlišné časti.

Západnú časť tvorí eróziou vodných tokov vyhlbená široká plytká zníženina v oblasti terás Moravy na ktorej leží aj zastavaná časť mesta tzv. Záhorské pláňavy. Záhorské pláňavy predstavujú fluvialno-eolickú zvlnenú rovinu, pre ktorú sú charakteristické zachované terasy vodných tokov. Na miestach znížení v medzidunových priestoroch sa sformovali mokradové depresie.

Východnú časť tvoria treťohorné íly a piesky morského a jazerného pôvodu a na nich naviať najmä štvrtohorné naviať piesky, menej nivné a močiarové uloženie v oblasti tzv. Boru. Bor má charakter zvlnenej roviny ktoré tvoria pieskové duny a presypy. Západne od mesta tečie rieka Morava, východne sa tiahnu Malé Karpaty. Od Malých Karpát smerom na západ k Malackám cez Bor preteká rieka Malina (Rudavka), ľavostranný prítok Moravy, ktorá má charakter nížinnej nivy s typickou fluvialnou rovinou.

Chotár leží v teplej klimatickej oblasti, v teplom a mierne suchom okrsku s miernou zimou. Priemerná ročná teplota je vyše 9 °C. Priemerná januárová teplota predstavuje -1 °C a júlová +20 °C. Ročný úhrn zrážok predstavuje 600-650 mm. Je tu niekoľko rybníkov, najväčší je Marheček. Má kyslé hnedé lesné, glejové až rašelinoglejové a lužné pôdy. Na západe je chotár odlesnený, inde borový les, miestami duby, jelše a agáty.

Na území sa nachádza dendrologicky chudobný prírodný park na ploche 42 ha, ktorý vznikol v 19. storočí na mieste pôvodných výsadiel z polovice 17. storočia. Severne od mesta je rybník a močiare.

Územie Malaciek sa nachádza v nadmorskej výške od 148 m n.m. pri Jakubovskom rybníku cez 190 metrov nad morom v oblasť Orlovských vršov až po 217 m v chotári. Malacky sú významným hospodárskym, administratívnym a kultúrnym strediskom. Rozloha

mesta Malacky predstavuje 23,2 km² v rámci katastrálnych hraníc t.j. 23202355 m². V roku 1960 predstavovala rozloha 7109 ha. Hustota predstavuje 772 obyvateľov na km².

Z historického pôvodu sa obec spomína v roku 1231, kedy patrila grófm zo Sv. Jura a Pezinka. Od roku 1573 sa spomína ako zemepanské mestečko s trhovým a jarmočným právom. V 16. a 17. storočí boli sídlom rôznych cechov kováčov, zámočníkov, čižmárov, murárov, stolárov a debnárov. V 19 stor. tu bolo sídlo služobného úradu Pálffyovcov a sídlo slúžnovského úradu. V meste bola pálenica, tehelňa, továreň na mydlo, parná píla a prvá malacká banka. Po I. svetovej vojne pozemky grófa Pálffyho rozparcelovali. Za 1. ČSR bol v Malackách rozvinutý liehovarnícky a potravinársky priemysel, sušiareň a mlyn, továreň na spracovanie liečivých rastlín Avenáriu, píla, peňažné ústavy, nemocnica a rozvinuté remeslá ako tkáčstvo, košíkárstvo, olejkárstvo, tehliarstvo, keramika a pod. Z historických stavieb sú zachované pôvodný renesančný kaštieľ z roku 1624, renesančno – barokový kostol a kláštor františkánov s obranným múrom a štyrmi vežami z roku 1653, synagóga z roku 1886, sochy z 2.polovice 18. stor.

Geografická charakteristika územia spolu s bohatou históriou a historickými objektmi predstavuje významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu v tomto území.

3.1.1.2 Ľudské zdroje a demografický vývoj

Populačný vývoj mesta Malacky zaznamenal nepretržitý nárast od začiatku 19. storočia odkedy počet vzrástol takmer 8 násobne. Od roku 1900 vzrástol počet 3,5 násobne. Najväčší prírastok bol v 70 - tých a 80 - tých rokoch 20. storočia, kedy obyvateľstvo vzrástlo o 37%, rovnako ako v 20 rokoch. V päťdesiatych rokoch činil prírastok 25%. Na sklonku 19. storočia prírastok činil cca 20%. Vývoj obyvateľov bol ovplyvňovaný rôznymi hospodárskymi krízami a vlnami hospodárskeho rastu. V druhej polovici 20. storočia bol ovplyvnený hlavne priaznivým demografickým vývojom, ktorý bol ovplyvnený rozsiahlymi propopulačnými opatreniami zo strany štátu. Najvýznamnejší vplyv predstavovala hlavne podpora bytovej výstavby po roku 1970. Stabilizáciu obyvateľstva na území mesta Malaciek podporovala i vtedajšia široká hospodárska základňa, rozsiahly potenciál služieb, dostatok pracovných príležitostí a kvalifikovaných miest, dostupnosť škôl, ako aj blízkosť Bratislavy so širokým hospodárskym potenciálom.

Vývoj obyvateľov od 19.storočia

Rok	Počet obyvateľov	Index rastu	Nárast
1828	2353	0	0
1869	3245	1,37	892
1880	3755	1,59	510
1890	4211	1,79	456
1900	5048	2,14	837
1910	5136	2,18	88
1921	5251	2,23	115
1930	7213	3,06	1962
1940	7276	3,09	63
1948	7696	3,27	483
1961	9650	4,1	1954
1970	11 101	4,72	1451
1980	15 218	6,47	4117
1991	17 573	7,46	2355
2001	17 773	7,55	200
2004	17 858	7,59	85
2005	17847	7,58	-11

Zdroj: podľa ŠÚSR

Počet obyvateľov Malaciek sa v období r. 1960 – 2001 zvýšil o 8123 obyvateľov, t. j. o 84,2%. Od povojnového roku 1948 počet obyvateľov vzrástol o 131%. Za posledných 10 rokov narástol počet obyvateľov o cca 330 obyvateľov.

Prírastok obyvateľstva v posledných 15 rokoch bol mierny, pričom podiel mesta Malacky na počte obyvateľov Bratislavského kraja sa nemení za posledné 4 roky. Obyvateľstvo Malaciek predstavuje 3 % podiel z populácie kraja. Počet obyvateľov v Bratislavskom kraji rastie tiež len veľmi mierne, pričom k nárastu populácie dochádza iba vo vidieckych okresoch kraja. Na rast výrazne vplyva vyľudňovanie z Bratislavy, kde počet obyvateľov už niekoľko rokov sústavne klesá.

Z hľadiska hustoty osídlenia predstavuje mesto vysokú koncentráciu osídlenia, ktorá dosiahla 769 obyvateľov na km² v roku 2005. V roku 2001 predstavovala 765 obyvateľov na km². V Bratislavskom kraji bola v roku 2001 priemerná hustota osídlenia 292 obyvateľov na km² a v okrese Malacky iba 68 obyvateľov na km², čo bola najnižšia úroveň v rámci kraja. V roku 2005 žilo v kraji 603699 obyvateľov pri hustote 294 obyvateľov na km², v okrese Malacky 66353 obyvateľov pri hustote 70 obyvateľov na km². V Bratislave dosiahla priemerná hustota osídlenia až 1162 obyvateľov na km² v roku 2001 a v roku 2005 poklesla na 1158 na km². Analýza hustôt obyvateľstva poukazuje, že v mestách je podstatne vyššia koncentrácia obyvateľstva ako na vidieku.

Bilančný pohyb obyvateľstva od roku 1991 predstavujú ukazovatele v nasledovnej tabuľke.

Počet a pohyb obyvateľov mesta Malacky

Rok	Stav 1.1	Živo-narodení	Zomretí	Prirodzený prírastok	Pri-sťahovaní	Vy-sťahovaní	Prírastok sťahovaním	Celkový prírastok	Stav k 31.12.
1991	17 555	223	130	93	324	337	-13	80	17 635
1992	17 635	235	148	87	270	383	-113	-26	17 609
1993	17 609	214	142	72	385	320	65	137	17 746
1994	17 746	185	123	62	297	352	-55	7	17 753
1995	17 753	198	147	51	410	230	180	231	17 984
1996	17 984	190	172	18	317	229	88	106	18 090
1997	18 090	163	124	39	323	233	90	129	18 219
1998	18 219	194	135	59	278	290	-12	47	18 266
1999	18 266	161	120	41	224	238	-14	27	18 293
2000	18 293	167	150	17	195	248	-53	-36	18 257
1991-2000	*	1930	1391	539	3023	2860	163	702	*
2001	17 800	149	145	4	205	294	-89	-85	17 715
2002	17 715	139	125	14	432	396	36	50	17 765
2003	17 765	177	120	57	324	276	48	105	17 870
2004	17870	170	141	43	242	283	-41	-12	17858
2005	17858	186	166	20	338	369	-31	-11	17847

Zdroj: ŠUSR

Prirodzený prírastok v rokoch 1991 – 2000 predstavoval celkom 539 obyvateľov, keď sa narodilo 1 930 detí a zomrelo 1 391 osôb. Za posledných 5 rokov od roku 2001 do roku 2005 predstavoval 138 obyvateľov, keď sa narodilo celkom 821 a zomrelo 697 obyvateľov.

V priebehu posledných 15 rokov prirodzený prírastok narástol na 677 obyvateľov. Počet narodených teda prevyšoval počet zomretých o 124 obyvateľov, čo dáva dobré predpoklady pre rast obyvateľstva z vlastných zdrojov. Prirodzený prírastok obyvateľstva je

spôsobený aj vplyvom tzv. oneskorenej reprodukcie u obyvateľstva vo veku 30-35 rokov. Prírastok z migrácie predstavoval v rokoch 1991 -2000 celkom 163 obyvateľov, keď sa do Malaciek prisťahovalo 3 023 obyvateľov a vysťahovalo 2 860 osôb. Za posledných 5 rokov od roku 2001 do roku 2005 migrácia obyvateľstva predstavovala pokles o 77 obyvateľov, keď sa prisťahovalo celkom 1541 a vysťahovalo 1618 obyvateľov. Za 15 rokov do roku 2005 prírastok z sťahovaním migrácie činil 86 obyvateľov. Celkový prírastok obyvateľov v rokoch 1991 až 2000 predstavoval 702 osôb a do roku 2005 celkom 749 obyvateľov, keď za roky 2001-2005 celkom pribudlo len 47 obyvateľov. Uvedený vývoj vytvára predpoklady že o mesto Malacky je záujem obyvateľov zo širšieho okolia, čo značí, že je možnosť rozvíjať bytovú výstavbu aj pre iných ako vlastných obyvateľov mesta z dôvodu skvalitnenia a obmeny demografickej vekovej krivky v prospech mladších vekových skupín. Uvedený predpoklad potvrdzuje aj porovnanie v rámci okresu Malacky, ktorý dosahuje záporné prirodzené prírastky, čo značí, že obce v okolí mesta Malacky sa vyludňujú v prospech mesta a postupne starnú, na čo poukazuje väčší podiel počtu starších obyvateľov na populácii ako okresné mesto samotné. Priemerný vek obyvateľov mesta dosahuje cca 36 rokov, čo značí, že mesto Malacky je relatívne mladšie voči svojmu okoliu.

V celom sledovanom období prirodzený prírastok vykazuje kladné hodnoty, pričom v poslednom sledovanom období rastie iba veľmi mierne. Hlavným dôvodom nízkeho prirodzeného prírastku obyvateľstva boli spoločenské zmeny po roku 1990, kedy došlo k výraznému poklesu pôrodnosti z dôvodu zrušených opatrení ovplyvňujúcich populačný vývoj. Ďalšie faktory, ktoré ovplyvňujú znížený prirodzený prírastok, sú :

1. finančná nedostupnosť bývania - najmä nedostatok cenovo dostupných, nájomných bytov pre mladé rodiny,
2. nízka úroveň príjmov v ekonomike a s tým spojená osobná a spoločenská neistota,
3. nepomer medzi čistými reálnymi príjmami pracujúcich a súčasnými cenami bytov,
4. vysoké náklady spojené s výchovou a zabezpečením potrieb dieťaťa a matky,
5. nestabilita pracovných miest a slabá ponuka pracovných príležitostí,
6. nižšia odborná kvalifikácia obyvateľstva, slabé jazykové schopnosti a zručnosti,
7. migrácia pracovných síl mimo mesta a región,
8. nedostatok voľných pracovných miest pre absolventov škôl,
9. zmena v myslení mladej generácie, ktorá uprednostňuje kariéru a prácu pred rodinou,
10. neskorší vstup do manželstva priemer cca 27 rokov,
11. odsun prvých pôrodov do vyššieho veku,
12. vysoká miera rozvodovosti manželstiev, 80 rozvodov na 100 sobášov podľa ŠU SR,
13. zmena spoločenských hodnôt, nízky vzťah k rodine, nedostatok skutočnej lásky a zhone,
14. zvýšené životné náklady, vysoká miera nezamestnanosti.

Úmrtnosť obyvateľstva mesta sa pohybuje v rozmedzí cca 7 - 9%, čo predstavuje priemerné hodnoty v rámci kraja. Keďže pôrodnosť dosahuje trvale vyššie hodnoty v rozmedzí 8-11%, nie je predpoklad do najbližších rokov očakávať zvýšený podiel úmrtnosti ktorý by ovplyvnil negatívne prirodzený prírastok.

Čistý prírastok obyvateľstva sťahovaním je ovplyvňovaný vývojovými cyklami spôsobenými najmä novovytvorenými pracovnými miestami v malackom okrese, ktoré aj do

Malaciek prilákali nových obyvateľov, ponukou pozemkov na novú výstavbu rodinných domov, ako i návratom pôvodných obyvateľov z Bratislavy do rodného mesta. V posledných piatich rokoch je však mínusový prírastok sťahovaním ovplyvňovaný nedostatkom nových plôch na bývanie, ktoré by podporili rozvoj prisťahovalectva z blízkeho okolia.

Kladné prírastky z migrácie sú v rámci okresu Malacky, z dôvodu že obyvatelia Bratislavy vyhľadávajú po zlepšení svojej ekonomickej situácie relatívne lacnejšie, menej zaľudnené, pomerne rýchlo a dobre dostupné, pokojnejšie a k prírode bližšie bývanie v zázemí hlavného mesta.

Okrem toho vznikli v rámci okresu nové pracovné príležitosti najmä v automobilovom priemysle, čo spôsobilo zvýšený záujem nových obyvateľov o bývanie v rámci prímestských obcí.

Z hľadiska veku predstavuje obyvateľstvo značné výkyvy. Dochádza k zvyšovaniu priemerného veku a následne aj zvyšovaniu indexu starnutia. Prevalencia obyvateľstva je najvýraznejšia v produktívnom veku, kde podiel predstavuje 68%. Výrazne nižšie je v posledných rokoch zastúpenie v predproduktívnom veku s 15,6% podielom. Poproduktívny vek mierne narastá, keď obyvateľstvo postupne starne, predstavuje však stále nízke hodnoty.

Veková štruktúra obyvateľstva

Rok	Predproduktívny vek (0-14 roční)	Produktívny vek (15-54ž a 15-59 m)	Poproduktívny vek (ženy 55+, muži 60+)
	v %	v %	v %
r. 2001	17,0%	68,0%	15,1%
r. 2002	16,1%	68,1%	15,8%
r. 2003	15,6%	68,0%	16,4%

Zdroj: Územný plán obce mesta Malacky v znení zmien a doplnkov 2003, AUREX s.r.o., apríl 2004, Bratislava

Na základe analýzy vekovej štruktúry podľa 5 ročných vekových skupín možno predpokladať že v najbližších 10 rokoch t.j. v programovacom období odíde do dôchodku cca 2300 obyvateľov a do produktívneho veku vstúpi cca 2100 obyvateľov, čo predstavuje pokles o cca 200 ekonomicky aktívnych obyvateľov, ktorých bude potrebné nahradiť pravdepodobne z migrácie, pre ktorú je potrebné vytvoriť adekvátne podmienky. Z hľadiska vekovej štruktúry možno očakávať, že počet obyvateľov v dôchodkovom veku bude pribúdať a počet obyvateľov v produktívnom veku ubúdať.

V súčasnosti index starnutia populácie vykazuje hodnotu 104,8, čo znamená, že mesto začína starnúť podstatne intenzívnejšie ako doteraz. Svedčí o tom aj podiel obyvateľov v poproduktívnom veku, ktorý prekročil počet obyvateľov v predproduktívnom veku v roku 2003.

Celoslovenský trend vývoja populácie je zachovaný aj v Malackách. To znamená, že z hľadiska veku sa očakáva, že mesto Malacky bude postupne starnúť, avšak bude mať stále priaznivejšiu vekovú štruktúru ako okolité obce vzhľadom na ekonomický tlak, ktorý sťahuje pracujúcu populáciu a nové výroby do tvoriaceho ekonomického uzla v rámci priemyselného parku, kde sa vytvárajú nové pracovné príležitosti. Tento fenomén spôsobuje fakt, že mladí ľudia prichádzajúci za prácou sa postupne usádzajú v meste a v okolitých sídlach.

Spoločne hospodáriacich cenзовých domácností na území mesta bolo 6374 v roku 2001 žijúcich v 5812 bytoch. Zdvojených spolu žijúcich cenзовých domácností je v Malackách 562 t.j.8,8 %.

Významným demografickým fenoménom je v Malackách populácia rómskeho obyvateľstva. Počet obyvateľov v meste je veľmi ťažko zistiť, nakoľko sa k rómskej populácii nehlásia. Podľa sčítania v roku 2001 sa prihlásilo k rómskemu etniku len 25 obyvateľov a rómsky materinský jazyk uviedlo len 5 obyvateľov. Avšak v rámci prípravy Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007-2013 je rómska problematika zaradená do horizontálnej priority, čo umožní čerpať finančné prostriedky pre túto komunitu. Z výsledkov sociografického mapovania rómskych osídlení na Slovensku (2004) sa odhaduje počet obyvateľov žijúcich v rámci osídlení okolo 320 000, čo je asi 3,5 násobne viac, ako udávajú oficiálne štatistiky Štatistického úradu z posledného sčítania ľudu. Podľa SODB bol v roku 2001 počet Rómov 89 920 a podľa demografickej štatistiky bol v roku 2004 počet Rómov 96 257. Veková štruktúra rómskej populácie je značne odlišná od celoslovenského priemeru aj od priemeru EÚ. V porovnaní s celoslovenským i európskym trendom je rómska populácia progresívna, s výrazným podielom mladších ročníkov a zároveň s nižším podielom ročníkov v produktívnom veku a starších ročníkov. Táto skutočnosť je dôsledkom vyššej pôrodnosti, ale zároveň aj vyššej úmrtnosti v rómskej populácii. Podľa prognózy vývoja rómskeho obyvateľstva sa bude počet Rómov do roku 2025 zvyšovať. Trend rastu v SR bude kulminovať v roku 2015 (prirodzený ročný prírastok 6 – 7,5 tisíc) a postupne dlhodobo oslabovať svoje tempo rastu. Na základe sociografického mapovania rómskych osídlení je reálne predpokladať, že v roku 2025 bude na Slovensku žiť viac ako pol milióna Rómov a zo súčasných 7% vzrastie na necelých 10 % obyvateľstva žijúceho v SR v roku 2025. Uvedené údaje je možné v podielom prepočte transformovať aj na lokalitu Malacky.

Prognóza vývoja obyvateľstva mesta Malacky

Z demografickej projekcie, ktorá bola vytvorená v rámci UPN mesta Malacky vyplýva, že do roku 2015 sa predpokladá, že veková štruktúra sa bude vyvíjať naďalej nepriaznivo (pokiaľ sa neuskutočnia zmeny najmä v hospodárskej, populačnej a bytovej politike štátu). Hlavné trendy do roku 2015 budú nasledovné :

- znižovanie podielu obyvateľstva v predproduktívnom veku (0 - 14 roční),
- narastanie podielu obyvateľstva v poproduktívnom veku,
- v produktívnom veku sa očakáva postupný pokles, aj keď do roku 2006 sa predpokladá mierny nárast produktívnej zložky obyvateľstva (na základe silných populačných ročníkov zo 70 rokov), avšak od roku 2007 táto zložka obyvateľstva bude klesať.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľov Malaciek predpokladá UPN do roku 2015 nasledovne:

Veková skupina	2001 SL		2005 prognóza		2015 Prognóza		Prírastky, úbytky		
	Absol.	%	Absol.	%	Absol.	%	2001-2005	2006-2015	2001-2015
0-14	3016	17	3500	16 – 17	3 800	15 – 16	484	300	784
Produktívna	11606	65,3	13800	65 – 66	16 360	65 – 66	2194	2560	4754
Poproduktívna	2678	15,1	3700	17 – 18	4 840	19 – 20	1022	1140	2162
nezistení	473	2,6					-473	0	-473
Spolu	17 773	100	21 000	100	25 000	100	3 227	4 000	7 227

Zdroj: Územný plán obce mesta Malacky v znení zmien a doplnkov 2003, AUREX s.r.o., apríl 2004, Bratislava

Odporúčania vyplývajúce z demografických trendov

Odporúčania vyplývajúce z vekovej štruktúry

1. Analýza poukázala, že z hľadiska socio-ekonomických súvislostí je žiadúce znížiť vekovú štruktúru v prospech mladších vekových skupín obyvateľstva. Zníženie vekovej štruktúry je potrebné zabezpečiť propopulačnými opatreniami, hlavne migráciou mladého obyvateľstva a zvýšením bytovej výstavby štandardných i nadštandardných bytov pre mladé rodiny, či už v nízkopodlažnej, ale i viacgeneračnej vilovej zástavbe rezidenčného a penziónového typu.
2. Pre mladšie vekové skupiny 20-34 veku je potrebné počítať s prípravou územia na bytovú výstavbu v rozsahu minimálne 1500 bytov. Taktiež je potrebné vytvárať hospodársko-sociálne podmienky v rámci zabezpečovania pracovných príležitostí s možnosťou uplatnenia v rôznych formách podnikateľských činností, vrátane cestovného ruchu.
3. Pre vekovo staršie obyvateľstvo v poproduktívnom veku po 60 roku a viac počítať s výstavbou penziónu pre dôchodcov v rozsahu cca 150 malometrážnych bytov poskytujúceho komplexné služby vrátane zdravotnej a bezpečnostnej ochrany.
4. Z hľadiska zabezpečenia potrieb školských zariadení je potrebné počítať s potrebou minimálne 1 základnej školy. V predškolských zariadeniach je potrebné počítať s výstavbou 1 materskej školy.

Odporúčania vyplývajúce zo spolužitia

Podiel slobodných, rozvedených a ovdovelých vzrastá, čo si z hľadiska sociálnej situácie vyžaduje potrebu uvažovať s väčším podielom malometrážnych bytov pre túto kategóriu obyvateľstva v rozsahu cca 200 bytov vo forme penziónu bez komplexných služieb.

Odporúčania vyplývajúce z prirodzeného a mechanického pohybu

Z dôvodov zníženej reprodukcie obyvateľov mesta je potrebné uvažovať so zabezpečením a výraznejším podporovaním migrácie obyvateľstva do mesta, prípravou územia na výstavbu nízkopodlažných rodinných objektov i viacgeneračných vilových a rezidenčných domov nového typu, ktorá umožní aj zvýšenie kvalifikačnej úrovne.

Odporúčania vyplývajúce z migrácie

Pre zvýšenie migrácie do mesta je potrebné umožniť rekonštrukciu a novú výstavbu bytového fondu tak, aby mechanický prírastok z migrácie sa pohyboval v minimálnom rozsahu do 3 % ročne z dnešného stavu obyvateľstva.

Odporúčania vyplývajúce z cenových domácností

V súvislosti so skladbou cenových domácností je potrebné počítať so znížením chceného spolužitia dvoch a viac CD v minimálnom rozsahu cca 40-50 % na zhruba 4% spolužitia, čo značí že vznikne väčšia potreba malometrážnych bytových jednotiek.

Odporúčania vyplývajúce z denne prítomného obyvateľstva

V súvislosti s rastom denne prítomného obyvateľstva je potrebné pri dimenzovaní a umiestňovaní jednotlivých zariadení počítať s minimálnou 30 % rezervou pre všetky typy obslužných zariadení v občianskej vybavenosti.

Rozvojové predpoklady

Vývoj obyvateľstva závisí od viacerých faktorov rozhodujúcich v demokratizačnom procese, a to ako od sociálnej a hospodárskej politiky štátu, mesta a mestskej časti, tak i od vnútorných a vonkajších faktorov celého regiónu. Z hľadiska optimálneho demografického procesu je potrebné v rámci podmienok a možností

miestneho úradu podporovať a usmerňovať základné strategické smery podľa týchto základných okruhov:

- a. Výhľadová optimálna veľkosť Malaciek bola odvodená od postavenia mesta v štruktúrach okresu z návrhu UPN a z hľadiska regionálnych súvislostí. Vychádzala aj zo zabezpečovania sociálnych, ekonomických, ekologických i kvalitatívnych potrieb obyvateľov, ako i od potenciálnych možností územia z hľadiska ekonomickej výťažnosti.
- b. Prognostický výhľadový počet obyvateľov predpokladá usmerňovať migráciu reguláciou tak, aby sa zvýšil podiel hlavne vo vysoko produkčných vekových skupinách 20 - 45 rokov a vekovej skupiny 0 -14 a aby sa zabezpečila potenciálna reprodukčná hodnota vlastného obyvateľstva.
- c. Predpokladaný demografický vývoj mesta vyvolá dopad na sociálno-ekonomický rozvoj a zvýšenie migrácie, s tým že vyšší podiel rodín s deťmi ovplyvní reprodukciu vlastného i prisťahovaného obyvateľstva. Tento proces vyvolá tlak na výstavbu bytov v rozsahu okolo 1500 bytov i tlak na poskytovanie rôznych druhov služieb a zariadení občianskej vybavenosti.
- d. Z demografickej prognózy vyplýva požiadavka na pracovné miesta pre mládež vstupujúcu do produktívneho veku v rozsahu cca 1500 k návrhovému obdobiu v roku 2015. Tento proces si vyžiada zabezpečiť podmienky pre rozvoj súkromného podnikania vo forme priestorových, daňových, sociálnych a finančných podmienok.
- e. Predpokladaný vývoj obyvateľstva si vyžiada tiež umožniť tvorbu pracovných príležitostí pre vlastné obyvateľstvo vytváraním priestorových podmienok pre podnikateľské aktivity (krajinné usadlosti) a tak obmedzovať migráciu do silnejších centier v regióne.
- f. Z hľadiska nárastu cenzových domácností (CD) je potrebné uvažovať s rezervou so zabezpečením výstavby bytov pre vlastné obyvateľstvo, z ktorých už v súčasnosti cca 8,8% žije v zdvojených CD v jednom byte ako i jednotlivcov, ktorí žijú v inom než svojom byte.
- g. Potrebu nových bytov vyvoláva i vstup silnejších ročníkov mladého obyvateľstva do produktívneho veku, ktorých počet z roka na rok sústavne narastá.
- h. Z hľadiska ekonomického rozvoja mesta sa odporúča ekonomické nástroje obecnej politiky viazať v rámci daňovej, úverovej a subvenčnej politiky v prospech vlastného obyvateľstva, pričom vypracovať také podmienky, ktoré umožnia vstup domáceho i zahraničného kapitálu za výhodných ekonomických podmienok v navrhovaných lokalitách.

3.1.1.3 Ekonomika mesta

3.1.1.3.1 Trh práce a ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Ekonomicky aktívnych obyvateľov v roku 2001 bolo v Malackách 9919, čo predstavovalo 52,9%. Oproti roku 1991 bol nárast o 279 ekonomicky aktívnych obyvateľov t.j. o 0,9%. Z celkového počtu bolo 4521 žien t.j. 48,1%. Za prácou mimo obec bydliska odchádzalo 3071 obyvateľov t.j. 31%, o 52 viac ako v roku 1991 kedy odchádzalo 3 019 osôb, čo predstavovalo 33,1 % z ekonomicky aktívnych osôb. Z analýzy vyplýva, že v percentuálnom podiele sa odchádzka obyvateľov znižuje. Z ekonomicky aktívnych obyvateľov 36298 pracovalo vo verejnom sektore a 4185 v súkromnom sektore.

Predpoklady o počte ekonomicky aktívnych osôb vo výhľadových obdobiach vychádzajú z predpokladanej vekovej štruktúry obyvateľstva a miery zapojenia obyvateľstva do ekonomického procesu.

Pri stanovení aktuálnej situácie vychádzame z predpokladu, že vo výhľadových obdobiach miera zapojenia obyvateľstva v produktívnom veku do pracovného procesu bude zhruba na úrovni roku 1991 a mierne poklesne miera zapojenia obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Podľa jednotlivých variantov výhľadovej veľkosti Malaciek prognóza predpokladá v Malackách nasledujúci počet ekonomicky aktívnych osôb v rokoch 2005-2015.

Počet ekonomicky aktívnych osôb (EAO) v Malackách

	Počet EAO	Podiel EAO na populácii	Prírastky, úbytky EAO
1991	9 124	52,0	-
2001	9403	52,9	279
prognóza na 2005	cca 11 870	56 – 57	2467
prognóza na 2015	cca 13 900	55 – 56	2030

Zdroj: Územný plán obce mesta Malacky v znení zmien a doplnkov 2003

AUREX s.r.o., apríl 2004, Bratislava

V súlade s predpokladaným vývojom počtu obyvateľov v Malackách vo výhľadových obdobiach a meniacou sa skladbou jeho vekovej štruktúry sa bude vyvíjať aj počet ekonomicky aktívnych osôb. Do roku 2005 by malo pribudnúť od roku 2001 v Malackách takmer 2470 ekonomicky aktívnych osôb. Prognóza predpokladá v období rokov 2001 až 2015 nárast počtu ekonomicky aktívnych osôb o približne 4500 osôb. V dôsledku migrácie predovšetkým produktívneho obyvateľstva sa zvýši aj podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva z celkového počtu obyvateľov z 52,9% v roku 2001 na 56 – 57% v roku 2005 a na 55 – 56% v roku 2015.

Zamestnanosť a trh práce

Trh práce v Malackách je charakterizovaný prevahou zastúpenia pracovných príležitostí v primárnom a sekundárnom sektore oproti krajskému priemeru. V regionálnej štatistike v okrese Malacky prejavuje vyššie zastúpenie poľnohospodárskej pôdy, ktorá na seba viaže zamestnanosť ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V okrese Malacky bolo v roku 2005 zamestnaných celkom 10 289 zamestnancov čo predstavovalo 0,8% podielu zo SR. Priemerná mzda dosiahla 20 842 Sk.

Zamestnanci v sektoroch ekonomiky (prepočítané počty) k 30.9.2004

Sektor ekonomiky	Bratislavský kraj		okres Malacky	
	počet osôb	podiel	počet osôb	Podiel
Spolu	337 153	100%	11 354	100%
primárny - poľnoh., lesníctvo, poľov. A rybolov	3 041	0,9%	674	5,9%
sekundárny - priemysel a stavebníctvo	82 981	24,6%	7 411	65,3%
terciárny – služby	251 130	74,5%	3 093	27,2%

Zdroj: Bulletin 3/2004, Štatistický úrad Slovenskej republiky - Krajská správa v Bratislave

Z hľadiska trhu práce sú Malacky aj centrom dochádzky za prácou z okolitých obcí ale aj z iných okresov Slovenska vrátane Bratislavy. Ponuka pracovných príležitostí nekorešponduje celkom so vzdelanosťou štruktúrou, čo spôsobuje dochádzku a prívlev nových pracovných síl z iných okresov Slovenska.

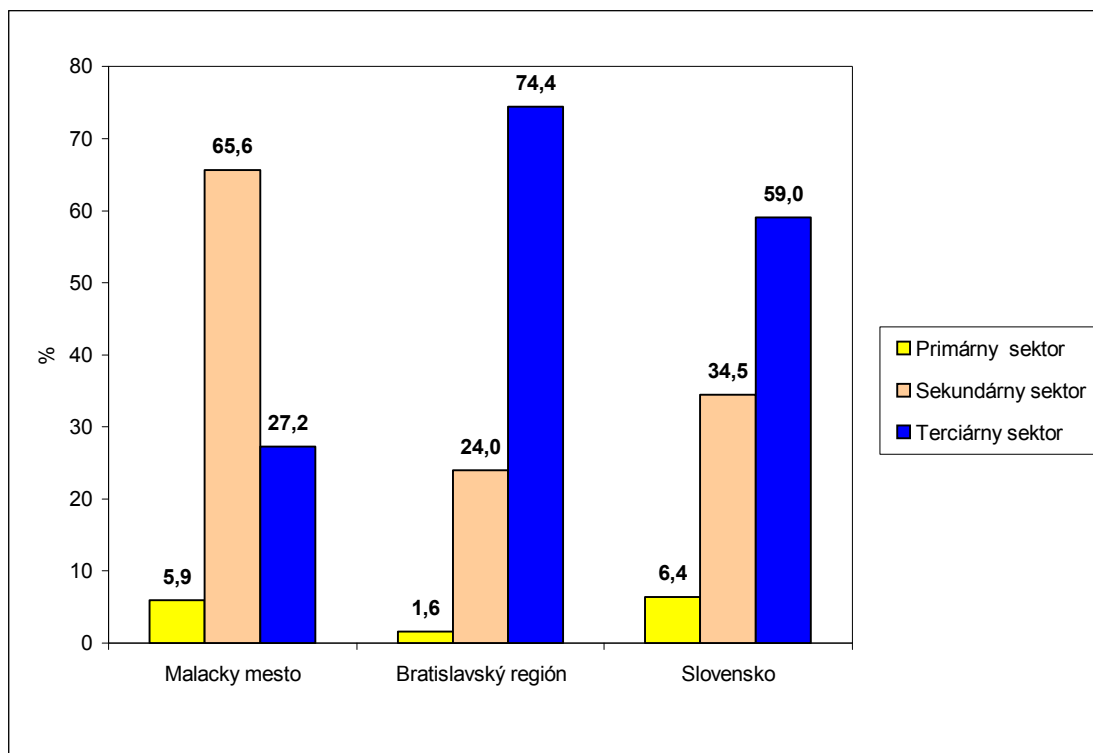
Zamestnanci (prepočítané počty) a priemerná nominálna mesačná mzda na 1 zamestnanca v okrese Malacky v 3.štvrtroku 2004

Sektor	Ekonomická činnosť podľa OKEČ	Priem.evidenčný počet zamestnancov			Priemerná nominálna mesačná mzda v Sk	
		2004	podiel%	index 2004-3	2004	Index 2004-3
I. + II. + III.	Spolu	11 354	100%	114,3	19 463	114,8
primárny 5,9%	Poľnohosp., poľovníctvo, lesníctvo, rybolov, chov rýb	674	5,9%	89,5	11 332	104,1
sekundárny 65,3%	Priemysel spolu	7 411	65,3%	121,8	22 225	114,3
	v tom					
	Priemyselná výroba	7 354	64,8%	128,3	22 191	114,9
	Stavebníctvo	*		*	*	*
terciárny 27,2%	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motor. voz., motocyklov a spotreb. tovaru	359	3,2%	97,1	18 614	113,9
	Nehnutelnosti, prenájom a Obchodné činnosti	87	0,8%	86,1	31 765	131,9
	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	526	4,6%	126,3	17 337	108,7
	Školstvo	1 068	9,4%	108,5	12 645	109,6
	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	637	5,6%	90,7	11 751	102,3
	Ostatné spoločenské, sociálne a Osobné služby	416	3,7%	127,5	15 415	109,5

Zdroj: Bulletin 3/2004, Štatistický úrad Slovenskej republiky - Krajská správa v Bratislave

Cena práce - priemerná mzda dosiahla v okrese Malacky 19 137 Sk. V Bratislavskom kraji bol vyššia o 2 590 Sk .

Pracujúci v NH podľa sektorov (% , 2004)

Zdroj: Štatistická ročenka regiónov SR, ŠÚ SR, Bratislava, prepočet autora

V meste Malacky je až 65,6% zamestnaných v sekundárnej sfére, v terciárnej sfére je zamestnaných 27,2 %. V Bratislavskom regióne je v terciárnej sfére zamestnaných 74%. V pomere medzi sekundárnou sférou v terciárnou sférou sú v meste Malacky určité rezervy.

Nezamestnanosť

Štatistiky ani úrad práce neuvádzajú nezamestnanosť na úrovni mesta Malacky. V rámci okresu Malacky predstavovala nezamestnanosť celkovú hodnotu cca 6%, keď v roku 2005 činila 5,12% t.j. 1837 uchádzačov podľa ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Z toho 458 bolo do 24 rokov, 406 do 34 rokov, 577 do 49 rokov a 396 nad 50 rokov a viac. Podľa KS ŠÚSR predstavoval počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie 1561, čo činilo 4,8%. V oblasti ľudských zdrojov boli Malacky v porovnaní s priemerom SR charakterizované relatívne nízkou mierou nezamestnanosti, ktorá bola nižšia o 120% ako úroveň priemeru SR.

Základnou príčinou tohto stavu je nerovnováha medzi ponukou a dopytom na trhu práce danou tak demografickým vývojom, ako aj nedostatočným počtom vytváraných nových pracovných miest a úrovňou fungovania trhu práce. Dôsledkom tohto vývoja je nízka miera zamestnanosti, predovšetkým starších pracovníkov (nad 25%). Jej priemerná úroveň je ovplyvnená najmä nižším dôchodkovým vekom, najmä u žien, v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ. Tento rozdiel vplyvom naštartovanej dôchodkovej reformy (postupné predlžovanie veku nároku na odchod do starobného dôchodku na 62 rokov) by sa mal postupne znižovať.

Po spustení výroby v rámci priemyselno-technologického parku Záhorie, kde sa predpokladá vo výhľade cca 18 tis. pracovných príležitostí je možné očakávať zníženie na 1,5 –2,5%, čo je pre uvedené osídlenie optimálne.

Evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Malacky

Obdobie	Poradie okresov / 79 v SR, bližšie k 79 =nižšia nezamest./	Miera nezamestnanosti ku koncu sledovaného mesiaca v %	Miera nezam. ku koncu predchádzajúceho mesiaca v %	Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva	Uchádzači o zamestnanie celkom	Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie
I.1997	60	10,06	nesleduje sa	32 206	3 240	nesleduje sa
XII.1997	60	8,78	nesleduje sa	32 206	3 030	2 827
XII.1998	61	11,63	nesleduje sa	31 093	3 769	3616
XII.1999	59	15,24	14,78	32 595	5 138	4 968
XII.2000	64	13,95	13,55	33 793	4 901	4 715
XII.2001	64	13,55	13,13	34 521	4 917	4 678
XII.2002	68	10,13	10,04	34 971	3 744	3 544
XII.2003	70	6,59	5,98	37 055	2 648	2 443
XII.2004	70	5,96	5,69	33 298	2 199	1 983
IX.2005		5,12			1837	1561

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR - www.upsvar.sk

Miera evidovanej nezamestnanosti od roku 2001 v okrese, ale aj v meste má klesajúci trend najmä z dôvodu tvorby nových pracovných miest v priemyselnom parku, ako aj v dôsledku tvorby pracovných príležitostí v rámci verejnoprospešných prác a sezónnych prác.

V evidencii úradu práce nezamestnaní v okrese Malacky predstavujú 60% z uchádzačov o zamestnanie do pol roka a 70% do 9 mesiacov. 52% uchádzačov tvorili ženy.

Nerovnováha na trhu práce je ovplyvnená predovšetkým štrukturálnymi zmenami, ktoré sa prejavovali predovšetkým redukciami zamestnanosti v priemysle a doposiaľ sa prejavujú nedostatočnou schopnosťou ekonomiky vytvárať nové pracovné miesta, ktoré by dostatočne nahradili zaniknuté pracovné miesta.

V porovnaní s krajinami najnižšiu mieru nezamestnanosti vykazuje Bratislavský kraj. Okrem pomalej schopnosti podnikov generovať dostatok nových pracovných miest, nízku mieru zamestnanosti ovplyvňoval nárast počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v tomto období. Najohrozenejšími skupinami na trhu práce z pohľadu zamestnanosti sú mladí ľudia, občania so zdravotným postihnutím, osoby s nízkou kvalifikáciou, starší pracovníci (najmä ženy). Najkritickejšou skupinou z pohľadu nezamestnanosti sú dlhodobo nezamestnaní, mladí ľudia a príslušníci MRK. Rozdiely v miere nezamestnanosti existujú nielen medzi jednotlivými regiónmi, ale aj v rámci jednotlivých regiónov.

Vzhľadom na počet nezamestnaných osôb a zároveň vysokú mieru ekonomickej aktivity v Malackách bude potrebné modernizovať aktívne opatrenia na trhu práce a prispôbovať ich existujúcim potrebám trhu práce prostredníctvom ponuky pozemkov pre investorov a efektívneho a účinného využívania prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu. Do programov by malo byť zapojených viac nezamestnaných osôb. Špeciálnu pozornosť si budú vyžadovať rizikové skupiny. Aktívne opatrenia na trhu práce by mali byť zároveň dostatočne flexibilné, aby zohľadňovali a reagovali na lokálne potreby.

Odporúčania vyplývajúce z ekonomickej aktivity a trhu práce

1. V súvislosti so starnutím obyvateľstva a znižovaním ekonomickej aktivity obyvateľov je potrebné uvažovať so znížením priemerného veku obyvateľov migráciou z iných mestských častí resp. z príslušného regiónu, hlavne obyvateľstva v produktívnom a predproduktívnom veku, čo už v súčasnosti prebieha.
2. Dôležitou súčasťou je podpora tvorby nových pracovných príležitostí súvisiacich hlavne s cestovným ruchom a turistikou. Hlavne v rámci cezhraničnej spolupráce vybudovaním hraničného prechodu s prepojením cez rieku Morava v rámci malého pohraničného styku s napojením na európske cyklotrasy, čo umožní zvýšiť návštevnosť na oboch stranách.

3.1.1.3.2 Hospodársky potenciál

Z hľadiska sektorovej štruktúry ekonomiky v okrese Malacky prevažujú subjekty pôsobiace v oblasti služieb so 69%, v oblasti výroby a stavebníctva pôsobia 30% a v oblasti pôdohospodárstva 0,6% podnikateľských subjektov.

Fyzické a právnické osoby podľa sektorov ekonomiky k 30.9.2004

Sektor ekonomiky	Bratislavský kraj		okres Malacky	
	Počet subjektov	Podiel	počet	Podiel
Spolu	83 100	100%	5 566	100%
primárny - poľnoh., lesníctvo, poľov. a rybolov	171	0,2%	36	0,6%
sekundárny - priemysel a stavebníctvo	14 532	17,5%	1 690	30,4%
Terciárny – služby	68 397	82,3%	3 840	69,0%

Zdroj: Bulletin 3/2004, Štatistický úrad Slovenskej republiky - Krajská správa v Bratislave

K 30.12.2005 pôsobilo na území okresu Malacky celkom 885 podnikov, z čoho bolo 880 súkromných. Zahraničných firiem pôsobilo 124 a medzinárodných 76. Fyzických osôb bolo 4953, z čoho živnostníkov bolo 4751, 115 bolo v slobodnom povolani a 127 bolo samostatne hospodáriacich roľníkov.

Okres disponuje relatívne väčším podielom poľnohospodárskej a lesnej pôdy na svojom území. V okrese pôsobí čoraz väčší počet organizácií pôsobiacich v sektore služieb, od ktorých sa očakáva, že budú zamestnávať stále viac občanov, ktorí budú pochádzať najmä z prvých dvoch sektorov ekonomiky a škôl. Nepredpokladáme však výrazné zvýšenie tohto podielu vzhľadom na budúci charakter PTP Záhorie.

Nižšie zastúpenie obyvateľstva s vysokoškolským a vyššie zastúpenie obyvateľov so stredným odborným a učňovským vzdelaním oproti priemeru kraja sa prejavuje na počte subjektov pôsobiacich v sektore služieb, najmä sofistikovaných (služieb s vysokou pridanou hodnotou), kde je percentuálny rozdiel okresu Malacky oproti BSK až 13%.

Pôdohospodárstvo

Územie okresu Malaciek je intenzívne poľnohospodársky využívané. V rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu je prevládajúcim druhom pozemku orná pôda, ktorá zaberala k 1.8.2002 829,71 ha, čo predstavuje 94,28% výmery poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Z ostatných druhov pozemkov majú najvyššie zastúpenie trvalé trávne porasty. Ovocné sady sú opustené a neobhospodarované. Kvalita pôd v rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu je vyjadrená aj percentom jej zornenia (pomer ornej pôdy k poľnohospodárskej), ktoré v katastri mesta dosahuje 95,5 %.

Na katastrálnom území Malacky sa nachádzajú závlahy o výmere cca 850 ha. Rozvod vody je zabezpečený podzemnými rúrami, ako zdroj vody sa používa rieka Morava, a voda je dodávaná k rastlinám pásovými a veľkoplošnými zavlažovačmi. Odvodnenia sa nachádzajú taktiež na katastrálnom území o výmere cca 850 ha. Kostru závlahového systému tvoria otvorené kanály, do ktorých sú zaústené podzemné drenáže. Na veľkej väčšine PPF Malaciek hospodári len jedna spoločnosť.

Lesné hospodárstvo

Lesný pôdny fond podľa údajov katastra nehnuteľností predstavoval 880,09 ha, čo je asi 32,67 % celkovej výmery. Drevinová skladba lesov je tvorená prevažne borovicou, dubom, agátom, jelšou a sčasti topoľom, lipou a javorom. Porasty sú zdravé až stredne poškodené. Malacky sú známym spracovateľom dreva. Spracovaním dreva sa zaoberá niekoľko podnikov. Sídli tu aj známa svetová spoločnosť Swenwood, ktorá vyrába nábytkové zariadenia pre fy IKEA.

Z hľadiska výskytu lesných ekosystémov je územie rôznorodé. Rozptýlená zeleň v poľnohospodárskej krajine zahŕňa remízky, háje, vetrolamy, sprievodná vegetácia pozdĺž komunikácií, ktoré majú protieróznú, krajinotvornú a iné funkcie.

Z hľadiska poľovníctva riešené územie je zaradené do poľovnej oblasti Záhorie, podoblasti Malacky pre jeleniu zver a do poľovnej oblasti Záhorská nížina, podoblasti Zohor a Gajary pre malú zver.

Priemyselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Pri regionálnom členení priemyslu Slovenska mesto Malacky je možné zaradiť do Záhorského priemyselného regiónu, v ktorom možno pri podrobnejšom členení rozlíšiť 10 priemyselných centier. Samotné priemyselné centrá sú zoskupené do regionálnych priemyselných útvarov vyššieho rádu - priemyselných uzlov. Mesto Malacky vytvára takýto priemyselný uzol s mestom Gbely.

Výrobné aktivity v meste Malacky sú sústredené do priemyselných zón, ktorých rozmiestnenie je výsledkom pôsobenia viacerých činiteľov.

Najdôležitejšie sú:

- blízkosť železničnej trate so stanicou,
- dopravná dostupnosť a poloha mesta,
- blízkosť diaľnice, ktorá spája Bratislavu s hranicou ČR,
- dostatok pracovných kapacít,
- prírodné podmienky ovplyvňujúce umiestnenie podnikov ako sú surovinové zdroje, zásoby drevnej hmoty, zásoby plynu a ropy, poľnohospodárska produkcia.

Priestorový potenciál pre rozšírenie areálov je možný v južnej a v západnej priemyselnej zóne mesta. Tieto zóny svojou výhodnou okrajovou polohou a malou

zastavanosťou, v prípade južnej zóny aj dobrou dopravnou polohou, poskytujú priestory pre možnú lokalizáciu nových priemyselných, stavebných alebo skladových činností.

Významným rozvojovým impulzom mesta Malacky sú realizované zámery vytvorenia Priemyselno-technologického parku Záhorie Eurovalley pozostávajúceho z viacerých zón. Predovšetkým ide o územie technologického parku Malacky sever (zóna B) severne od mesta. Uvažuje sa s možnosťou využitia dnešných opustených sadov, výhľadovo i s možnosťou ďalšieho rozširovania priemyselno- technologického parku severným smerom až po severnú hranicu katastra mesta Malacky. Druhou rozvojovou plochou, ktorá by sa mala využiť v rámci komplexu priemyselného parku Záhorie Eurovalley je územie priemyselného parku Malacky juh (zóna C), nadväzujúce na existujúci priemyselný obvod v juhovýchodnej časti mesta. Treťou rozvojovou plochou, ktorá je súčasťou komplexu Priemyselno - technologického parku Záhorie Eurovalley a ktorá sa priamo dotýka mesta Malacky je územie priemyselného parku Vasková – (zóna D). Toto územie je navrhnuté využiť na účely rekreácie a športu. Návrh riešenia technologického parku funkčne člení územie zóny na časti, ktoré majú špecifické funkčné využitie: priemyselná výroba, obchod, služby, výrobné služby, administratíva, šport, rekreácia, zeleň.

Na rozvoj priemyselnej zóny Malaciek nachádzajúcej sa na Južnej časti mesta, do ktorej spadá aj Zóna C PTPZ - Eurovalley - Malacky , získalo mesto v r. 2006 nenávratnú finančnú pomoc z dvoch zdrojov. Prvý zdroj bol z ERDF na cestnú infraštruktúru, druhý zdroj bol štátny rozpočet v rámci grantovej schémy Ministerstva hospodárstva SR na financovanie technickej infraštruktúry súvisiacej s regionálnym rozvojom, ktoré budú použité na výstavbu splaškovej kanalizácie.

Z tejto finančnej pomoci bude realizovaná výstavba prístupovej cesty k priemyselnej zóne Malaciek, ktorá bude pretínať doteraz nevyužitú územie pričlenené k mestu na základe nariadenia vlády SR č.412/2002 Z.z. (o zmene hraníc Vojenského obvodu Záhorie) nachádzajúce sa medzi diaľnicou D2 a stávajúcimi priemyselnými podnikmi. Zabezpečenie cestnej infraštruktúry k priemyselnej zóne bude znamenať významný podnet pre strategický rozvoj nielen pre mesto Malacky ale aj pre celý región Záhorie. Úspešná realizácia bude znamenať tzv. „kick-off“ t.j. prvý reálny krok k naplneniu zámerov v zóne C PTPZ- Eurovalley v Malackách.

Pôjde predovšetkým o investície do ľahkej výroby zameranej na automobilový priemysel a elektrotechniku, do logistických centier, high-tech sektora, informačných a komunikačných technológií. Získa sa tu priestor aj pre realizáciu zámerov malých a stredných podnikateľov, ktorí začínajú svoju činnosť v Podnikateľskom inkubátore v Malackách a dospejú do štádia v ktorom sa chcú a môžu postaviť na vlastné nohy. Ráta sa tu aj s vybudovaním inovačného a technologického centra, ktoré bude podporovať rýchle zavedenie výsledkov vedy a techniky do praxe, čím sa podporí jeden z najdôležitejších zámerov EÚ v nadchádzajúcom programovacom období a to posilniť znalostnú ekonomiku.

Stavebníctvo podobne ako priemyselná výroba prechodom na trhové hospodárstvo v predchádzajúcich rokoch stratilo vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov na svojom význame. Na území mesta pôsobí niekoľko menších stavebných firiem so súkromným kapitálom, ako i množstvo malých živnostníkov zaoberajúcich sa stavebnými profesiami.

Výrobné služby zahŕňajú zariadenia a prevádzky, ktoré slúžia technickej vybavenosti mesta a zabezpečujú prevažne doplnkovú výrobu spotrebného tovaru. Patria sem dopravné zariadenia, autoservisy a pneuservisy, služby poskytované v stavebníctve, výrobné a opravárenské služby, technické služby a zariadenia technickej infraštruktúry. Zariadenia výrobných služieb majú rastúcu tendenciu.

Skladové hospodárstvo v Malackách prevažuje na plochách poľnohospodárskych odbytných organizácií, odbytových organizácií priemyslu, skladových plochách výrobných družstiev a podnikov miestneho hospodárstva, veľkoobchodov, bývalých stavebných dvorov

a ostatných prevažne obchodných organizácií. V rámci priemyselných zón významné skladové priestory zaberajú sklady materiálov, výrobkov a materiálno - technického zabezpečenia predovšetkým vo veľkých podnikoch. V niektorých priemyselných zónach dochádza k zmene bývalých priestorov priemyslu a stavebníctva na veľkoobchody a veľkosklady.

V Malackách pôsobí úspešne už niekoľko mesiacov tzv. Podnikateľský inkubátor umiestnený v centre mesta. Vznikol na podporu malého a stredného podnikania v októbri 2004. Podnikateľský inkubátor sa otvoril s cieľmi:

- všestrannej podpory rozvoja malého a stredného podnikania,
- vytvorenia priaznivých podmienok pre začínajúce malé firmy cestou vybudovania technickej infraštruktúry,
- zníženia počtu zlyhaní začínajúcich firiem v najzraniteľnejšom období, t. j. počas prvých piatich rokov existencie z terajších 70 - 80 % na približne 25 % po absolvovaní inkubátora,
- zníženia nezamestnanosti v regióne,
- založenia fondu podpory projektov a využívanie mechanizmov obnovy výdavkov,
- podnietenia podnikateľských aktivít obyvateľstva, najmä absolventov vysokých škôl.

Od podnikateľského inkubátora v meste Malacky sa očakáva, že bude hľadať možnosti spolupráce s pripravovaným Priemyselno-technologickým parkom Záhorie Eurovalley, a to najmä v tom smere, že bude orientovať malé podniky absolvujúce inkubátor na spoluprácu s veľkými firmami, ktoré by v budúcnosti mali pôsobiť v rámci priemyselného parku. Ďalej už v štádiu existencie firiem v inkubátore ich bude orientovať na cezhraničnú spoluprácu predovšetkým s rakúskymi partnermi.

3.1.1.4 Občianska vybavenosť

Bývanie

Počet domov a bytov v Malackách k roku 2001

Územie	Byty spolu	Trvale obývané byty	z toho rodinných domoch	Neobývané byty	Neobývané byty určené na rekreáciu	Ostatné neobývané byty
mesto Malacky	6 268	5 812	2 143	404	16	388
podiel mesta Malacky na BSK	3%	3%	4%	2%	1%	2%
Okres Malacky	23 473	19 859	13 368	3 408	890	2 518
podiel okresu na BSK	10%	9%	26%	16%	42%	13%
Bratislavský kraj	242 452	218 610	51 228	21 081	2 106	18 975

Zdroj : ŠÚ SR, 12/2004

Pri sčítaní obyvateľstva v roku 2001 bolo v meste Malacky 6268 bytov a 2452 domov. Trvale obývaných bolo 5812 bytov, z čoho 2143 bytov nachádzalo v rodinných domoch t.j.36,9%. Neobývaných bolo 404 bytov. Prírastok neobývaných bytov bol 129 oproti roku 1991. Obložnosť bytov, čo znamená počet trvale bývajúcich osôb na jeden trvale obývaný byt, predstavovala 3,06. Priemerná obytná plocha na jeden trvale obývaný byt predstavovala 53,9 m². Priemerná veľkosť bytov z hľadiska obytných miestností na jeden trvale obývaný byt predstavovala 2,99. Trvale bývajúcich osôb na jednu obytnú miestnosť bolo 1,02 a na jednu osobu pripadalo 17,6 m² obytnej plochy.

Oproti roku 1991, kedy bolo v Malackách 5 543 trvalo obývaných bytov, sa postavilo 578 bytov. Odpad bytového fondu za sledované obdobie predstavoval 222 bytov. Čistý

prírastok bytov v období rokov 1991 – 2001 bol 356. Od roku 2001 počas troch rokov bolo v meste Malacky dokončených spolu 134 bytov, z toho takmer 2/3 bolo vybudovaných v rodinných domoch podľa Štatistického úradu SR a štatistiky mesta Malacky.

K roku 2005 bolo dokončených 44 bytov rozostavaných 137 bytov a začatých 55 bytov. Úbytok predstavoval 10 bytov. V okrese Malacky ku koncu roku 2005 bolo dokončených 325 bytov rozostavaných 1010 bytov a začatých 494 bytov. Úbytok predstavoval 31 bytov.

Odpad bytového fondu v Malackách do r. 2015 je stanovený jednak na základe jeho vekovej štruktúry, ako bola zistená pri Sčítaní ľudu, domov a bytov v r. 1991, jednak na základe štruktúrneho prieskumu. Celkový odpad bytového fondu v období rokov 2001 – 2015 sa predpokladá v rozsahu 280 bytov, čo predstavuje 4,8% z trvale obývaných bytov v roku 2001.

Školstvo

Pre vzdelávanie detí a mládeže v meste Malacky sú vytvorené podmienky od systému predškolskej výchovy až po stredné všeobecné vzdelávanie s doplnkovými zariadeniami mimoškolskej výchovnej činnosti. V meste však chýba stredná odborná škola.

Systém školstva v meste tvoria:

V oblasti Materských škôl predškolskú výchovu zabezpečuje Materská škola na Kollárovej ul. 896 s alokovanými triedami na Bernolákovej ulici, Štúrovej ul. a Hviezdoslavovej ul.

Základné školy v Malackách, ktorých zriaďovateľom je mesto sú ZŠ Záhorácka ul.95, ZŠ Dr. J.Dérera na Ul. generála M.R.Štefánika a ZŠ Štúrova ul. Na území mesta je zriadená i cirkevná ZŠ M.Oišovského. Zriaďovateľom ZŠ je Arcibiskupský úrad v Trnave a správcom je Farský úrad v Malackách. V roku 2002 základné školy navštevovalo spolu 2369 žiakov. V roku 2004 to bolo 2180 žiakov. Do systému základného školstva je zaradená aj základná umelecká škola (ZUŠ), ktorá sídli v budove spolu s Centrom voľného času Na brehu, ktorú navštevovalo v roku 2004 celkom 580 žiakov.

Špeciálne školy na území mesta Malacky reprezentuje Špeciálna základná škola a praktická škola Pribinova ul. 16/1 Malacky, ktorej zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj (BSK).

Stredné školy reprezentuje Gymnázium Ul.1.mája, ktorého zriaďovateľom je BSK a Gymnázium sv. Františka z Assisi, ktorého zriaďovateľom je Arcibiskupský úrad v Trnave tvoria sieť stredného školstva na území mesta Malacky. Gymnázium Ul. 1.mája sa orientuje na štvorročné štúdium s maturitou a na osemročné štúdium s maturitou (reálne gymnázium). Systém stredného školstva na regionálnej úrovni nie je dostatočný. Výrazne absentuje stredná škola s odborným zameraním, ktorú plánuje zriadiť Bratislavský samosprávny kraj (BSK).

Mimoškolské zariadenia predstavujú školské kluby detí pri základných školách. Mestské centrum kultúry v Malackách zabezpečuje Centrum Voľného času (Ul. Na brehu). V súvislosti so zvyšovaním nárokov na rozvoj aktivít CVČ je nevyhnutné skvalitniť a zabezpečiť vhodnejšie priestory pre túto činnosť. Riešenie tejto situácie spočíva v presťahovaní CVČ do priestorov bývalých detských jasí na Ul. Martina Rázusa.

Kultúra

Sieť zariadení kultúry na území mesta Malacky reprezentujú zariadenia miestnej a mestskej kultúry. Mestské centrum kultúry (MCK) zabezpečuje kultúrno-zábavný a vzdelávací život v meste pre všetky vekové kategórie a koordinuje kultúrne zariadenia v meste. Pre kultúrno-spoločenské vyžitie obyvateľom mesta je k dispozícii kino Záhoran s kapacitou 300 miest, mestská knižnica v centre mesta s pobočkou na sídlisku Juh. Sakrálné stavby v riešenom území sú kláštor a kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie, farský kostol Najsvätejšej trojice a synagóga, ktorá sa využíva pre kultúrne účely.

V Malackách je niekoľko ďalších kultúrno-historických objektov, charakterizujúcich identitu a genius loci, hodných zvýšenej pozornosti, ale nezarađených do Ústredného zoznamu kultúrnych pamiatok:

- *Dom č.650* na Ulici duklianskych hrdinov je jednou z najstarších zachovalých historických budov (okolo r.1800). Staviteľom bol miestny staviteľ Kurumer. Polovica domu je zachovaná v pôvodnom stave, druhá čiastočne znehodnotená prestavbou.
- *Hotel TATRA* na Záhoráckej ulici je reprezentačná secesná budova, čiastočne znehodnotená neodbornými zásahmi. Vyžaduje si odbornú rekonštrukciu.
- *Budova bývalého obecného úradu* – pôvodne „obecný dom“ pri farskom kostole, dnes zrekonštruovaný so zachovaním pôvodnej architektúry.
- *Budova bývalého okresného súdu* – naposledy Základná umelecká škola Na brehu. Staviteľmi boli Terebessy spolu s Kurumerom v r.1869. Viackrát prestavaná, v súčasnosti učená na asanáciu.
- *Dom Pomšár* na Zámockej ulici je zrekonštruovaný so zachovaním pôvodného vzhľadu.
- *Froncov vodný mlyn* - existoval na „Dolnom konci“ na mlynskom náhone potoka Malina v prostredí verejnej parkovej zelene. Objekt pôdorysného tvaru T, kde dlhšie rameno je prízemné (bývalé obydlie mlynára a kratšie trojpodlažné vlastný mlyn), ktorého pôvodné zariadenie sa nezachovalo. Objekt bol v rámci reštitúcie vrátený potomkom pôvodného majiteľa.
- *Vila staviteľa Sterna* na Zámockej ulici.
- *Vila architekta Nouzu* na Ulici duklianskych hrdinov.
- *Obytný súbor budov na Partizánskej ulici* z r.1927 architekt J. Marek. Čiastočne zničený.
- *Budova bývalého Daňového úradu* na Záhoráckej ulici. Staviteľom bol J. Terebessy v r.1896. Viackrát prestavovaný, vyžaduje odbornú rekonštrukciu. V súčasnosti bude funkčne využitý pre základnú umeleckú školu.
- *Sokolovňa*, architekt H. K. Stark. Znehodnotená viacerými prestavbami.
- *Starý katolícky cintorín* na Ulici 1.mája. Mnohé hroby z 18. storočia sú zničené.
- *Židovský cintorín* nachádza sa v priemyselnej zóne (Schafy). Celkove znehodnotený.
- *Pruské hroby*. Pomníky obetiam moru po Rakúsko-pruskej vojne z r.1866 sú zničené. Nachádzali sa v blízkosti židovského cintorína.
- *Kaplnka sv. Anny* z r.1880. Neorománska stavba. Poškodený oltár si vyžaduje rekonštrukciu.
- *Stĺp so sochou sv. Františka Xaverského* – sv. Severínek z polovice 18. storočia bol umiestnený v centre mesta (kópia).

V Malackách sa nachádzajú štyri božie muky a viaceré kríže. Najvzácnejšia je na Perneckej ceste. Z pôvodnej ľudovej architektúry výrazne zastúpenej ucelenými urbanisticko-architektonickými súbormi na „Dolnom konci“ – Družstevná ulica po farský kostol a na uliciach „Riadok“ – Duklianskych hrdinov – Džbankáreň – Rakárenská sa zachovali len

ojedinelé domy prevažne vo veľmi zlom stavebnom stave. Ich odbornej renovácii treba venovať zvýšenú pozornosť.

Na kultúrno-spoločenskom živote významnou mierou participuje aj základná umelecká škola, ktorá zabezpečuje kultúrny program pri rôznych príležitostiach, organizuje výstavy, divadelné predstavenia a koncerty.

V Malackách sa uskutočňujú aj ďalšie kultúrne podujatia, ktoré majú už svoju tradíciu. K najznámejším patria Malacká hudobná jar, Prvomájové Malacky, Kultúrne leto a Adventné Malacky. V okresnom meste Malacky absentuje centrum so spoločenskou sálou, ktorá by mala viacúčelové využitie pre kultúrne a spoločenské aktivity v meste. Ku skvalitneniu kultúrno - spoločenského života by malo prispieť i odkúpenie budovy kina a po presídlení mestského úradu v roku 2005 i zverenie prevádzkovej budovy na Záhoráckej ul. do správy MCK.

Šport a telovýchova

Zariadenia športu slúžia oddelene alebo spoločne neorganizovaným obyvateľom a organizovaným športovcom. Športovo-telovýchovné aktivity zabezpečujú športové kluby a telovýchovné jednoty. Jednou z najstarších a najväčších športových organizácií je TJ Strojár Malacky, ktorá združuje viacero oddielov športovej činnosti. Ďalšími aktívnymi klubmi sú Robotnícka TJ Malacky (boxerský klub), ŠK Malacky, ŠK Žolík, Atletický klub AC Malacky, Stolnotenisový klub Malacky, Horolezecký klub IAMES Malacky, Slovenský cykloklub Záhorák, Klub vodného motorizmu VOMO a ďalšie.

V druhej štruktúre zariadení telovýchovy a športu sú zastúpené rôzne ihriská, športová hala, krytý bazén, otvorený bazén, kolkáreň a fitness. Ihriská sú zastúpené diverzifikovanou skladbou – futbalový štadión a tréningové futbalové ihrisko, ihriská pre tenis, hádzanú, volejbal, basketbal. Kryté športové zariadenia reprezentuje stolnotenisová hala (Sasinkova ul.) a športová hala Malina (Sasinkova ul.), v ktorej sa nachádza 25 m krytý bazén, športová hala s rozmermi 45x25 m, 4-dráhová kolkáreň, fitness, sauna a zariadenie rýchleho občerstvenia. V letných mesiacoch obyvateľom mesta športové vyžitie poskytuje letné kúpalisko s 50 m plaveckým bazénom a detským bazénom, ktoré je situované vo východnej časti mesta.

Okrem uvedených športovo – telovýchovných areálov sú na území mesta Malacky disponibilné plochy školskej telovýchovy. Tieto reprezentujú plochy ihrísk základných a stredných škôl a školské telocvične. Školské športové plochy, najmä telocvične, sú však kapacitne nepostačujúce a nevyhovujú súčasným požiadavkám rozvoja športu a telovýchovy na školách.

V meste sa v oblasti športu a telovýchovy konajú rôzne okresné, celoslovenské i medzinárodné podujatia. Športová vybavenosť je v súčasnosti nedostatočná, čo podnecuje tvorbu športovo – rekreačných areálov sústreďujúcich viaceré zariadenia.

Športovú vybavenosť predstavuje športový areál v Zámockom parku s futbalovým štadiónom a ľahkoatletickou dráhou, cvičné futbalové ihrisko, ihriská pre loptové hry, tenisové dvorce. Umiestnenie areálu v historickom parku je síce nevhodné, ale ani v blízkej budúcnosti nemožno uvažovať s jeho zrušením, následkom uvedeného sa odporúča obnova školského ihriska v parku. Ďalej je to športový objekt Malina v centre mesta so športovou halou, krytou plavárňou, kolkárnou, fitness centrom, boxing centrom, sokolovňa, strelnica, letné kúpalisko s bazénom.

Zdravotníctvo

Vyššiu zdravotnícku starostlivosť obyvateľom Malaciek a širšieho spádového územia poskytuje nemocnica s poliklinikou.

Nemocnicu v Malackách prevádzkuje od 1. júla 2005 Nemocničná, a. s., člen MEDIREX GROUP. Ide o dynamicky sa vyvíjajúce neštátne zdravotnícke zariadenie, ktorého cieľom je poskytovať kvalitnú a širokodostupnú zdravotnú starostlivosť obyvateľom v spádovom regióne Záhoria.

Orientácia na pacienta, na jeho potreby a požiadavky ju vedie k realizácii množstva zmien tak v rozsahu a kvalite poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Nemocničná, a. s. poskytuje komplexnú zdravotnú starostlivosť, a to vrátane SValZ, ambulantnej aj ústavnej zdravotnej starostlivosti.

V Nemocničnej, a. s., pracuje v súčasnosti spolu 355 zamestnancov, z toho je 69 lekárov, 133 zdravotných sestier, 49 sanitárov, 27 iných zdravotných zamestnancov a 77 ostatných zamestnancov (technicko-hospodársky pracovníci, prevádzka a údržba). Nemocnica v Malackách, ktorú v súčasnosti prevádzkuje Nemocničná, a. s. má 6 lôžkových oddelení (gynekologické, chirurgické, interné, geriatrické, dlhodobó chorých a anestéziológie a intenzívnej medicíny) so 152 lôžkami, 4 spoločné vyšetrovacie zložky (fyziatricko-rehabilitačné oddelenie, rádiologické oddelenie, oddelenie patológie a oddelenie centrálnej sterilizácie), nefrologické oddelenie a oddelenie sociálnych lôžok a opatrovateľstva.

Ambulantná starostlivosť Nemocničnej, a. s., je poskytovaná jej 32 odbornými ambulanciami. Neodmysliteľnou súčasťou Nemocničnej, a. s., je aj oddelenie nemocničnej a verejnej lekárne a oddelenie liečebnej výživy a stravovania a prevádzkové oddelenie.

Nemocničná, a. s., od svojho príchodu do Nemocnice v Malackách investovala do modernizácie pracovísk a rozšírenia škály ponúkaných zdravotníckych výkonov už viac ako 100 mil. Sk. Vďaka týmto realizovaným zmenám sa opäť vrátila dôvera pacientov v túto nemocnicu, čo sa prejavilo takmer dvojnásobným nárastom počtu ošetrovaných pacientov.

Nemocničná, a. s., aj v roku 2006 plánuje pokračovať v rozširovaní ambulantnej starostlivosti. V priebehu roka sa zároveň plánuje zrekonštruovanie a zmodernizovanie nemocničných izieb a samotných priestorov nemocnice. V horizonte najbližších dvoch rokov chce postupne vybudovať moderné rehabilitačné centrum, kompletne zrekonštruovať oddelenia centrálnej sterilizácie, priestory operačných sál a jednotlivých oddelení.

Privatizácia lekární priniesla všeobecne nielen kvalitatívne zlepšenie tohto vybavenostného druhu zdravotníckych zariadení, ale aj rozšírenie jeho početnosti. Výhľadový trend zdravotníckej starostlivosti smeruje k rozširovaniu ponuky a možnosti výberu lekára s očakávaným zvýšením kvality vybavenia ambulancií.

Sociálna starostlivosť

Mesto Malacky zabezpečuje sociálnu starostlivosť a sociálnu pomoc v súlade so zákonnými ustanoveniami prostredníctvom sociálnej práce. V rámci svojej pôsobnosti mesto uplatňuje rôzne formy sociálnej pomoci, rieši záležitosti občanov, ktorí sa ocitli v hmotnej alebo sociálnej núdzi, vykonáva sociálnu prevenciu, sociálne poradenstvo a spolupôsobí pri sociálno-právnej ochrane občanov, podporuje a utvára podmienky na rozvoj sociálnych služieb na území mesta. V súvislosti s transformáciou verejnej správy Mesto Malacky prevzalo do svojej zriaďovateľskej pôsobnosti zariadenia opatrovateľskej služby.

Zariadenia s celodennou starostlivosťou spravuje Mestské centrum sociálnych služieb na Ulici 1. Mája: *Zariadenie opatrovateľskej služby na Mierovom nám. a Zariadenie opatrovateľskej služby na Ulici 1. mája*. Mestské centrum sociálnych služieb (ďalej MsCSS) bolo zriadené v roku 2001 ako príspevková organizácia Mesta Malacky za účelom poskytovania sociálnych služieb pre občanov mesta (vývarovňa, opatrovateľská činnosť,

priestory pre činnosť klubu dôchodcov a pod.) Od 1.1. 2003 mesto prevzalo do svojej zriaďovateľskej pôsobnosti aj *opatrovateľskú službu v domácnosti*. Opatrovateľská služba v domácnosti je poskytovaná v byte občana (imobilní, zdravotne postihnutí a starí občania). Súčasťou tejto služby je aj dovoz a rozvoz obedov pre imobilných občanov. Od roku 2004 je sieť opatrovateľskej služby v domácnosti zaradená do systému sociálnej starostlivosti v rámci MsCSS. Mesto Malacky bude musieť zabezpečovať výkon a rozvoj týchto služieb, ktoré obyvatelia mesta neustále vyžadujú a potrebujú.

Verejná administratíva a správa

Verejnú administratívu a správu reprezentujú zariadenia všeobecnej a špecializovanej *štátnej správy* (obvodné úrady, daňový úrad, obvodné oddelenie polície, integrovaný záchranný systém) a *samosprávy* (mesto Malacky). Ich lokalizácia sa orientuje do mestského centra, doestskej centrálnej zóny. Pre činnosť polície vyplýva požiadavka vrátiť späť jej pôsobenie z Pezinku. Pezinok sa stal spádovým okresom pre verejnú správu.

Komerčná vybavenosť

Komerčnú vybavenosť (obchod, stravovanie, ubytovanie, služby a iné) reprezentujú zariadenia, ktorých kapacitný potenciál a druhovú štruktúru by mal regulovať trh cestou dopytu a ponuky. Kapacity komerčnej vybavenosti sú v súčasnosti zastúpené najmä v centre mesta, čo súvisí jednak s pohybom obyvateľov, ako aj s disponibilnými priestormi.

Cestovný ruch a rekreácia

Zariadenia cestovného ruchu predstavujú hotel Átrium, hotel Tatra a v blízkom okolí motel „M“ a Kamenný mlyn – oba pri diaľnici D2. Rozvinutá je individuálna chatová výstavba na území okolitých obcí: Jakubov, Feld, Centnúz, ďalej Vampil, ale najmä v stredisku Rudava v k.ú. Malé Leváre. Rozvinuté je záhradkárenie v štyroch záhradkárskech osadách.

Dobré podmienky sú pre turistické disciplíny – turistiku pešiu, ale najmä pre cykloturistiku, už po jestvujúcej Moravskej trase (pozdĺž rieky Moravy), zatiaľ bez prepojenia na Malé Karpaty. Z hľadiska širšieho územia sú pre horskú turistiku vhodné Malé Karpaty. V rovinnom teréne v blízkosti mesta nie sú žiadne podmienky pre zimné športy na svahoch s výnimkou možnosti zjazdového lyžovania na vrchu Baba v Malých Karpatoch. Možné sú zimné športy na ľade (rybníky) a behy na lyžiach. Dobré podmienky sú pre športový rybolov a poľovníctvo (opäť obmedzené v boroch a chránených územiach) a pre športy na väčších plochách – motokros na pieskových dunách a jazdectvo. Nevyhovujúca je v súčasnosti ubytovacia vybavenosť.

Rekreačné lokality, najmä v okolí mesta slúžia v značnej miere aj obyvateľom Bratislavy a to hlavne pre pobyt pri vode – vodná plocha v Plaveckom Štvrtku, základňa Kamenný Mlyn, stredisko Rudava v Malých Levároch, a tiež pre cykloturistiku.

Z prieskumov a rozborov vyplýva, že pre rozvoj rekreácie, športu a CR sú rozhodujúce prírodné danosti ako nížinný terén, vodné plochy, vegetačný kryt – lužné a borovicové lesy), civilizačné danosti (architektonické pamiatky, súčasný kultúrno – spoločenský život a podujatia), poloha mesta vzhľadom na tranzitné trasy, súčasná rekreačno – športová a turistická vybavenosť.

Hlavné prírodné, pôvodné a nadobudnuté danosti predstavujú vodné toky, jazerá a rybníky ako rieka Morava s ramenami a ďalšie menšie toky a kanály, jazero, bagrovisko,

rybníky a prírodné kúpalisko Kamenný mlyn, vodná plocha Rudava (k.ú. Malé Leváre) a štrkovisko (k.ú. Plavecký Štvrtok), vodná plocha a rybníky (k.ú. Jakubov), lokalita Centnáz a rybníky Marheček(k.ú. Malacky).

Vegetačný kryt tvoria lužné lesy pozdĺž Moravy, borovicové lesy s bohatým výskytom húb (zväčša vo vojenskom území), Zámocký park v Malackách.

Civilizačné danosti predstavujú dva kostoly a kaštieľ s parkom a kultúrno–spoločenské aktivity zväčša na báze záhoráckého folklóru a športové aktivity. V bližšom okolí mesta sú to obce Kostolište (rodisko M. Benku s pamätnou izbou), Gajary (archeologické náleziská, rodisko maliara D. Skuteckého), Veľké Leváre (pamiatková rezervácia ľudovej architektúry – Habánsky dvor, kaštieľ s parkom, kostol).

3.1.1.5 Vzdelanosť

Vzdelanie populácie

Vzdelanostná štruktúra Malaciek je charakterizovaná prevahou populácie so stredoškolským vzdelaním 53,4%. V porovnaní s okresom Malacky 50,7% je vyššia o 2,7% a Bratislavským krajom 49% o 3,7%. Stredné odborné učňovské vzdelanie malo 20% populácie, o 1% viac ako v okrese Malacky. Prevažujú najmä remeselné profesie. Vysokoškolsky vzdelaných v roku 2001 bolo cca 8,3% čo predstavuje, že VŠ mal každý dvanásť obyvateľ Malaciek.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta Malacky nezodpovedá požiadavkám trhu práce a potrebám lokalizovaných firiem. Absencia strednej odbornej školy v Malackách je značná. Bude potrebné analyzovať požiadavky na zamestnancov do budúcnosti prognózovaním a zosumarizovaním potrieb firiem pri rokovaní so zástupcami škôl príslušných odborov, aby sa predchádzalo výkyvom v možnosti uplatnenia uchádzačov na trhu práce a z toho vyplývajúcej nezamestnanosti.

Odporúčania vyplývajúce z profesnej skladby

Z hľadiska profesnej flexibility je potrebné zvýšiť úroveň vzdelanostnej štruktúry, hlavne v oblasti informatizácie. Základným nástrojom na zvýšenie podielu vzdelanostnej štruktúry je vytvárať ekonomické a priestorové podmienky pre rozvoj a udržiavanie optimálnej štruktúry tvorbou nových pracovných príležitostí i v súvislosti s rozvojom trhového hospodárstva, ako i s umožňovaním migrácie vzdelanému obyvateľstvu rozvojom komunikačnej a dopravnej infraštruktúry. Dôležité je uvažovať so zriadením strednej odbornej školy zameranej na odborné predmety pre automobilový priemysel a remeslá. Uvažovať je potrebné aj s vybudovaním rekvalifikačného strediska z dôvodov zvýšenia možnosti uplatnenia sa na trhu práce.

Na fungovanie trhu práce má pritom výrazný vplyv i to, že výrazne zaostáva v oblasti celoživotného vzdelávania. Napriek relatívne vysokému podielu mladých občanov s ukončeným stredoškolským vzdelaním, nedokáže vzdelávací systém produkovať v dostatočnej miere pracovníkov, ktorí sa bezproblémovo vedia zaradiť do pracovného procesu. Okrem nižšieho objemu výdavkov na vzdelávanie vo vzťahu k HDP v porovnaní s priemerom EÚ-15 (4,4%) je hlavnou príčinou nízka efektívnosť vzdelávacieho systému, ktorý zatiaľ nedokáže pružne reagovať na potreby trhu práce. Z hľadiska potrieb zvyšovania súhrnnej produktivity faktorov ako aj rozvoja znalostnej ekonomiky patrí rozvoj ľudských zdrojov ku kľúčovým oblastiam. Vývoj v oblasti zamestnanosti, vzdelávania a špeciálne nízky podiel počtu absolventov III. stupňa vzdelania v oblasti vedy a technológií na počte mladých

obyvateľoch (8,3%) naznačuje, že v oblasti ponuky ľudských zdrojov pre znalostnú spoločnosť existujú ešte vážne bariéry, ktoré je potrebné postupne, v úzkej spolupráci s ostatnými štrukturálnymi politikami prekonať.

Napriek tomu, že existuje vysoký podiel populácie vo veku 20 – 24 rokov s ukončeným najmenej vyšším stredným vzdelaním, kvalita tohto vzdelania je problematická, nakoľko vzdelanie v rozhodujúcej miere nekopíruje súčasné ani budúce potreby trhu práce. Kľúčom k úspechu je kombinácia regionálneho a centrálného prístupu, ktorý bude rešpektovať regionálne a lokálne špecifiká v oblasti demografického vývoja, vývoja nezamestnanosti a tvorby nových pracovných miest, vzdelávania a odbornej prípravy s dôrazom na potreby znalostnej spoločnosti.

3.1.1.6 Doprava a technická infraštruktúra

Doprava

Budovanie komunikácií ako aj vybudovanie obchvatu mesta je pre Malacky prvoradou prioritou. Nevyhovujúce sú hlavne komunikácie, ktoré spájajú cesty nižšej triedy s cestami vyššej triedy.

Malacky sú napojené na cestnú sieť cestami I. až III. triedy, ktoré prechádzajú jeho územím. Prietahom mesta v smere sever - juh prechádza cesta I/2, ktorá je súbežná s diaľnicou D2. Cesta I/2, ktorá bola pôvodne najvýznamnejšou cestou, stratila svoj význam vybudovaním diaľnice a v súčasnej dobe zabezpečuje prepravné vzťahy v cestnej doprave najmä v priestore medzi diaľničnými križovatkami Lozorno, Malacky a Kúty. V záujmovom území mesta je ešte cesta III/50314 Kostolište – Gajary – štátna hranica s Rakúskom, ktorá končí práve na hranici, bez pokračovania na rakúsku stranu do jeho cestnej siete. Obdobná situácia je v Záhorskej Vsi, kde však prepojenie cesty II/503 s rakúskou cestnou sieťou zabezpečuje kompa.

Vo vývoji cestnej dopravy sa predpokladajú zmeny v budovaní cestnej siete vzhľadom na vytvorenie nových hraničných prechodov do Rakúska. Uvažuje sa s možným hraničným priechodom na II/503 v Záhorskej Vsi. Vytvorenie tohto hraničného prechodu ovplyvní dopravné objemy na ceste II/503. Ak sa tak stane, dá sa počítať so zvýšením tranzitných prepravných objemov na prietahu cesty II/503 cez mesto. Z hľadiska napojenia mesta na nadradenú cestnú sieť je najvýznamnejším cestným úsekom v meste súčasný diaľničný. Ďalšou významnou cestou je súčasná cesta I/2. Obe cesty sú v súčasnosti v centrálnej polohe mesta, čo je v rozpore s rozvojom mestských funkcií centra. V riešení komunikačnej kostry mesta sa navrhuje odstránenie uvedených prietahov z centrálnej polohy v meste plánovanými obchvatmi. V nadväznosti na budovanie Priemyselnotechnologického parku Záhorie Eurovalley sa predpokladajú viaceré zmeny v organizácii dopravy, ako napojenie jednotlivých zón na diaľnicu D2, reorganizácia dopravy v meste, vybudovanie kruhového objazdu a pod.

Cez mesto prechádza priamo dvojkoľajná elektrifikovaná železničná trať 110 Praha – Bratislava, ktorá je zaradená do V. transeurópskeho dopravného koridoru s predpokladanou návrhovou rýchlosťou 140 – 160 km/hod. V železničnej doprave sa nepredpokladá zmena trasy železničnej trate. Uvažuje sa s úpravou železničnej stanice vnútri vlastného priestoru železnice. Dôležitým momentom v rozvoji železničnej dopravy je otázka vytvorenia integrovaného systému prímestskej dopravy, kde sa uvažuje s možnosťou zaradenia Malaciek ako dôležitého koncového uzla tejto dopravy. V tom prípade treba uvažovať s využitím koľajového priestoru priliehajúceho k železničnej stanici pre účely tejto dopravy. Železničná stanica v Malackách je stanicou III. triedy zmiešanou podľa povahy práce a medzilaňou po prevádzkovej stránke. V železničnej stanici sa trať rozvetvuje do 10 koľají, z ktorých 2 slúžia nákladnej doprave na nakládku a vykládku. Vzhľadom na význam Malaciek,

ktoré sú v súčasnosti okresným mestom a na význam trate, ktorá je súčasťou medzinárodného dopravného koridoru, je jej súčasná kvalita a dopravná vybavenosť nedostačujúca. Súčasná miera využitia železničnej dopravy má dostatočné rezervy pre výhľadové dopravné nároky.

Dostupnosť leteckej dopravy je viazaná na využitie medzinárodného Letiska generála M. R. Štefánika v Bratislave, ktoré je od Malaciek vzdialené približne 40 km. Zaujímavá je tiež vzdialenosť Malaciek od Letiska Schwechat v Rakúsku (cca 90 km cez Bratislavu). V záujmovom území Malaciek sa nenachádzajú v súčasnej dobe letiská využiteľné pre civilné účely.

Cestná hromadná doprava má výrazne flexibilný charakter a prispôsobuje sa rýchlo požiadavkám na dopravu. Vzhľadom na výrazný pokles využívania hromadnej dopravy nepredpokladá sa jej výrazný nárast. V odhade nárastu sa uvažuje len s nárastom vyvolaným rastom počtu obyvateľov v riešenom území.

V riešení mestskej hromadnej dopravy sa uvažuje so zachovaním piatich súčasných liniek. Zaťaženie liniek nepredpokladá prekročenie výkonnosti spojov autobusov dopravy. Počet spojov bude závisieť od aktuálnych potrieb a má zabezpečiť príchod cestujúcich k terminálom autobusovej a železničnej dopravy a k mestskej vybavenosti.

V riešení prímestskej cestnej hromadnej dopravy sa vychádza zo súčasného stavu. Uvažuje sa s ponechaním počtu liniek. Mesto Malacky je charakterizované ako prestupný bod cestnej prímestskej dopravy na železničnú dopravu s hlavným smerom cestovania na Bratislavu najmä u sídiel, ktoré nemajú železničnú dopravu (smer na Gajary a Jakubov). Súčasné situovanie autobusovej stanice je vo väzbe na železničnú stanicu pomerne výhodné. Súčasná miera využitia železničnej dopravy má dostatočné rezervy pre výhľadové dopravné nároky.

Systém pešej dopravy tvoria v meste najmä spevnené chodníky pozdĺž vozoviek ulíc resp. samostatné chodníky v rámci parkových úprav. Za hlavné ciele prepojenia pre pešiu dopravu rovnako ako pre cyklistickú dopravu možno považovať centrum mesta, železničnú stanicu a nemocnicu.

Cyklistická doprava je v meste pomerne silná, čo je podmienené výhodnou výškovou konfiguráciou. Zdroje a ciele cyklistickej dopravy sú rozptýlené. Za hlavné ciele prepojenia pre cyklistickú dopravu možno považovať centrum mesta, železničnú stanicu a nemocnicu. Pre cyklistickú dopravu nie sú vybudované žiadne cyklistické chodníky v meste a preto cyklisti využívajú na svoj pohyb vozovky, spevnené či nespevnené krajnice a chodníky.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou je riešené centrálnym spôsobom prostredníctvom verejného vodovodného systému mesta, ktorý tvorí súčasť záhorskeho skupinového vodovodu, zásobujúceho pôvodne okrem okresného sídelného útvaru Malacky aj sídelný útvar Sološnica a Rohožník, po doplnení nových zdrojov pre sídelný útvar Malacky (a odstavenia vodných zdrojov Kostolište) z tohto systému aj sídelný útvar Kostolište. Skupinový vodovod z celkového počtu bývajúcich 23799 obyvateľov v zásobovaných sídelných útvaroch zásobuje celkom 21976 obyvateľov, t.j. 92,34%. Z celkovej dĺžky skupinového vodovodu Záhorie vrátane vodovodu sídelného útvaru Kostolište (celkovo 100,963 km) pripadá na vodovodný systém sídelného útvaru (SÚ) Malacky 79,291 km, t.j. 78,53%. Priemerná dodávka vody na obyvateľa sídelného útvaru Malacky v roku 1997 činila 281,47 litrov na obyvateľa a deň, z čoho na obyvateľa v domácnosti 177 litrov/obyv. a deň. V roku 2002 sa v meste Malacky spotrebovalo 1381 tisíc m³ pitnej vody z toho 63%

v domácnostiach. Vzhľadom na budovanie Priemyselno-technologického parku Záhorie Eurovalley sa rieši problém zásobovania zón vodou.

Malacky majú vybudovanú verejnú kanalizáciu s čističkou odpadových vôd. Na verejnú kanalizáciu a súčasne čističku odpadových vôd je podľa prevádzkovateľa Bratislavskej vodárenskej spoločnosti (bývalé ZsVK Malacky) napojených 11326 obyvateľov, t.j. 62,61% (údaje aktuálneho územného plánu mesta Malacky). Zatiaľ na kanalizáciu nie je napojených 6764 obyvateľov, t.j. 37,39%, bývajúcich prevažne v rodinných domoch, z čoho najmä vo východnej časti intravilánu za železničnou traťou Bratislava-Kúty, zostatok v rozptyle v južnej časti intravilánu. Celková dĺžka stokovej siete činí cca 31,8 km. Dĺžka 1276 kanalizačných – domových prípojk je 9116 km.

Z uvedených skutočností vyplýva potreba dobudovania kanalizácie pre zostávajúcu časť mesta a zóny Priemyselno-technologického parku Záhorie Eurovalley.

Účelové a osobitné zložky

Vojenské aktivity sú sústredené v lesoch Vojenského obvodu Záhorie, s ktorým hraničí riešené územie pozdĺž celej svojej východnej hranice. K najvýraznejším stresovým faktorom tejto skupiny patria strelnice, muničný sklad a vojenské letisko Kuchyňa. Tieto aktivity sú zväčša neperiodické, a preto nie je možné striktné vymedzenie intenzity a priestorového rozsahu ich pôsobenia. Najviac ohrozenými zložkami životného prostredia sú lesné ekosystémy a ostatná biota (možný vplyv strelnice), pôdy (možnosť kontaminácie pohonnými látkami), ovzdušie (zaťaženie obyvateľstva hlukom). Vojenský obvod Záhorie zároveň pôsobí ako určitá priestorová bariéra pri rozvoji sídelných, rekreačných a iných aktivít mesta Malacky.

3.1.1.7 Životné prostredie

V oblasti kanalizácie mesto Malacky nemá dobudované komplexné odkanalizovanie všetkých častí mesta, z čoho vyplýva potreba na odkanalizovanie mesta.

V súvislosti s riešením problematiky odpadov vyplýva pre mesto Malacky najmä potreba vybudovania kompostárne.

V oblasti ochrany prírody a krajiny na území okresu Malacky bolo ku koncu roku 1997 podľa zákona č. 287/1994 Z.z. vyhlásených 14 maloplošných chránených území (2 chránené areály so štvrtým stupňom osobitnej ochrany, 6 národných prírodných rezervácií, 6 prírodných rezervácií a 1 prírodná pamiatka s piatym stupňom osobitnej ochrany) a dve veľkoplošné chránené územia s druhým stupňom osobitnej ochrany územia.

Sídelná zeleň predstavuje významný prírodný prvok ľudských sídiel. Jej význam spočíva v uplatňovaní jednotlivých funkcií, najmä kultúrno – spoločenskej a rekreačnej, priestorovej, estetickej, liečebnej a zdravotne ochrannej, pôdo a vodoochrannej, klimatickej, hospodárskej a v produkcii kyslíka a biologicky účinných látok, absorpcii cudzorodých látok z ovzdušia a znižovaní hladiny hluku. Mesto Malacky má mestský charakter s rozsiahlym zastúpením poľnohospodárskych a lesných plôch v území. Zeleň mimo intravilánu riešeného územia mesta môžeme v zásade rozdeliť na zeleň lesov a rozptýlenú zeleň (nelesnú stromovú a krovinnú vegetáciu). Na okraji intravilánu obce Malacky sa nachádzajú viaceré sady, záhrady a záhradkárske osady, ktoré sú prirodzeným prepojením medzi zeleňou mimo intravilánu obce so zeleňou v meste. Zeleň v sídle je špecifikovaná tým, že supluje prírodné prostredie v bezprostrednom okolí obydlija. Najvýznamnejším prvkom v systéme zelene v intraviláne mesta je historický, pamiatkovo chránený prírodno – krajínarský park. Výstavbou

diaľničného privádzачa zanikla jeho priama prepojenosť na systém zelene v centre mesta. Niektoré plochy z parku boli vyčlenené pre zariadenia zdravotníctva. V samotnom centre mesta plní nezastupiteľnú funkciu v systéme mestskej zelene park na Kláštoranom nám. Plochy zelene sú vzájomne funkčne prepojené zeleňou pozdĺž komunikácií a alejami. Okrem estetickej a priestorovej funkcie aleje a líniová zeleň plnia aj významnú ochrannú funkciu znižovaním hladiny hluku z dopravy. Zeleň je spojovacím a jednotiacim elementom všetkých funkčných plôch, zariadení a vybavenosti sídla. Špeciálny význam má zeleň v areáloch občianskej vybavenosti, ktorá je len obmedzene prístupná (napr. areály školských a predškolských zariadení, športových zariadení, úradov a pod.).

Limity využitia územia predstavujú primárne stresové faktory ako umelé alebo poloprírodné prvky v krajine, ktoré sú zväčša pôvodcom stresu alebo sa prejavujú cez svoj fyzický bariérový efekt a následné hygienické a estetické vplyvy. Patria sem všetky hmotné antropogénne prvky územia slúžiace na výrobnú – skladovacie, dopravnú, obytnú – rekreačnú, vodohospodársku, poľnohospodársku, vojenskú a energetickú účely. Ich negatívny vplyv sa prejavuje najmä v plošnom zábere prírodných ekosystémov a následnou antropizáciou územia. Sekundárne stresové faktory predstavujú negatívne javy, ktoré vznikajú dôsledkom realizácie ľudských aktivít v krajine. Vplyv sekundárnych stresových faktorov sa nepriaznivo prejavuje v ohrozovaní jednotlivých zložiek životného prostredia.

Kvalita povrchovej vody v miestnych tokoch je výrazne ovplyvňovaná priamym vypúšťaním odpadových vôd a nepriamo geologickými a pedologickými podmienkami spojenými s eróznou činnosťou, únikmi látok škodiacim vodám z poľnohospodárstva a priemyselných objektov, ako aj z neodkanalizovaných sídiel. Cez riešené územie pretekajú tieto hydrologicky významné povrchové toky: Malina, Ježovka, Balážov potok, Výhonský kanál, Mlynský náhon. Kvalita povrchových vôd sa pravidelne sleduje len na toku Malina a to v profile Jakubov (cca 5 km od Malaciek smerom po prúde toku). V rámci stupnice kvality vôd je voda v tomto toku zaradená do 5. triedy (ako veľmi silne znečistená voda), v niektorých obdobiach do 4. triedy (ako silne znečistená voda).

Rozsiahla časť riešeného územia je poľnohospodársky intenzívne využívaná. Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde má za následok zníženie ekologickej kvality priestorovej štruktúry krajiny a ohrozenie jej ekologickej stability. Väčšina ornej pôdy (prevažne piesočnaté až hlinito-piesočnaté, zrnitostne ľahšie pôdy) je postihnutých intenzívnou veternou eróziou. Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných a ťažobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Keďže v súčasnosti nie sú k dispozícii žiadne podrobnejšie merania z tejto oblasti ich rozsah je ťažko vyjadriteľný. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť aj čierne (príp. riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskom ako aj lesnom pôdnom fonde. V okolí týchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

Na ohrození a poškodení vegetácie sa podieľa viacero negatívnych faktorov. Medzi najzávažnejšie patria priemyselné a dopravné exhaláty (najmä mimo hraníc riešeného územia), vojenské aktivity, lesohospodárske a vodohospodárske aktivity a pod. Pri ťažbe dreva sa po výruboch pôvodné prirodzené spoločenstvá nahrádzajú umelými monokultúrami - v oblasti Záhoria sa vysádzajú najmä borovice. Časť lesov v oblasti Záhoria je ohrozená vplyvom imisií. Pri monitoringu lesných porastov na povrchu asimilačných orgánov borovice boli zistené viaceré prvky: síra, železo, mangán, hliník, kremík a draslík. Pri nepriaznivom prúdení vzduchu (juhovýchodné a východné prúdenia) sú ohrozené lesy imisiami z cementárne v Rohožníku. Časť lesných ekosystémov je poškodená aj v dôsledku vojenských aktivít. V roku 1992 boli lesy v okolí Malaciek poškodené rozsiahlym požiarom. Časť z nich je v súčasnosti zrekultivovaná a novo vysadená.

Hlavnými zdrojmi hluku v riešenom území sú automobilová, železničná a v menšej miere aj letecká doprava. Intenzívnu dopravu môžeme považovať za prevažne líniovú

stresový faktor, ktorý negatívne vplýva na okolitú krajinu pozdĺž dopravných koridorov. Okrem toho, že doprava je výrazným zdrojom hluku v krajine, nepriaznivo pôsobí aj pri záberoch prirodzených ekosystémov a následnej antropickej degradácii pôdneho fondu. V priestore dopravné zariadenia (napr. železničná trať Bratislava - Kúty, diaľnica D2) pôsobia ako výrazné priestorové bariéry, ktoré obmedzujú pohyb bioty. Doprava je pôvodcom aj takých nepriaznivých javov v krajine ako sú tvorba exhalátov, prašnosť, vibrácie a pod.

Negatívne vplyvy dopravy sú priamo závislé na geografickom prostredí, vzdialenosti od dopravných trás a intenzite dopravného zaťaženia.

V roku 2003 sa v meste Malacky vyprodukovalo 4 960,3 ton komunálneho odpadu, čo je o 1012,6 t viac ako v roku 2002. Z celkového vyprodukovaného odpadu za rok 2003 bolo vyseparovaných 156,6 ton (3,1%) komunálneho odpadu, pričom za rok sa materiálovo zhodnotil komunálny odpad vo výške 64,8 ton (1,3%). V roku 2003 sa vyseparovalo o 108 ton viac odpadu ako v roku 2002. Komunálny odpad z mesta Malacky sa vyváža na skládku v Stupave a drobný stavebný odpad sa uskladňuje na skládke v Lozorne. Vyseparované zložky komunálneho odpadu vyváža spoločnosť na základe zmluvy o odkupovaní vyseparovaných zložiek. Mesto Malacky separuje papier, sklo a železo. Na separáciu týchto zložiek a ostatných druhov odpadu využíva mesto dva vybudované odpadové dvory. Celkové náklady spojené so zberom, prepravou a uložením odpadu za rok 2003 činili sumu 9,1 mil. Sk. Z tejto sumy náklady na skládkovanie dosiahli čiastku 1,805 mil. Sk a na vývoz odpadu dosiahli čiastku 7,195 mil. Sk. Na území mesta sú nedostatočne zhodnocované odpady, čo bude treba riešiť. Z analýzy doterajšieho nakladania s odpadmi a jeho zloženia bolo navrhnuté i možné riešenia pre hospodárenie a nakladanie s TKO do blízkej budúcnosti.

Obmedzujúcimi faktormi sú ochrana prírody, vojenské územie a tiež aj územie s ťažbou zemného plynu. Ochrana prírody uskutočnená cez chránené veľko- aj maloplošné územia síce rekreačný pobyt obmedzuje, ale súčasne sú tieto územia nielen turistickým cieľom, ale aj cieľom náučného cestovného ruchu. Chránená krajinná oblasť (CHKO) Záhorie pozostáva z dvoch častí – pri rieke Morave a v boroch. Môže sa rekreačne využívať pri akceptovaní požiadaviek ochrany prírody.

Väčšou prekážkou pre rekreáciu je rozsiahle vojenské územie, rozložené v boroch, čo umožňuje pohyb len po verejných komunikáciách (smer Studienka a Perné) a s nedostupnými rybníkmi, napr. Tančibok, čo znemožňuje rekreáciu obyvateľov mesta smerom na východ.

3.1.2 Analýza realizovaných opatrení

Analýza realizovaných opatrení, ak je to možné, vychádza z kvantifikovaných dopadov realizovaných opatrení financovaných z verejných zdrojov alokovaných na podporné politiky v oblasti globálnych cieľov, cieľov ekonomickej a sociálnej kohézie a hlavných cieľov politik EÚ. Pri analýze realizovaných opatrení sa vychádza z monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa realizovali najmä na úrovni NSRR, NRP, OP, PRSK a PHSR Malacky na roky 2004-2006.

Predmetom analýzy realizovaných opatrení na úrovni mesta Malacky sú reálne skúsenosti pri implementovaní programov na podporu rozvoja mesta. Analýza sa zameriava hlavne na:

- vyhodnotenie relevantnosti existujúcej stratégie, jej doplnenie alebo úpravu,
- efektívnosť a účinnosť realizovanej podpory,
- vyhodnotenie kritických faktorov, ktoré ovplyvňujú efektívnosť a účinnosť pri implementácii programu,
- identifikáciu opatrení na zvýšenie efektívnosti realizácie procesov strategického plánovania, predovšetkým v procese monitorovania a hodnotenia.

Cezhraničná spolupráca, medzinárodné vzťahy a spolupráca

Medzi zrealizované aktivity patrí cezhraničná spolupráca, ktorá je vo viacerých ukazovateľoch význačná. Mesto Malacky udržiava aktívne partnerské vzťahy s týmito mestami:

1. ALBERTIRSA [-irša], Maďarsko
2. SZARVAS [Sarvaš], Maďarsko
3. VESELÍ nad Moravou, Česko
4. ŽNIN, Poľsko
5. GÄNSERNDORF, Rakúsko

Prvým zahraničným partnerom mesta bola maďarská „veľká obec“ Albertirsa (v r. 1992), nasledovalo Veselí nad Moravou, potom Szarvas a Žnin.

S mestami Albertirsa a Veselí nad Moravou existujú živé kontakty v oblastiach: kultúra detí a mládeže (Kultúra bez tlmočníka), šport detí a dospelých (futbal, hádzaná, basketbal), spoločenské styky, výmena skúseností z komunálnej politiky; sú snahy o nadviazanie kontaktov medzi podnikateľmi, tieto sa zatiaľ z rôznych príčin nedarí „naštartovať“.

S mestom Žnin existujú kontakty v oblastiach: kultúra detí a mládeže (Kultúra bez tlmočníka), šport detí a dospelých (futbal), spoločenské styky pri rôznych príležitostiach (MS vo vodnom motorizme na žninskom jazere, výročie udelenia mestských práv Žninu a pod.)

S mestom Szarvas sa rozvíjajú najmä kultúrno-spoločenské vzťahy, orientované do istej miery na v tomto meste podnes žijúcu početnú slovenskú komunitu (príspevok mesta na pamätník a účasť na oslavách 280. výročia príchodu Slovákov na Dolnú zem, Dni slivák, Kultúrne dni Slovákov župy Békescsaba, na nadchádzajúci 1. máj plánovaná „Szarvašská kuchyňa v Malackách a iné podobné akcie).

S mestom Gänserndorf nie je podpísaná žiadna partnerská zmluva, no napriek tomu existujú a rozvíjajú sa celkom čulé partnerské vzťahy, najmä v oblasti kultúry – deti (Kultúra bez tlmočníka) aj dospelí (Adventný koncert v Gänserndorfe, Adventné Malacky), športu mládeže (futbal starších žiakov) a výmeny skúseností z rôznych odborov komunálnej politiky (odpadové hospodárstvo, parkovanie vozidiel a údržba ulíc v meste a pod.).

Členstvo v združeníach

Mesto patrí do Združenia miest a obcí Záhorskej oblasti (ZOZO), ktorého je v súčasnosti sídlom. Združenie bolo založené 24.mája 1990 v Malackách. Hlavným cieľom je v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy, Ústavou a príslušnými zákonmi Slovenskej republiky pozitívne a aktívne:

- a) pôsobiť ako regionálne združenie ZMOS-u,
  - b) obhajovať záujmy i potreby miest a obcí regiónu Záhoria,
  - c) ovplyvňovať rozvoj i výkon samosprávnych funkcií,
  - d) reprezentovať mestá a obce regiónu Záhoria vo vzťahu k euroregiónom, zahraničným inštitúciám a euroinštitúciám, štátnej správe, združeniam samosprávnych krajov a združeniam miest a obcí, iným právnickým i fyzickým osobám ako i ostatnej verejnosti,
  - e) garantovať objektívne hodnotenie projektov fondov Európskej únie
- a to všetko pri rešpektovaní autonómneho postavenia miest a obcí regiónu Záhoria.

Za účelom podpory malého a stredného podnikania v regióne Záhorie a realizácie opatrení podporujúcich vybudovanie Inkubátora malého a stredného podnikania v Malackách založilo 17. mája 2002 mesto Malacky spolu so združením Rada Eurovalley Regionálne poradenské a informačné centrum (RPIC). RPIC Malacky vystupuje ako spoľahlivý partner podnikateľov pri riešení ich podnikateľských problémov.

Mesto Malacky je spolu s Bratislavským samosprávnym krajom a Združením Rady Eurovalley zakladateľom Regionálnej rozvojovej agentúry Záhorie. Tá bola založená 19.júna 2002. Jej základným poslaním je okrem iného podporovať regionálny rozvoj, aktivizovať región k získavaniu domácich a zahraničných grantov, zabezpečovať poradenstvo pri tvorbe

a implementácii projektov, organizovanie spolupráce so zahraničnými partnerskými organizáciami a pod.

Malacky sú taktiež členom Združenia výstavby kanalizácie. Toto účelové združenie vzniklo z dôvodu potreby dobudovania chýbajúcich kanalizačných sietí mesta a ostatných členov – obcí a z dôvodu možnosti čerpania finančnej pomoci z európskych zdrojov. V súčasnosti združenie nevyvíja činnosť z dôvodu toho, že Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s. sa stala potencionálnym žiadateľom grantov v tejto oblasti v lokalite okresu Malacky.

Mesto Malacky je tiež členom združenia Spolok pre podporu Pomoravia, ktoré je registrované na českej aj slovenskej strane hranice. Je to združenie miest, obcí, fyzických aj právnických osôb (napr. Povodie Dunaja, Povodie Moravy), ktoré udržiava prospešnú komunikáciu medzi českou a slovenskou komunitou v bližšom i vzdialenejšom okolí rieky Morava a napomáha pri riešení mnohých dôležitých otázok, smerovaných do občianskeho prostredia (voľný pohyb turistov, spoločné kultúrno-spoločenské a športové akcie, výmena dôležitých informácií), ale aj vládami nedoriešených otázok (majetkové vzťahy, podmienky pre podnik. aktivity a pod.).

4.Podpora z prostriedkov Európskej únie a podpora podnikania

Mestom Malacky za výraznej finančnej podpory z prostriedkov Európskej únie, konkrétne z programu Phare CBC Slovensko - Rakúsko (CBC = cezhraničná spolupráca), a Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja 26. októbra 2004 slávnostne otvorilo Podnikateľský inkubátor v Malackách, kde poskytuje cez svoju neziskovú organizáciu Inkubátor Malacky kancelárske priestory (neskôr sa počíta aj s dobudovaním výrobných a prevádzkových priestorov pre firmy zaoberajúce sa priestorovo náročnejšou výrobnou činnosťou) pre začínajúcich podnikateľov za zvýhodnených podmienok priamo v centre mesta Malacky. Z Európskeho fondu regionálneho rozvoja bola podporená finančnými prostriedkami Priemyselna zóna Malaciek, ktoré boli získané v rámci Jednotného programovacieho dokumentu NUTS II Bratislava cieľ 2.

5. SWOT ANALÝZA

Úlohou **SWOT analýzy** je prezentácia výsledkov socio-ekonomickej analýzy mesta, ako aj analýzy výsledkov realizovaných opatrení vo forme objektívnej, výstižnej, hutnej a čo najkomplexnejšej charakteristiky vyváženého vývoja mesta.

SWOT analýza (**S**trong points, **W**weak points, **O**portunities, **T**hreats) – štandardná metóda, ktorá sa používa na prezentáciu analytických poznatkov o najrozličnejších objektoch skúmania. Jej výhody:

- Oproti obvyklým analytickým metódam prezentuje vyvážený pohľad na minulosť, súčasnosť a budúcnosť mesta Malacky.
- Svojím usporiadaním do štyroch kvadrantov (silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia) dobre vyhovuje charakteru úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégií a ich implementácie počas celého programovacieho obdobia.
- Umožňuje pružne realizovať spätné korekcie jednotlivých identifikovaných javov vrátane ich preradenia do iných kvadrantov, ak si to vyžadujú meniace sa pohľady na budúci vývoj analyzovanej obce.

- Vytvára predpoklady, aby v rovnako prehľadnej štruktúre, ako bola vytvorená analýza, bola formulovaná aj stratégia usmernenia budúceho vývoja mesta Malacky:
  - ako zachovať, resp. rozvíjať silné stránky mesta,
  - ako odstraňovať, resp. eliminovať slabé stránky mesta,
  - ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre ďalší rozvoj mesta,
  - akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam ďalšieho rozvoja mesta.

Silné stránky :	Slabé stránky :
<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná geografická poloha v blízkosti hraníc s Rakúskom a Českom, • Blízkosť veľkých miest v priesečníku Bratislava, Viedeň, Brno • Krajinárske a prírodne hodnotné územie vrátane vysokého stupňa biodiverzity • Veľký potenciál obnoviteľných prírodných zdrojov • Priaznivé pôdno – klimatické podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva • Zásoby podzemnej vody a kvalitný potenciál zdrojov pitnej vody • Existencia využiteľných zdrojov geotermálnych a termálnych vôd v blízkosti na hranici k.u. s Plaveckým Štvrtkom • Kvalifikovaná a lacná pracovná sila • Relatívne vysoký podiel stredoškolsky vzdelanej pracovnej sily • Optimálna veková štruktúra populácie • Kultúrne a historické pamiatky, bohatá história a kultúrne tradície mesta vhodné pre rozvoj cestovného ruchu • Atraktívnosť prostredia pre investičný kapitál • Postupný rozvoj Priemyselno – technologického parku Záhorie • Skúsenosti podnikateľského inkubátora • Lokalizačné predpoklady rozvoja cestovného ruchu • Vzdelaný riadiaci manažment v existujúcich zahraničných podnikoch • Tradícia a vysoká úroveň poľnohospodárskej výroby a výrobné podmienky pre rozvoj potravinárskeho priemyslu • Rozvinutá štruktúra obchodu a služieb, • Potenciál kultúrnych, zdravotníckych a sociálnych zariadení vrátane zariadenia opatrovateľskej služby • Rozvinutá cezhraničná spolupráca s mestami a obcami z Dolného Rakúska (Wienfurtel) • Špecifické „vidiecke“ mesto a zachované jednotlivé historické a pamiatkové objekty zapísané v UZKP Slovenska • Slušné ratingové ohodnotenie • Potenciál územia pre bývanie, rozvoj rekreácie a turizmu, zdravé životné prostredie v meste a pekné okolie • Potenciál pre tvorbu pracovných miest v oblasti kultúry, cestovného ruchu a vidieckeho rozvoja • Spracovaná územnoplánovacia dokumentácia • Atraktívna vidiecka krajina a malé vzdialenosti medzi jednotlivými turistickými oblasťami a centrami na Záhorí a v regióne • Vytváranie priaznivých podmienok pre podnikanie • Vstup nových investorov v rámci územia a do existujúcich podnikov 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočné inštitucionálne pokrytie pre čerpanie fondov EÚ • Nízka mobilita časti pracovnej sily a nezamestnanosť • Nesystematická podpora MSP a nedostatočná stimulácia trhu vrátane priestorov na podnikanie • Pomalá inovácia v sektore podnikania • Slabý sektorový prístup k riešeniu problémov • Nedoriešené majetkové vzťahy k pozemkom • Nedostatočná technická infraštruktúra hlavne nedobudovaná kanalizácia v meste, zastaralá rozvodná sieť pitnej vody, zastaralé osvetlenie mesta • Absencia zariadenia na spracovanie odpadov • Nedostatočný prístup k informáciám • Nevyhovujúca štruktúra vzdelávacích zariadení, ktoré nezodpovedá potrebám trhu práce • Chýbajúca občianska vybavenosť a zhoršujúci technický stav kultúrnych, sociálnych a zdravotných zariadení • Nedostatočná sociálna infraštruktúra a kapacita sociálnych zariadení, hlavne pre seniorov, dlhodobo chorých a bezvládných • Chýba kapacita sociálnych zariadení pre postihnuté deti, týrané ženy a bezdomovcov, • Nedostatok priestorov pre celoročné voľnočasové aktivity • Slabšia úroveň a aktivita tretieho sektora • Nízka úroveň vzdelania u rómskej populácie • Nedostatočná kvalita a objem ponuky služieb cestovného ruchu, neexistencia stratégie rozvoja cestovného ruchu • Nedostatočná urbanistická štruktúra centra mesta vrátane pešej zóny • Chátrajúci stavebno-technický stav existujúceho bytového fondu a absencia nízko-nákladového bytového fondu • Nedostatok bytových zariadení pre sociálne odkázaných obyvateľov • Nekvalitná dopravná infraštruktúra v rámci mesta ako celku – cestná štruktúra, statická a verejná doprava, nevhodné dopravné riešenie námestia • Narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy • Nedostatok parkovacích plôch v centre mesta a na sídliskách • Nedostatočne vybudované chodníky pre peších, nekvalitné prechádzkové chodníky v rámci mesta • Absencia cyklotrás v návaznosti na širšie územie • Nedostatočná obnova historickej časti mesta ako celku a jednotlivých objektov • Výrazne znižujúci sa podiel predproduktívneho obyvateľstva

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj výroby s vyšším stupňom finalizácie založených na výhodách zo spracovania domácich surovín • Rozvoj podnikateľských aktivít s vysokým stupňom pridanej hodnoty a podpora živnostenského podnikania • Trvalý rast konkurencie schopnosti prostredníctvom inovačného rozvoja a zabezpečenia kvality výroby • Využitie domácej a zahraničnej pomoci v oblastiach financií, poradenstva, vzdelávania a informácií • Hustota regionálnej cestnej a železničnej siete a výborné napojenie na hlavné dopravné koridory • Vybudovaná infraštruktúra športových klubov 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdelanostná bariéra uchádzačov o zamestnanie zo skupiny nezamestnaných hlavne u rómskej populácie a ZPS s menším množstvom pracovných príležitostí • Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a absencia stredného odborného školstva • Nedostatok príležitostí pre celoživotné vzdelávanie • Slabá úroveň marketingu v cestovnom ruchu, nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu • Málo ubytovacích kapacít, nízka kvalita existujúcich zariadení, nedostatočne vybudované rekreačné zázemie • Slabá propagácia v zahraničí a minimálny vzťah k zahraničným turistom • Nevyhovujúci dopravno-technický stav časti dopravnej infraštruktúry ako cesty, mosty, chodníky a pod. • Nízky stupeň využitia kombinovanej dopravy • Nedostatočný rozsah kompetencií prenesených na samosprávu • Nedokončená technická a biologická rekultivácia starých environmentálnych záťaží • Nedostatok moderných športových, relaxačných a oddychových zariadení pre aktívny oddych mladých ako skate dráha, rampa a pod. • Absentujú bezbariérové prístupy do budov a na chodníky
---	--

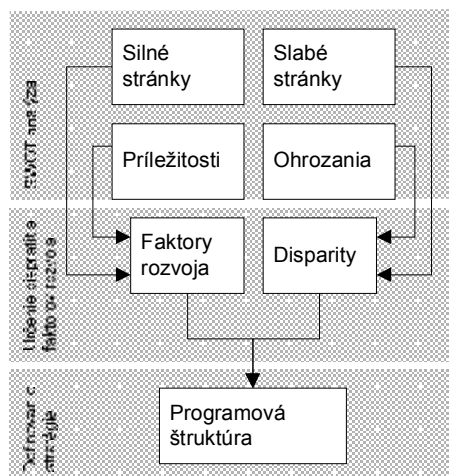
Príležitosti :	Ohrozenia :
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojenie sa do medzinárodnej spolupráce a partnerských sietí • Posilňovanie spolupráce so susednými regiónmi a obcami pri riešení medzinárodných a domácich projektov zameraných na dosiahnutie trvaloudržateľného rozvoja regiónu • Využívanie programu hospodárskej pomoci EÚ a možnosť zapojenia sa do regionálnych štruktúr v rámci BA, PK, S, TT, SE • Rozšírenie a uplatnenie nástrojov v rámci sektorových politík • Podpora príchodu investorov vytváraním vhodných investičných podmienok • Zvýšenie investícií na regionálnu infraštruktúru v spojitosti s rozvojom priemyselného parku • Združovanie finančných prostriedkov na realizáciu zámerov a opatrení programu rozvoja a dostatok finančného kapitálu dostupného pre strategické investície • Doriešenie majetkovo právnych a vlastníckych vzťahov k pôde • Zvyšovanie miery využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, geotermálnej energie, slnečnej energie) • Zabezpečenie kvalitného vzdelávania na všetkých vzdelávacích stupňoch a podpora významu celoživotného vzdelávania • Optimalizácia a skvalitnenie systémov zdravotnej a sociálnej starostlivosti • Zvyšovanie inovatívnosti podnikov • Možnosť zvýšeného využitia prírodného potenciálu pre rekreáciu a rozvoj cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomalý príliv zahraničného kapitálu a nedostatočné využívanie eurofondov • Slabá ponuka atraktívnych pracovných príležitostí • Malý záujem absolventov škôl zakladať vlastné podniky • Narastanie skupiny obyvateľov, ktorá má problémy s uplatnením na trhu práce hlavne u rómskej populácie • Zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých hlavne marginalizovaných skupín obyvateľstva • Zhoršujúci sa demografický vývoj a postupné starnutie obyvateľstva • Vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku v ročníkoch 40 – 60 ročných cca 43% • Do produktívneho veku vstúpi cca 4400 obyvateľov a do dôchodku odíde cca 5200 obyvateľov čo spôsobí nedostatok pracovných zdrojov na aktívnom trhu práce • Nedostatok kvalitných pracovných miest spôsobuje odchod mladej vzdelanej populácie ako i kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia • Rastúci tlak konkurenčného trhu na lokálne podniky • Nedostatočné legislatívne a systémové riešenie využívania obnoviteľných zdrojov energie • Nízka resp. pomalá obnova kultúrnych pamiatok • Nekoncepčné a nesystémové riešenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti • Pokles záujmu o kultúru • Nedoriešené vlastnícke vzťahy pôdy • Nedostatočné riešenie problémov súvisiacich s kvalitou prostredia • Nedostatok finančných zdrojov na realizáciu

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj podnikateľských subjektov v oblasti cestovného ruchu azvyšovanie príťažlivosti vidieka • Zlepšovanie urbanizmu centra mesta a nárast kultúry prostredia mesta ovplyvní zvyšovanie atraktívnosti mesta • Zvyšovanie úrovne kvalifikovanej pracovnej sily a vytváranie podmienok pre jej racionálne využitie • Kvalitnejšia podnikateľská infraštruktúra vyplývajúca z narastajúceho počtu novovytvorených malých a stredných podnikov vrátane začínajúcich mladých podnikateľov • Kvalitný územný plán a možnosť využitia územia v rámci nových plôch pre investície • Využitie tradičných hodnôt mesta z oblasti kultúrneho dedičstva a turistických atrakcií ako jarmoky, remeslá, ľudová kultúra, • Podpora rozvoja víkendovej turistiky a agroturistiky • Nárast možností pre rozvoj atraktívnej prímestskej rekreačnej zóny pre obyvateľov Bratislavy • Dobudovanie a napojenie cyklotrás na medzinárodne trasy • Zvýšená ochrana prírodných lokalít a krás mesta prostredníctvom vykonávania systematických opatrení redukujúcich negatívne vplyvy • Kvalitná biologická hodnota chránených území (CHKO Záhorie, Niva Moravy) • Potenciál rozvoja územia na komplexnú a individuálnu bytovú výstavbu s inžinierskymi sieťami • Možnosti využitia štrukturálnych fondov EU na zaujímavé projekty mesta vrátane viacsektorovej spolupráce • Možnosť zvýšenie a povzbudenie lokálpatriotizmu u obyvateľov • Možnosť čerpania fondov EU na výstavbu dopravného obchvatu mesta, kruhových objazdov na vstupoch do mesta a centrálnej križovatke, vrátane vybudovanie peších zón a cyklotrás v meste • Možnosti využitia geotermálnych zdrojov • Možnosť dobudovania verejných priestranstiev v meste – komunikácie, chodníky, námestie, nádvoria a spevnené plochy, ulice, verejná zeleň • Možnosť dobudovania základných dopravných systémov a ich napojenie na medzinárodné dopravné koridory • Rekonštrukcia a modernizácia železničnej trate na vyššie traťové rýchlosti • Podpora rozvoja informačných technológií umožní lepší prístup k informáciám občanom mesta 	<ul style="list-style-type: none"> investičných projektov v technickej a sociálnej infraštruktúre • Obmedzená kapacita čistiarne odpadových vôd a postupná zastaralosť kanalizačných sietí • Zvyšujúci sa podiel nákladnej cestnej dopravy v meste spôsobujúci hluk a emisie • Pomalý rozvoj cezhraničnej spolupráce v rámci regiónu • Zhoršujúca sa konkurencieschopnosť mesta a ohrozenie stability rozvoja mesta • Nedostatočné povedomie o možnostiach finančného zabezpečenia rozvojových zámerov u podnikateľského sektora, hlavne MSP • Silná konkurencia okolitých miest pri predkladaní projektov v rámci fondov EU • Rast podielu sociálne marginalizovaných skupín obyvateľstva a mládeže s negatívnymi dopadmi na vývoj kriminality, • Nekonkurenčné zvyhodňovanie zahraničných investorov voči slovenským zo strany štátu • Strata výhod pre zahraničných investorov v dôsledku vyrovnávania nákladov s EU • Presun zahraničných investorov na východ od Slovenska • Nízka úroveň podpory výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore v porovnaní so štandardom v EU • Zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií • Nedostatočné zabezpečenie zachovania a obnovy zelene pri nových investíciách
--	---

6. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja

Potreba určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je daná nutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti programového dokumentu. Určenie disparít a faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy spresňuje smerovanie podpory na odstránenie, alebo zmiernenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja.

Disparity sú usporiadané koherentne podľa ich závažnosti a času potrebného na ich odstránenie.

Postup určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja a definovania stratégie

6.1 Hlavné disparity a faktory rozvoja mesta Malacky

Predmetom nasledovnej tabuľky je rozpracovanie kľúčových disparít a faktorov rozvoja na základe SWOT analýzy vo vzťahu k prioritnej osi Infraštruktúra a prioritnej osi Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb prostredníctvom inovácií s regionálnym priemetom pre mesto Malacky.

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
Prioritná os 1. Infraštruktúra	Prioritná os 1. Infraštruktúra
1. Morálna a fyzická zastaranosť infraštruktúry školských zariadení	1. Rekonštrukcia a modernizácia školských zariadení
2. Nedostatočné zabezpečenie environmentálnej infraštruktúry	2. Dobudovanie vodovodných sietí, kanalizácie a ČOV
3. Nízka hustota pokrytia územia v oblasti odpadového hospodárstva a zhodnocovania odpadov	3. Dobudovanie a modernizácia odpadového hospodárstva, zavádzanie moderných technológií spracovania odpadov
4. Nedoriešený systém ochrany životného prostredia	4. Dobudovanie a modernizácia systému monitorovania kvality zložiek životného prostredia
5. Neuspokojivá kvalita ciest II. a III. triedy	5. Rekonštrukcia ciest II. a III. triedy Rekonštrukcia mostných objektov Budovanie cestných obchvatov
6. Vysoká nehodovosť regionálnych ciest	6. Rekonštrukcia ciest II. a III. triedy Rekonštrukcia mostných objektov Budovanie cestných obchvatov
Prioritná os 2. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb prostredníctvom inovácií	Prioritná os 2. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb prostredníctvom inovácií
1. Inovačné zaostávanie	1. Stabilné makroekonomické a podnikateľské prostredie podporujúce hospodársky rast a investície
2. Zastaranosť výrobných technológií	2. Priame a nepriame finančné a ostatné nástroje na podporu inovácií
3. Nedostatočná úroveň akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou	3. Podpora budovania priemyselných parkov, inovačných centier, inkubátorov
4. Nedostatočný dopyt po inováciách v podnikateľskom sektore, slabá motivácia podnikov pre zavádzanie inovácií	4. Podpora budovania clustrov
5. Zlý technický stav bytových domov	5. Veľké množstvo verejných priestranstiev

7. Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

7.1.1 Východiská stratégie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Vo všeobecnosti definovanie rozvojovej stratégie predstavuje tvorivo náročnú tímovú aktivitu, ktorá je realizovaná partnermi zapojenými do procesu programovania na úrovni mesta. Nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomických východísk a priamo nadväzuje na SWOT analýzu a snaží sa odstrániť, alebo zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Cieľom definovania rozvojovej stratégie je pre dané programovacie obdobie určiť programovú štruktúru. Nakoľko proces strategického plánovania tvorí vertikálne aj horizontálne prepojený systém, platí aj v prípade definovania stratégie priama previazanosť medzi jednotlivými programovými dokumentmi.

Programová štruktúra je vo všeobecnosti tvorená:

- cieľmi
- prioritami
- opatreniami
- aktivitami
- merateľnými ukazovateľmi, ktoré sú sledované pre každú vyššie definovanú entitu.

Pri definovaní stratégie je dôležité dbať nato, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné. To znamená, aby sa opatrenia medzi jednotlivými prioritami v programe (vnútorná koherencia), ale aj medzi jednotlivými programovými dokumentmi neprekrývali (vonkajšia koherencia). Zmyslom koherencie je, aby nebolo možné rovnaké opatrenia financovať v rámci viacerých priorít a programov.

Globálny cieľ

Ciele tvoria hierarchicky usporiadanú štruktúru, na ktorej vrchole sa nachádzajú globálne ciele jednotlivých programov. Na vrchole hierarchie globálnych cieľov je strategický cieľ. Tento reprezentuje určité súhrnné vyjadrenie uvedeného cieľového stavu. Napr. *globálnym cieľom Regionálneho operačného programu* je „*zvýšenie dostupnosti a kvality verejnej infraštruktúry miest a obcí*“. Globálny cieľ ROP je začlenený v hierarchickej sústave cieľov, prostredníctvom napĺňania ktorých sa dosahuje *globálny cieľ NSRR*, a to „*výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja*“.

Špecifické ciele

Špecifické ciele predstavujú jasnú, výstižnú a hutnú charakteristiku cieľového stavu, ktorého dosiahnutie je zámerom rozvojovej stratégie na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ. Medzi jednotlivými programovými dokumentmi by mali prostredníctvom vertikálneho prepojenia na seba nadväzovať. Pre každý programový dokument môže byť definovaných viac špecifických cieľov. Tieto však musia vychádzať z globálneho cieľa príslušného programového dokumentu (horizontálne prepojenie).

Z hľadiska uskutočniteľnosti monitorovania a hodnotenia je vhodné zamerať sa skôr na menší počet špecifických cieľov, ktorý by mal byť rovnaký, ako je počet priorít.

Priority

Definícia a zdôvodnenie priorít predstavuje vymedzenie priorít vrátane argumentácie odôvodňujúcej toto vymedzenie. Táto argumentácia vychádza zo špecifických cieľov. Navonok sú priority daného programového dokumentu zosúladené s prioritami programovacích dokumentov na vyššej úrovni regionálneho členenia. To znamená, že napr. priority Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky by mali nadväzovať na priority Operačných programov. Prostredníctvom definovania priorít príslušný riadiaci orgán určí hlavné oblasti smerovania podpory. Ide o strategické rozhodnutie Partnerov, ktoré vychádza zo SWOT analýzy a určených faktorov rozvoja.

Je potrebné aby definícia a zdôvodnenie priorít zohľadňovali tiež skutočnosť, že každá priorita vyžaduje jasne kvantifikovateľné a merateľné ukazovatele. Z hľadiska uskutočniteľnosti monitorovania a hodnotenia je vhodné zamerať sa skôr na menší počet priorít, ktorý by mal byť rovnaký, ako je počet špecifických cieľov.

Opatrenia

Opatrenia predstavujú súhrn aktivít napomáhajúcich realizáciu priorít. Je dôležité, aby opatrenia boli vybrané takým spôsobom, aby sa medzi jednotlivými programovými dokumentmi neprekrývali, ale synergicky dopĺňali.

Prehľad opatrení na realizáciu priorít musí byť formulovaný tak aby obsahoval:

- úvod do každej prioritnej oblasti vrátane : počtu opatrení, určenia balíka podpory, ktorá má byť poskytnutá, kľúčové ciele každého opatrenia, predpokladané vyčíslené výsledky
- popis každého opatrenia, ktorý obsahuje : názov opatrenia, stručnú charakteristiku, celkové zámery a ciele, očakávaných príjemcov pomoci, približné údaje o finančnom rámci, realizačný orgán.

Aktivita

Aktivita predstavujú typy činností – projektov, ktoré budú v rámci vymedzených opatrení podporované.

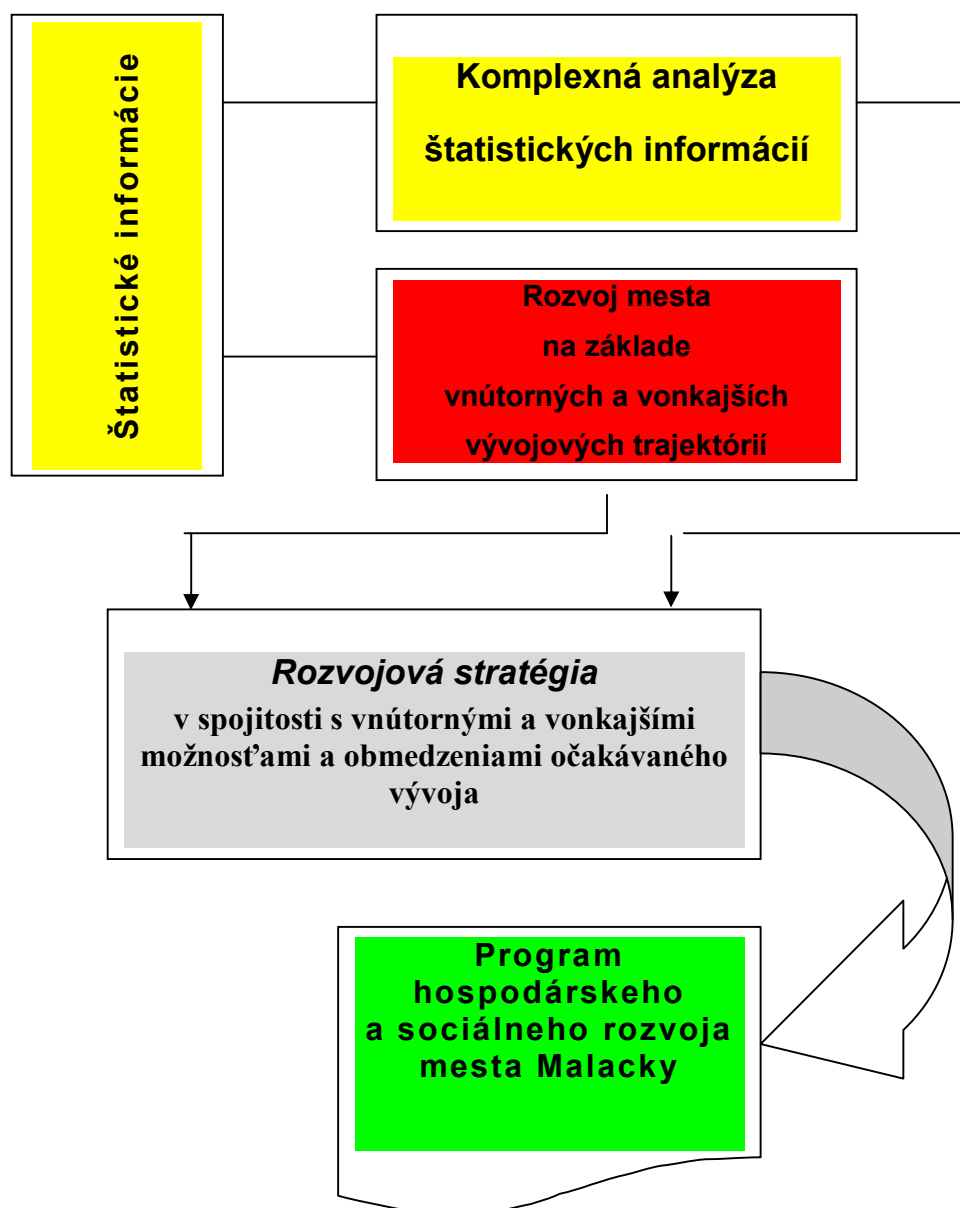
Podľa pravidiel platných pre poskytovanie štrukturálnej pomoci musia byť ku každej aktivite vo všetkých programových dokumentoch priradené tzv. oblasti pomoci.

Oblasti pomoci (**Fields Of Intervention**¹) sú medzinárodným číselníkom pre kategorizáciu intervencií regionálnej politiky. Pri každom opatrení je potrebné uviesť príslušný kód a názov oblasti pomoci. Pre zjednodušenie plánovania, implementácie a hodnotenia programu je vhodné pri definovaní opatrení vychádzať z tejto kategorizácie.

---

¹ zoznam a kódy oblastí pomoci sú uvedené v pracovných dokumentoch EK

Základná schéma väzieb tvorby stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malaciek je na obr. č.1

Základné väzby tvorby stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Popis rozvojovej stratégie vychádza zo strategických prístupov predstaviteľov samosprávy k regionálnemu rozvoju a udáva náčrt spôsobu realizácie globálneho cieľa prostredníctvom plnenia špecifických cieľov. Venuje pozornosť nadväznostiam strategických cieľov na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty na národnej úrovni a ich súladu s politikami, ktoré sa dotýkajú rozvoja spravovaného územia. Charakterizuje aj nadväznosť realizácie strategických cieľov na disponibilné finančné zdroje a administratívne kapacity. Mal by zdôrazniť existujúci potenciál rozvoja regiónu a stanoviť celkové ciele za účelom zhodnotenia a merania úspešnosti stratégie z hľadiska efektívnosti.

Pri popise rozvojovej stratégie by mali byť pri všetkých programových dokumentoch bližšie charakterizované opatrenia a aktivity. Pri popise aktivít by mali byť určené:

- oprávnené oblasti na prijímanie podpory,
- oprávnené typy príjemcov pomoci,
- oprávnené náklady, ktoré budú príjemcom pomoci na realizáciu projektu poskytnuté.

7.1.2 Výsledky analýzy súčasnej situácie

Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na obdobie 2007 -2013 vychádza z analýz pre jednotlivé potreby mesta a regiónu, SWOT analýzy, ktoré identifikujú kľúčové disparity a faktory rozvoja a z Operačného programu Bratislavského kraja. Navrhované dve prioritné osi Operačného programu Bratislavského kraja (Infraštruktúra a regionálna dostupnosť, Inovácie a informatizácia a znalostná ekonomika), boli zmenené uznesením vlády SR č. 457 zo 17. mája 2006 k Národnému strategickému referenčnému rámcu Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013 na jednu prioritnú os Infraštruktúra, ktorá je orientovaná do oblasti školstva (Opatrenie – 1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry), oblasti životného prostredia (Opatrenie – 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia) a oblasti cestnej infraštruktúry (Opatrenie – 1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy). Uvedené prioritné osi sú orientované na podporu faktorov rozvoja regiónu. Stratégia vrátane priorít je koherentná so Stratégiou rozvoja Bratislavského kraja a strategickým cieľom a prioritami NSRR.

SWOT analýza Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky poukazuje na existujúce disproporcie v zabezpečení rozvoja školskej infraštruktúry a cestnej infraštruktúry ako aj v oblasti životného prostredia. Zároveň však naznačuje smery, prostredníctvom ktorých bude možné dosiahnuť zlepšenie súčasnej nevyhovujúcej situácie. V SWOT analýze sú identifikované hlavné silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia, ktoré výstižne popisujú súčasný stav jednotlivých oblastí. V oblasti školskej infraštruktúry boli na základe vykonaných analytických prác identifikované nasledovné kľúčové disparity: nezabezpečenie adekvátnej obnovy vzdelávacích zariadení, neúmerné zvýšenie prevádzkových nákladov vzdelávacích zariadení, neuskutočnenie rekonštrukcie existujúcich vzdelávacích zariadení a následná modernizácia ich vnútorného vybavenia vyvoláva zvýšenie prehĺbenia edukačnej priepasti, nezavádzanie moderných metód, spôsobov, technológií vzdelávania s dôrazom na využívanie nových technológií znižuje konkurenčnú schopnosť regiónu.

V oblasti životného prostredia medzi najväčšie ohrozenia v meste je možné zahrnúť nedostatočnú úroveň úpravy odpadových vôd, nízky podiel obyvateľstva pripojeného ku kanalizácii a preťaženie niektorých čistiarň odpadových vôd, riziká súvisiace s nepredvídateľnými prírodnými katastrofami (záplavy, suchá), aktivity niektorých záujmových skupín zameraných na zníženie poplatkov a udeľovanie výnimiek, zvýšené riziko negatívnych účinkov na životné prostredie, ktoré hrozí z existujúcich skládok, ktoré nespĺňajú technické kritériá požadované právnymi predpismi, a ktoré zostanú v prevádzke do roku 2008, pomalá implementácia nových technológií na zhodnocovanie a likvidáciu odpadu, nedostatočný právny rámec na odstránenie PCB/PCT a chýbajúce zariadenia na odstraňovanie PCB/PCT, nedostatočné zabezpečenie finančných zdrojov pre starostlivosť o chránené územia a územia, ktoré sú začlenené do programu NATURA 2000, realizácia rozsiahlych projektov s možným negatívnym dopadom na životné prostredie, zníženie biodiverzity pod tlakom ľudských aktivít, zvyšovanie ekologického zaťaženia územia, najmä z titulu záberu plôch pre rozvoj dopravnej infraštruktúry a investičnej výstavby na úkor zelene, resp. viníc, zníženie biodiverzity pod tlakom ľudských aktivít.

V oblasti cestnej infraštruktúry je najväčším ohrozením oneskorenie pri výstavbe a rekonštrukcii ciest, obmedzená možnosť zabezpečenia finančnej spolupráce štátu pri príprave a realizácii projektov dopravnej infraštruktúry, nedostatočné využívanie alternatívnych palív v cestnej doprave, rast individuálnej dopravy pri súčasnom poklese verejnej dopravy, preťažená dopravná infraštruktúra a poddimenzovaná verejná doprava.

7.1.3 Vízia a stratégia Národného strategického referenčného rámca SR

Víziou NSRR SR 2007 – 2013 je dosiahnutie primerane vysokého a stabilného rastu ekonomiky SR za predpokladu konvergenencie sociálno-ekonomického rozvoja k najrozvinutejším krajinám. Zvyšovanie konkurencieschopnosti a výkonnosti regiónov je priamoúmerne závislé od realizácie štrukturálnych zmien v regiónoch zahrňujúcich ich rozvoj.

Slovenská republika vstúpila do Európskej únie ako krajina, ktorej hrubý domáci produkt na obyvateľa, meraný v parite kúpnej sily, dosahoval len 48% priemeru vtedajších 15 členských krajín. Strategický cieľ vytýčený na skrátené programové obdobie 2004 - 2006 (dosiahnuť úroveň 54% priemeru EÚ) možno označiť ako začiatok riadeného procesu konvergenencie SR k úrovni dosahovanej v EÚ. Strategický cieľ na roky 2007 - 2013 predstavuje nielen pokračovanie trendu približovania sa úrovni EÚ 15 z hľadiska ekonomickej výkonnosti, ale jeho naplnenie predpokladá uskutočnenie kvalitatívnych a štrukturálnych zmien potrebných na zvýšenie konkurencieschopnosti Slovenska a jeho regiónov a zvýšenie kvality života občanov SR.

Napĺňanie dlhodobej vízie a dosiahnutie strategického cieľa v programovom období 2007 – 2013 znamená pre SR nutnosť zvyšovať konkurencieschopnosť krajiny a jej regiónov rýchlejším tempom ako porastie konkurencieschopnosť EÚ, pričom zvolený smer rozvoja musí spĺňať podmienku vyrovnaného a trvalo udržateľného rozvoja v podmienkach globálnej ekonomiky.

Napriek výraznému pokroku v poslednom období SR výrazne zaostáva za krajinami EÚ 15 nielen v ekonomickej výkonnosti, ale predovšetkým v kvalite dosiahnutého hospodárskeho rastu². Identifikované rozdiely sú navyše ešte výraznejšie medzi EÚ a jednotlivými regiónmi SR. Z pohľadu rozdielov medzi jednotlivými krajinami a rešpektovaní špecifického postavenia Bratislavského kraja, sú rozdiely minimálne. Spoločným menovateľom väčšiny regionálnych rozdielov sú problémy v oblasti ekonomickej výkonnosti a trvalej udržateľnosti hospodárskeho rastu, daného predovšetkým nízkou konkurencieschopnosťou priemyslu a služieb.

Riešenie otázok kvality hospodárskeho rastu bude zohrávať dominantnú úlohu v napĺňaní vízie v programovom období 2007 – 2013. Preto je **strategický cieľ NSRR** na roky 2007 – 2013 formulovaný ako:

Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

Vyššie uvedené skutočnosti výrazne ovplyvňujú ekonomické ukazovatele ako zamestnanosť, rast HDP, nárast investícií do regiónu a rozvoj služieb. Tieto parametre majú priamy dosah na sociálno – ekonomický rozvoj SR, ovplyvňujú ekonomický rast a prispievajú ku konvergencii k najrozvinutejším krajinám za podmienky trvalej udržateľnosti.

---

² danej vývojom vo všetkých zložkách TUR; ekonomickej, sociálnej a environmentálnej

7.1.4 Východiskové strategické dokumenty

Východiskovým dokumentom pre realizáciu prioritnej osi Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky je „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky“, ktorý vypracoval a vydal Mestský úrad v Malackách v roku 2005, ďalej „Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja“ a „Operačný program Bratislavského kraja“.

V kontexte iteračného procesu programovania v rámci jednotlivých programovacích období čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ boli pri tvorbe Operačného programu BA kraja zohľadnené tieto základné dokumenty a ich stratégie:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS) – schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001 zo dňa 31. októbra 2001,
- Aktualizovaný konvergenčný program Slovenska na roky 2004 až 2010,
- Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 – schválená uznesením vlády SR č. 140/2005,
- Stratégia konkurencieschopnosti Slovenskej republiky do roku 2010 - Akčné plány – schválené uznesením vlády SR č. 557/2005,
- NSRR 2007 – 2013 - schválené uznesením vlády SR č. 457/2006,
- Národný program reforiem SR na roky 2006 – 2008 - schválený uznesením vlády SR č. 797/2005,
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja – schválená uznesením vlády SR č. 978/2001 a Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja v SR na roky 2005 -2010 – schválený uznesením vlády SR č. 574/2005,
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007 -2013,
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku – schválená uznesením vlády SR č. 231 z 1.4.1997 a NR SR č. 676 z 2.7.1997 a Aktualizovaný akčný plán pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku na roky 2003-2010 – schválený uznesením vlády SR č. 1209 zo 6.11.2002
- Konceptia ochrany prírody a krajiny – schválená uznesením vlády SR č. 471 z 22.5.2006
- Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest,
- Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja, schválená zastupiteľstvom Bratislavského samosprávneho kraja , uznesením číslo 36/2003, Odbor regionálneho rozvoja BSK, Bratislava 2003
- Jednotný programový dokument NUTS II Bratislava cieľ 2 pre obdobie 2004-2006
- ÚPN VÚC – Územný plán Vyššieho územného celku Bratislavského samosprávneho kraja,
- Zásady rozvoja regionálnej dopravy v Bratislavskom samosprávnom kraji,
- Analýza Bratislavského regiónu. Projekt Phare SR 2002/000.61.-115. Rozvoj strategických akčných plánov zamestnanosti a budovanie partnerstva na regionálnej, sub-regionálnej a lokálnej úrovni v BSK. BSK, 2005,
- Návrh koncepcie starostlivosti o životné prostredie Bratislavského kraja. SAŽP, Banská Bystrica, 2006,
- Medziregionálne porovnania, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005. ŠÚ SR Bratislava,
- Podklady pre zabezpečenie financovania, obnovy ,rekonštrukcie a údržby ciest a mostov na území BSK v rokoch 2005 – 2007, Regionálne cesty 2005,
- Pohyb obyvateľstva SR, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, ŠÚSR Bratislava,
- Regionálna inovačná stratégia Bratislavského samosprávneho kraja, BIC Bratislava 2005
- Správa o stave životného prostredia Bratislavského kraja k roku 2002. SAŽP Banská Bystrica, Centrum integrovanej starostlivosti o krajinu, Bratislava,
- Súčasný stav a dlhodobý zámer rozvoja stredného školstva v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, BSK, Bratislava 2003,

- Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja. Odbor regionálneho rozvoja BSK, Bratislava 2003
- Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2004, ÚZIŠ Bratislava,
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku – schválená uznesením vlády SR č. 231 z 1.4.1997 a NR SR č. 676 z 2.7.1997 a Aktualizovaný akčný plán pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku na roky 2003-2010 – schválený uznesením vlády SR č.1209 zo 6.11.2002,
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny – schválená uznesením vlády SR č. 471 z 25. 5.2006.
- Územný plán obce mesta Malacký v znení Zmien a doplnkov 2003, apríl 2004

7.2 Ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacký

7.2.1 Globálny cieľ

Globálnym cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacký vo väzbe na Operačný program Bratislavského kraja (ďalej iba OPBK) pre programovacie obdobie 2006-2013 je: „**Trvalé zvyšovanie kvality života obyvateľov mesta Malacký v kontexte Operačného programu Bratislavský kraj**“ Tento globálny cieľ je zabezpečovaný strategickou prioritou 1. Infraštruktúra, ktorej cieľom je zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb. Zároveň takto definovaným globálnym cieľom je zabezpečená vnútorná a vonkajšia koherencia.

V záujme ďalšieho vyváženého rozvoja a konkurencieschopnosti mesta Malacky a celého jeho okolia je nevyhnutné prostredníctvom dobudovania a modernizácie základnej infraštruktúry ako aj podporou zvyšovania konkurencieschopnosti podnikov služieb, umožniť prenikanie rastových efektov z rozvinutejších území Bratislavského kraja. Tým sa zabezpečí znižovanie vnútro regionálnych disparít s cieľom integrovať sa do výskumno-vývojového a technologicko-inovačného potenciálu regiónu. Je potrebné sa sústrediť na vytvorenie funkčných väzieb spolupráce medzi pracoviskami výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji, ktoré majú potenciál dosahovať špičkové výkony a nimi prispieť k riešeniu rozvojových otázok regiónu. Minimálne rovnako dôležité však je zvyšovať výkonnosť a konkurencieschopnosť výroby a služieb, s dôrazom na verejné služby poskytované občanom a podnikateľom v regióne.

7.2.2 Špecifické ciele

Vyššie definovaný globálny cieľ Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky bude dosahovaný prostredníctvom implementácie aktivít navrhnutých v prioritnej osi Infraštruktúra Operačného programu Bratislavského kraja, Operačného programu Znalostná ekonomika v Bratislavskom kraji a v Regionálnom operačnom programe.

7.2.2.1 Infraštruktúra

Kvalita a úroveň poskytovania služieb mesta Malacky v oblasti školstva je priamo úmerná stavu budov a zariadení, v ktorých sa nachádzajú. Sieť vzdelávacích zariadení je v meste relatívne rovnomerne rozložená. V meste sú vytvorené podmienky pre vzdelávanie detí a mládeže od systému predškolskej výchovy až po stredné všeobecné vzdelávanie s doplnkovými zariadeniami mimoškolskej výchovnej činnosti. Systém stredného školstva na regionálnej úrovni nie je dostatočný. Výrazne absentuje stredná škola s odborným zameraním, ktorú Bratislavský samosprávny kraj plánuje zriadiť na sídlisku Malacky – Juh. Mimoškolské zariadenia predstavujú školské kluby detí pri základných školách.

Poskytované služby v oblasti školstva sú dlhodobou poznačené nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany mesta a VÚC, do ktorých pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií. Príspevky zo štrukturálnych fondov budú v rámci špecifických cieľov Operačného programu Bratislavský kraj a jej prioritnej osi v nadväznosti na skvalitnenie obsahu vzdelávania koncentrované na rekonštrukcie existujúcich vzdelávacích zariadení a modernizáciu ich vnútorného vybavenia. V zmysle uplatňovania komplexného prístupu k zvyšovaniu kvality vzdelávacieho procesu je táto prioritná os previazaná s prioritnou osou „moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť“ v rámci Operačného programu „Zamestnanosť a sociálna inklúzia“. Vzhľadom na zabezpečenie vnútornej a vonkajšej koherencie aj špecifický cieľ stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky akcentuje opatrenie obnovu a rozvoj školskej infraštruktúry.

V oblasti infraštruktúry životného prostredia s dôrazom na zabezpečovanie primeranej životnej úrovne a ochrany životného prostredia sa na území mesta prejavuje ako problém vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou – vodovody, kanalizácia, čistiare odpadových vôd, zneškodňovanie odpadov, divoké skládky a zdevastované územia. V oblasti životného prostredia budú podporované najmä aktivity zamerané na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry nakladania s odpadmi a ochrany prírody a krajiny.

Cestná infraštruktúra je jedným z limitujúcich faktorov rozvoja územia. Koncepcia rozvoja cestnej siete každej krajiny a teda aj SR musí prioritne vychádzať z požiadaviek na dopravnú obsluhu vlastného územia, ktoré je determinované demografiou, urbanizáciou,

ekonomickým potenciálom, turistickou atraktivitou, ale aj obmedzeniami z hľadiska životného prostredia. Takýto prístup vedie k prioritám budovania cestných ťahov z pohľadu vnútroštátnych dopravných potrieb a potrieb tranzitnej dopravy vo vzťahu k medzinárodnej cestnej sieti.

Dopravná infraštruktúra predstavuje dôležitý faktor v zvyšovaní konkurencieschopnosti regiónu, vytvára spojenie medzi regiónmi SR a centrálnymi trhmi EÚ, podmieňuje rozvoj cestovného ruchu, prílev zahraničných investícií, je neoddeliteľnou súčasťou každodenného života obyvateľov. Bez výkonného dopravného systému, ktorý umožní plne využívať vnútorný trh a globalizovaný obchod je ťažké koncipovať silný ekonomický rast, ktorý môže vytvoriť pracovné miesta a zvyšovať životnú úroveň obyvateľov.

Cieľom rozvoja a modernizácie dopravnej infraštruktúry je reagovať na problémy vzniknuté súčasným stavom dopravnej siete. Zameranie rozvoja dopravnej infraštruktúry v programovacom období rokov 2007 – 2013 vychádza predovšetkým z požiadaviek na zlepšenie kvality najmä infraštruktúry cestnej dopravy s prihliadnutím na zvyšovanie bezpečnosti a spoľahlivosti dopravy.

Stratégia Operačného programu Bratislavského kraja a na ňu nadväzujúca stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky bude realizovaná prostredníctvom ERDF. Prioritné osi budú realizované prostredníctvom štyroch opatrení. Prienikom navrhnutých opatrení je sledovaná synergia a kohézia finančného nástroja za účelom zabezpečenia stanovených cieľov.

7.2.2.2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb

Inovačná infraštruktúra je v Bratislavskom kraji v porovnaní s vyspelými regiónmi EÚ relatívne málo rozvinutá, z tohto dôvodu je dôležitý postupný rozvoj materiálnej ale aj nemateriálnej, teda poradenskej inovačnej infraštruktúry. V oblasti materiálnej inovačnej infraštruktúry bude príspevkami podporované zakladanie a rozvoj inkubátorov, technologických centier a technologických parkov, ktoré priamo podporujú vznikajúce inovačné firmy a zároveň technologické parky patria k významným nástrojom pre alokáciu zahraničných technologických firiem v regióne. V oblasti nemateriálnej infraštruktúry patrí poradenstvo v oblasti inovačných aktivít, poradenstvo v oblasti ochrany duševného vlastníctva, patentové poradenstvo vrátane poradenstva v oblasti financovania patentovej ochrany, poradenstvo v oblasti financovania inovačných aktivít, poradenské aktivity manažmentu inkubátorov a poradenstvo v oblasti procesov spin off a technologického transferu medzi dôležité doplňujúce nástroje na podporu inovačnej infraštruktúry. Pri implementácii aktivít operačného programu budú podporované aktivity koncentrované na podporu nových, resp. vznikajúcich malých a stredných technologicky orientovaných firiem najmä v oblastiach zabezpečujúcich potenciálny rozvoj mesta, regiónu a tým aj celého Bratislavského kraja.

Opatrením Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov v meste Malacky a v jeho okolí by sa mal odstrániť relatívne nízky záujem o zavádzanie inovácií do praxe. Jedným z dôvodov je nedostatok informácií a potrebných služieb, ktoré by uľahčili ich zavádzanie ako aj nedostatok vhodnej infraštruktúry na rozvoj a zavádzanie inovácií do praxe. Opatrenie je zamerané na budovanie infraštruktúry, tzn. budovanie priemyselných parkov, podpora rekonštrukcie, prípadne sanácie výrobných hál a revitalizácie priemyselných lokalít pre nové podnikateľské aktivity, ako aj na stimuláciu inovácií podnikateľov poskytovaním vhodných služieb, vytváraním materiálnej a logistickej infraštruktúry, väčšou spoluprácou prostredníctvom formalizovania vzťahov medzi nimi navzájom formou budovania sietí alebo klastrov a vytvorenie siete s informačným prepojením vybraných knižníc. Opatrením sa podporí aj budovanie inovačných centier pre podnikateľov. Ďalej

zavedením služieb obvyklých v rozvinutých ekonomikách sa umožní aktívny networking pre slovenské firmy s cieľom úspechu na globálnych trhoch a trhoch EÚ.

Prioritná os Podpora inovatívnej kapacity regiónov Regionálneho operačného programu sa zameriava na podporu a využitie rozvojového potenciálu regiónov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom zabezpečenia prepojenia na hlavné dopravné koridory, regenerácie sídiel a regenerácie hospodársky využiteľných pamiatkových objektov. Regenerácia sídiel zahŕňa rekonštrukciu miestnych komunikácií a procesy opravy, rekonštrukcie, adaptácie a zhodnotenia stavebného fondu, vrátane morálne a fyzicky zastaraného bytového fondu v ohrozených územiach, dobudovanie nevyhnutnej technickej infraštruktúry sídiel, ktorých realizáciou sa dosahuje regenerácia, revitalizácia a využitie rozhodujúceho rozvojového potenciálu mesta. Špecifickou aktivitou je podpora rómskych osídlení, prostredníctvom ktorej sa budú podporovať komplexné projekty zamerané na zlepšenie životných podmienok vo vybraných rómskych osídleniach.

7.3 Popis stratégie

Strategický rámec Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na obdobie rokov 2007-2013 : „**Trvalé zvyšovanie kvality života obyvateľov mesta Malacky v kontexte Operačného programu Bratislavský kraj**“ je v súlade so strategickými rámcami vytvorenými na území kraja. Bratislavský samosprávny kraj má vo svojom dokumente „Stratégia rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja“, schválenom regionálnym parlamentom stanovený strategický rámec : „**Všestranný rozvoj územia v záujme zvýšenia kvality života jeho obyvateľov v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja**“.

Tento strategický rámec možno bližšie špecifikovať ako snahu o:

- zlepšenie podmienok pre rozvoj a rast hospodárskych aktivít,
- podporu využívania inovatívnych technológií v perspektívnych odvetviach,
- efektívnejšie využívanie vnútorných zdrojov regiónu,
- zlepšenie kvality životného prostredia.

Z postavenia a hospodárskeho významu mesta Malacky vyplýva, že je mestom ktoré je charakterizované ako centrum subregionálneho významu s možnosťou plnenia regionálnych funkcií. Tvorí jedno z terciárnych rozvojových centier regiónu, ktoré leží na radiálno okružnom systéme Bratislavského regiónu. V súčasnosti je centrom obslužných aktivít voči svojmu zázemiu. V ďalšom rozvoji by sa malo mesto dotvárať ako autonómne terciárne centrum, ktoré bude spolupôsobiť v celom sídelnom systéme Bratislavského regiónu. To znamená, že je žiaduce dobudovať jeho obslužnú a komunikačnú infraštruktúru tak, aby bola umožnená vzájomná kooperácia medzi mestom Malacky a mestom Bratislava a aby sa súčasne stalo komplexným obslužným centrom pre svoje zázemie. V návrhu hlavných zásad priestorového usporiadania a využitia územia, rozvoja sídelnej štruktúry a životného prostredia pre mesto Malacky platia zásady vzťahnuté na územie regiónu, v ktorom sa „odporúča rozvíjať toto územie koordinovane k celému územiu kraja tak, aby vznikla suburbánna zóna, poskytujúca jej obyvateľom kvalitu bývania a služby adekvátnu mestským požiadavkám“. Za tým účelom je žiaduce podporovať rozvoj terciárnych rozvojových centier regiónu v tomto území tak, aby vznikli komplexné centrá vyššej obsluhy pre všetkých obyvateľov žijúcich v ich zázemí.

Z pohľadu dopravnej infraštruktúry by malo byť toto územie zabezpečené výkonnou a rýchlou regionálnou hromadnou dopravou, ktorá by mala organicky nadväzovať na mestskú hromadnú dopravu (potreba vytvorenia integrovaného systému hromadnej dopravy z pohľadu praktických výkonov, ako aj organizačného a finančného zabezpečenia). Pre

funkčný priestor okresu Malacky bude potrebné, aby sa pri rozvoji sídelných pólov podporoval rozvoj mesta Malacky ako autonómne terciárne centrum, ktorého spádové územie z časti presahuje hranice riešeného územia. Rozvojový potenciál okresu Malacky je obmedzovaný vojenským výcvikovým priestorom a územím podzemných zásobníkov plynu a dobývacími priestormi podzemných ložísk plynu a ropy ako aj CHKO Záhorie. Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov širších regionálnych a nadregionálnych, bude potrebné podporovať otvorenie ďalších hraničných priechodov do Rakúska a to predovšetkým v obci Záhorská Ves a vo výhlade podľa okolností a medzinárodných dohovorov v obciach Gajary, resp. Vysoká pri Morave. V tejto súvislosti orientovať aj rozvoj sídelných aktivít a infraštruktúry.

Pri definovaní stratégie rozvoja mesta a regiónu pre programovacie obdobie 2007 – 2013 sa vychádzalo z kombinácie dvoch politík prístupov. Štrukturálny prístup sa zameriava na aspekty štrukturálnej konvergenencie, v konečnom dôsledku definuje typy aktivít, ktoré budú podporované v programovacom období. Regionálny prístup sa zameriava na územnú alokáciu týchto typov aktivít.

Z výsledkov sociálno-ekonomickej analýzy možno konštatovať, že v záujme ďalšieho vyváženého rozvoja a konkurencieschopnosti Bratislavského samosprávneho kraja a tým aj mesta Malacky ako jeho súčasť je nevyhnutné zamerať sa na nasledovné priority:

Cestná infraštruktúra

Dobudovanie cestnej infraštruktúry, čím sa dosiahne skvalitnenie dopravného systému v rámci kraja, lepšie prepojenie regiónu s ostatným regiónmi v rámci Slovenska a napojenie na medzinárodné koridory. Bratislavský kraj a mesto Malacky svojou polohou na hraniciach je bránou do západnej Európy a centrom tranzitu tovaru a ľudí.

Rozvoj školskej infraštruktúry

Dobudovanie regiónu najmä z hľadiska nevyhovujúceho stavu objektov školskej infraštruktúry a ich chýbajúcej technickej vybavenosti, čím sa prispeje ku zvýšeniu kvality systému vzdelávania.

Životné prostredie

Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry najmä z hľadiska ochrany a racionálneho využívania vodných zdrojov, zabezpečenia protipovodňovej ochrany územia, ochrana ovzdušia, nakladania s odpadmi a ochrany prírody a krajiny.

Stratégia NSRR, ktorej úlohou je zabezpečiť pokrok v dosiahnutí vízie SR a dosiahnutie strategického cieľa SR do roku 2013, je postavená na napĺňaní hierarchickej sústavy priorít (strategické, špecifické, opatrenia). Táto sústava priorít je uplatňovaná aj v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

Konkurencieschopnosť podnikov a služieb

Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov a služieb a podpora dlhodobej konkurencieschopnosti podnikovej sféry prostredníctvom podpory vzniku a fungovania inovačných procesov, inovátnych firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickej udržateľnosti je cieľom tejto priority.

Návrh nariadenia o ERDF v článku 5 Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť zameriava pomoc hlavne do troch priorít – inovácie a vzdelanostná

ekonomika, životné prostredie a ochrana pred rizikami a prístup, mimo veľkých mestských centier, pre prepravné a telekomunikačné služby. Návrh priorít pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť vychádza z predpokladu, že tieto budú podporovateľné z ERDF v takom rozsahu, v akom boli vznesené pripomienky SR.

Regenerácia sídiel

Oblasť regenerácia sídiel je zameraná na realizáciu investičných a neinvestičných aktivít za účelom revitalizácie miest ako základných ťažísk osídlenia regiónov. Mestské sídla sú najväčšie rozvojové centrá územia, ktorých napredovanie má vplyv na celé okolité územie a zároveň sú najväčším motorom rozvoja a uplatnenia inovácie, vedy a výskumu. Široké spektrum aktivít vytvára predpoklady pre realizáciu projektových zámerov komplexného rozvoja sídiel. Na rozdiel od programového 2004-2006 sú medzi oprávnenými subjektmi aj obce so štatútom mesta. Objektívnym nedostatkom mestských oblastí je technický a sociálny úpadok bytového fondu predovšetkým v bytových domoch nachádzajúcich sa v mestských oblastiach postihnutých negatívnymi sociálno-ekonomickými vplyvmi. V rámci komplexnej obnovy týchto mestských oblastí bude preto dôraz kladený na komplexný prístup zahrňujúci obnovu verejných priestranstiev, bytového fondu a pod.

Uvedený návrh priorít vychádza taktiež z predpokladu, že podľa nového usmernenia pre poskytovanie štátnej pomoci pre regionálny rozvoj s účinnosťou od 1.1.2007 bude možné poskytovať štátnu pomoc pre regionálny účel aj pre bratislavský kraj a v rámci neho aj pre mesto Malacky. Možnosť poskytovania štátnej pomoci pre regionálny účel pre bratislavský kraj bude doriešená zo strany EK v rámci schvaľovania novej regionálnej mapy pre SR v roku 2006.

Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky vo väzbe na Operačný program Bratislavský kraj sa zameriava na rozvoj infraštruktúry školskej, cestnej a na podporu investícií do ochrany životného prostredia, okrem toho ako okresné mesto - centrum subregionálneho významu s možnosťou regionálnych funkcií, by malo zabezpečovať funkcie:

- spádového okresu pre verejnú správu,
- správy a súdov regionálneho významu,
- stredných škôl s maturitou,
- špecifických škôl,
- inštitútov vzdelávania dospelých,
- zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia,
- kultúrnych podujatí vyššieho významu,
- služieb podporujúcich rôzne podnikateľské aktivity,
- nákupných a obchodných stredísk,
- voľného času a rekreácie s dostatočnými plochami zelene,
- ako pridružené centrom ťažiska osídlenia najvyššieho celoštátneho až medzinárodného významu v rámci bratislavsko – trnavského ťažiska osídlenia, mesto Malacky môže sústreďovať aj aktivity s celoštátnou pôsobnosťou a s ostatnými sídlami ťažiska osídlenia vytvárať vzájomne vnútorne i navonok vyvážený systém s predpokladom medzinárodnej konkurencieschopnosti voči podobným sídelným systémom v priľahlých štátoch.

Nakoľko stratégia Operačného programu Bratislavského kraja a na ňu nadväzujúca stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky bude realizovaná prostredníctvom ERDF, prioritné osi budú realizované prostredníctvom štyroch opatrení.

Prienikom navrhnutých opatrení je sledovaná synergia a kohézia finančného nástroja za účelom zabezpečenia stanovených cieľov.

7.3.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry

V rámci realizácie Opatrenia 1.1 Operačného programu Bratislavského kraja je na území mesta Malacky potrebné sa zamerať na riešenie neuspokojivého stavu školskej infraštruktúry a modernizácie vybavenia školskej infraštruktúry.

Naplnenie priorít definovaných v oblasti školstva aj v rámci Stratégie konkurencieschopnosti SR do roku 2010 si vyžaduje premeniť tradičnú školu na modernú.

Podporované budú skupiny aktivít zamerané na stavebné úpravy vnútorného vybavenia vzdelávacích zariadení a modernizáciu ich vnútorného technického vybavenia ako aj zlepšenie ich neuspokojivého technického stavu.

Systém školstva v meste tvoria:

V oblasti Materských škôl predškolskú výchovu zabezpečuje Materská škola na Kollárovej ul. 896 s alokovanými triedami na Bernolákovej ulici, Štúrovej ul. a Hviezdoslavovej ul.

Základné školy v Malackách, ktorých zriaďovateľom je mesto, sú ZŠ Záhorácka ul.95, ZŠ Dr. J.Dérera na Ul. generála M.R.Štefánika a ZŠ Štúrova ul. Na území mesta je zriadená i cirkevná ZŠ M.Oišovského. Zriaďovateľom ZŠ je Arcibiskupský úrad v Trnave a správcom je Farský úrad v Malackách. V roku 2002 základné školy navštevovalo spolu 2369 žiakov. V roku 2004 to bolo 2180 žiakov. Do systému základného školstva je zaradená aj základná umelecká škola (ZUŠ), ktorá sídli v budove spolu s Centrom voľného času Na brehu, ktorú navštevovalo v roku 2004 celkom 580 žiakov.

Špeciálne školy na území mesta Malacky reprezentuje Špeciálna základná škola a praktická škola Pribinova ul. 16/1 Malacky, ktorej zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj (BSK).

Stredné školy reprezentuje Gymnázium Ul.1.mája, ktorého zriaďovateľom je BSK a Gymnázium sv. Františka z Assisi, ktorého zriaďovateľom je Arcibiskupský úrad v Trnave tvoria sieť stredného školstva na území mesta Malacky. Gymnázium Ul. 1.mája sa orientuje na štvorročné štúdium s maturitou a na osemročné štúdium s maturitou (reálne gymnázium). Systém stredného školstva na regionálnej úrovni nie je dostatočný. Výrazne absentuje stredná škola s odborným zameraním, ktorú Bratislavský samosprávny kraj plánuje zriadiť na sídlisku Malacky-Juh.

Systém stredného školstva na regionálnej úrovni nie je dostatočný. Výrazne absentuje stredná škola s odborným zameraním, ktorú Bratislavský samosprávny kraj plánuje zriadiť na sídlisku Malacky – Juh.

Mimoškolské zariadenia predstavujú školské kluby detí pri základných školách. Mestské centrum kultúry v Malackách zabezpečuje Centrum Voľného času (Ul. Na brehu). V súvislosti so zvyšovaním nárokov na rozvoj aktivít CVČ je nevyhnutné skvalitniť a zabezpečiť vhodnejšie priestory pre túto činnosť. Riešenie tejto situácie spočíva v presťahovaní CVČ do priestorov bývalých detských jasí na Ul. Martina Rázusa.

Poskytované služby sú dlhodobou značené nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany obcí a VÚC, do ktorých pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií.

Dôsledkom je neuspokojivý technický stav a vysoká bariérovosť veľkého počtu budov, morálna a fyzická zastaranosť technických zariadení, existencia vysokých prevádzkových nákladov, nedostatok moderných technológií a nepripravenosť poskytovateľov vzdelávacej starostlivosti zavádzať systémy manažérstva kvality v praxi.

7.3.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia

V rámci realizácie Opatrenia 1.2 Operačného programu Bratislavského kraja je na území Malaciek potrebné sa zamerať na riešenie podpory ochrany životného prostredia.

Smerovanie investícií bude zamerané na oblasť podpory odpadového hospodárstva a oblasť ochrany prírody a krajiny.

Podporované budú skupiny aktivít zamerané na budovanie zariadení na zneškodňovanie odpadov, zariadení na bioodpady, oblasť riešenia separovaného zberu odpadov a zariadenia kompostární.

V roku 2003 sa v meste Malacky vyprodukovalo 4 960,3 ton komunálneho odpadu, čo je o 1012,6 t viac ako v roku 2002. Z celkového vyprodukovaného odpadu za rok 2003 bolo vyseparovaných 156,6 ton (3,1%) komunálneho odpadu, pričom za rok sa materiálovo zhodnotil komunálny odpad vo výške 64,8 ton (1,3%). V roku 2003 vyseparovalo o 108 ton viac odpadu ako v roku 2002. Komunálny odpad z mesta Malacky sa vyváža na skládku v Stupave a drobný stavebný odpad sa uskladňuje na skládke v Lozorne. Vyseparované zložky komunálneho odpadu vyváža spoločnosť na základe zmluvy o odkupovaní vyseparovaných zložiek. Mesto Malacky separuje papier, sklo a železo. Na separáciu týchto zložiek a ostatných druhov odpadu využíva mesto dva vybudované odpadové dvory. Celkové náklady spojené so zberom, prepravou a uložením odpadu za rok 2003 činili sumu 9,1 mil. Sk. Z tejto sumy náklady na skládkovanie dosiahli čiastku 1,805 mil. Sk a na vývoz odpadu dosiahli čiastku 7,195 mil. Sk. Na území mesta sú nedostatočne zhodnocované odpady, čo bude treba riešiť. Z analýzy doterajšieho nakladania s odpadmi a jeho zloženia boli navrhnuté i možné riešenia pre hospodárenie a nakladanie s TKO do blízkej budúcnosti.

Obmedzujúcimi faktormi sú ochrana prírody, vojenské územie a tiež aj územie s ťažbou zemného plynu. Ochrana prírody uskutočnená cez chránené veľko - aj maloplošné územia síce rekreačný pobyt obmedzuje, ale súčasne sú tieto územia nielen turistickým cieľom, ale aj cieľom náučného cestovného ruchu. Chránená krajinná oblasť (CHKO) Záhorie pozostáva z dvoch častí – pri rieke Morave a v Boroch. Môže sa rekreačne využívať pri akceptovaní požiadaviek ochrany prírody.

Väčšou prekážkou pre rekreáciu je rozsiahle vojenské územie, rozložené v Boroch, čo umožňuje pohyb len po verejných komunikáciách (smer Studienka a Pernek) a s nedostupnými rybníkmi, napr. Tančibok, čo znemožňuje rekreáciu obyvateľov mesta smerom na východ.

7.3.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy

V rámci realizácie Opatrenia 1.3 Operačného programu Bratislavského kraja je na území Malaciek nevyhnutné sa zamerať na modernizáciu a rozvoj regionálnych cestných komunikácií.

Na území mesta Malacky sú nevyhovujúce hlavne regionálne cestné komunikácie spájajúce cesty nižšej triedy s cestami vyššej triedy a potrebná je aj výstavba obchvatu mesta.

Podpora aktivít bude zameraná na modernizáciu a rozvoj regionálnych cestných komunikácií v rámci dobudovania dopravného systému regiónu a odstraňovania kritických nehodových lokalít a zabezpečenia rekonštrukcie ciest II. a III. triedy.

Regionálna sieť cestných komunikácií je v dôsledku stále rastúceho rozvoja automobilovej dopravy neúmerne zaťažovaná, čo spôsobuje problémy nielen z hľadiska nízkej priepustnosti a častých dopravných kolízií, ale aj z hľadiska zabezpečenia primeranej údržby. Z hľadiska zabezpečenia dopravnej obslužnosti je potrebné dobudovať dopravný systém. S tým taktiež úzko súvisí odstraňovanie kritických nehodových lokalít, čím sa výraznou mierou prispeje k zvyšovaniu bezpečnosti cestnej premávky. Sídelný útvar je napojený na cestnú sieť cestami I. až III. triedy prechádzajúcimi jeho územím. Prieťahom mesta v smere sever - juh prechádza cesta I/2, ktorá je súbežná s diaľnicou D2. Cesta I/2, ktorá bola pôvodne najvýznamnejšou cestou, stratila svoj význam vybudovaním diaľnice a v súčasnej dobe zabezpečuje prepravné vzťahy v cestnej doprave najmä v priestore medzi diaľničnými križovatkami Lozorno, Malacky a Kúty. V záujmovom území mesta je ešte cesta III/50314 Kostolište – Gajary – štátna hranica s Rakúskom, ktorá končí práve na hranici, bez pokračovania na rakúsku stranu do jeho cestnej siete. Obdobná situácia je v Záhorskej Vsi, kde však prepojenie cesty II/503 s rakúskou cestnou sieťou zabezpečuje kompa.

Vo vývoji cestnej dopravy sa bude potrebné zamerať na uskutočnenie zmien v budovaní cestnej siete vzhľadom na uvažované vytvorenie hraničného priechodu do Rakúska na II/503 v Záhorskej Vsi. Vytvorenie tohto hraničného prechodu ovplyvní dopravné objemy na ceste II/503 a dá sa počítať so zvýšením tranzitných prepravných objemov na prieťahu cesty II/503 cez mesto.

Z hľadiska napojenia mesta na nadradenú cestnú sieť je najvýznamnejším cestným úsekom v meste súčasný diaľničný. Ďalšou významnou cestou je súčasná cesta I/2. Obe cesty sú v súčasnosti v centrálnej polohe mesta, čo je v rozpore s rozvojom mestských funkcií centra. V riešení komunikačnej kostry mesta sa navrhuje odstránenie uvedených prieťahov z centrálnej polohy v meste plánovanými obchvatmi.

V nadväznosti na budovanie priemyselno-technologického parku Záhorie Eurovalley sa predpokladajú viaceré zmeny v organizácii dopravy, ako napojenie jednotlivých zón na diaľnicu D2, reorganizácia dopravy v meste, vybudovanie kruhového objazdu.

7.3.4 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov

Cieľom navrhovanej prioritnej osi je podpora dlhodobej konkurencieschopnosti podnikovej sféry prostredníctvom podpory vzniku a fungovania inováčných procesov, inováčných firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickú udržateľnosť. Opatrenia sú nastavené tak, aby nedeformovali podnikateľské prostredie a podnikateľskú súťaž. Sú z nich vylúčené také projekty, ktoré majú čiste komerčný

charakter, nie je pre ne charakteristická vysoká miera rizika a je ich bez problémov možné financovať z bežne dostupných finančných zdrojov. Naopak, opatrenie je zamerané na podporu takých služieb a podmienok pre rozvoj konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva, ktoré z rôznych dôvodov trh buď nevytvára, alebo ich vytvára iba v obmedzenej miere. Prvé tri opatrenia sú do veľkej miery orientované na vytvorenie komplexného inovačného systému a jeho nástrojov, ktorý dnes v SR do veľkej miery chýba. Posledné je orientované na také projekty v oblasti energetickej efektívnosti a bezpečnosti, ktoré nie sú v plnej miere komerčne realizovateľné, alebo je problematické ich financovať v plnej miere z komerčne dostupných zdrojov.

Príklady aktivít :

- príprava projektov transferu technológie a poznatkov do podnikov – analýzy príčin nízkej konkurencieschopnosti, návrhy rozvojových projektov, pre-feasibility štúdie, identifikácia dostupných produktov, technológií a postupov, kritériálna analýza produktov, príprava finančných a ekonomických modelov realizácie,
- hodnotenie dopadu zavádzania nových technológií na životné prostredie,
- realizácia štúdií realizovateľnosti pri zavádzaní inovácií,
- realizácia procesov spojených s výberom dodávateľov technológií a analýzou funkčnej a trhovej uplatniteľnosti výrobu alebo procesu,
- príprava projektov technologického predvídania a strategických plánov, vrátane štúdií zameraných na určenie súčasného stavu a trendov vývoja v predmetnej oblasti (technológie, produkty, služby), naplňania REACH, aplikácie vhodných chemikálií, ekologických technológií a naplňania zásad TUR na báze nových technológií.

7.3.5 Regenerácia sídel

Z dôvodov zníženej reprodukcie obyvateľov mesta Malacky je potrebné uvažovať so zabezpečením a výraznejším podporovaním migrácie obyvateľstva do mesta. V nasledovnom období preto bude potrebné počítať s prípravou územia na výstavbu nízkopodlažných rodinných objektov ako i viacgeneračných vilových či rezidenčných domov nového typu, ktorá umožní aj zvýšenie kvality života. Pre zvýšenie migrácie do mesta je potrebné uskutočniť rekonštrukciu a novú výstavbu bytového fondu tak, aby mechanický prírastok z migrácie sa pohyboval v minimálnom rozsahu do 3 % ročne z dnešného stavu obyvateľstva.

Prostredníctvom podpory investičných a neinvestičných projektov bude v prioritnej osi Regionálneho operačného programu zabezpečená podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov. Oblasťami podpory sú investície do regionálnych a miestnych komunikácií, investície smerované na regeneráciu sídel, sídliská s upadajúcim obytným prostredím, investície podporujúce zlepšenie kvality života v rómskych osídleniach a neinvestičné aktivity podporujúce plánovanie a územný rozvoj územia.

Podpora investičných aktivít bude orientovaná na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu regiónu. Podpora investičných aktivít je zameraná na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií zabezpečujúcich také prepojenie ťažísk osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Bude podporené dobudovanie technickej infraštruktúry sídiel a realizácia komplexných projektov regenerácie ich častí a zón, úprava verejných priestranstiev, verejnej zelene a dôležitých priestorových areálov s multifunkčným využitím.

V prípadoch vytvárania verejno-súkromných partnerstiev za účelom rozvoja cestovného ruchu budú uvedené investičné aktivity podporované v rámci prioritnej osi Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu.

Osobitná pozornosť bude venovaná komplexnej obnove mestských oblastí postihnutých fyzickým úpadkom a sociálnym vylúčením, ktoré bude zahŕňať aj obnovu bytových domov v sídliskách s upadajúcim obytným prostredím.

V oblasti priamej podpory marginalizovaných rómskych komunít je zámerom riadiaceho orgánu využiť projektový zásobník grantovej schémy PHARE na regeneráciu vybraných rómskych osídlení.

V rámci prioritnej osi bude podporovaná príprava územno-plánovacej dokumentácie, územno-plánovacích podkladov, príprava projektov regenerácie a revitalizácie sídiel a ich častí, ekonomické a environmentálne štúdie a pod.

7.4 Tematická koncentrácia príspevkov

Tematické zameranie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky vrátane zadefinovaného súboru aktivít je priamo napojené na závery a výsledky SWOT analýzy, resp. na popis problémov a prostriedkov na ich odstránenie v oblasti cestnej infraštruktúry a v oblasti ochrany životného prostredia.

Dôležitým cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky je modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry, regionálna sieť cestných komunikácií je v dôsledku stále rastúceho rozvoja automobilovej dopravy neúmerne zaťažovaná, čo spôsobuje problémy nielen z hľadiska nízkej priepustnosti a častých dopravných kolízií, ale aj z hľadiska zabezpečenia primeranej údržby. Z hľadiska zabezpečenia dopravnej obslužnosti regiónu je potrebné dobudovať dopravný systém. S tým taktiež úzko súvisí odstraňovanie kritických nehodových lokalít, čím sa výraznou mierou prispeje k zvyšovaniu bezpečnosti cestnej premávky.

Ďalším dôležitým cieľom operačného programu sú investície do ochrany životného prostredia. Z hľadiska zabezpečovania primeranej životnej úrovne a ochrany životného prostredia sa na území Bratislavského kraja prejavuje ako problém vybavenosť obcí environmentálnou infraštruktúrou – vodovody, kanalizácia, čistiare odpadových vôd, zneškodňovanie odpadov, divoké skládky a zdevastované územia. V oblasti životného prostredia budú podporované najmä aktivity zamerané na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry z hľadiska ochrany ovzdušia vrátane využívania environmentálne priaznivých palív a energetických zdrojov, nakladania s odpadmi a ochrany prírody a krajiny.

7.5 Územná koncentrácia príspevkov

Ako to vyplýva z Národného strategického referenčného rámca SR v časti Tematická koncentrácia príspevkov stratégia NSRR koncentruje príspevky do nasledujúcich tematických - strategických priorít:

Infraštruktúra a regionálna dostupnosť zvyšujúca atraktivnosť územia pre investovanie a život obyvateľov.

Inovácie, informatizácia a znalostná ekonomika zvyšujúce konkurencieschopnosť produkčnej sféry prostredníctvom rastu kvality technológií a procesov v produkčnej sfére.

Ľudské zdroje schopné uskutočňovať zmeny vedúce k rastu významu poznatkov v spoločnosti. *Projekty sa budú realizovať koncentračným spôsobom, v tých témach a územiach, ktorých podpora bude viesť k najefektívnejšiemu a najúčinnnejšiemu dosiahnutiu strategického cieľa SR pre programové obdobie 2007 - 2013.*

Prostredníctvom koncentrácie na vybrané témy sa stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky zameriava na riešenie disparít prostredníctvom koncentrovanej, selektívnej podpory lepšieho využívania existujúcich, tradičných faktorov ekonomického rastu a vytváranie nových faktorov ekonomického rastu, založených na využívaní poznatkov. Každá tematická oblasť má z pohľadu plnenia strategického cieľa počas obdobia 2007-2013 vlastné potreby a „úlohy“, ktoré sa navzájom dopĺňajú a ovplyvňujú. **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky sa koncentruje na podporu:**

- budovania a modernizáciu verejnej **infraštruktúry**;
- inovácií a informatizácie, ktoré prostredníctvom rozvoja **technológií** a skvalitňovania **procesov**³ rozvíjajú zdroje ekonomického rastu pre znalostnú ekonomiku a zvyšujú kvalitu hospodárskeho rastu postaveného na existujúcich faktoroch;
- zvyšovania kvality **ľudských zdrojov** a rastu zamestnanosti.

Všetky oblasti sa navzájom ovplyvňujú a dopĺňajú. Podpora infraštruktúry vytvára nevyhnutný predpoklad pre lepšie využitie ľudských zdrojov a fyzický predpoklad pre rozvoj aktivít ovplyvňujúcich úroveň technológií a procesov v priemysle a službách, ktoré môžu realizovať iba mobilné, zručné a vzdelané pracovné sily. Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky v nadväznosti na Operačný program Bratislavského kraja je realizovaná v rámci strategickej priority Infraštruktúra a strategickej priority Konkurencieschopnosť podnikov a služieb Operačného programu Znalostná ekonomika v Bratislavskom kraji. Cieľom tematickej koncentrácie stratégie na podporu budovania a modernizáciu verejnej infraštruktúry je zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb, keďže výrazné zvýšenie výkonnosti a konkurencieschopnosti môže byť realizované iba v územiach, v ktorých je dostupná kvalitná základná infraštruktúra a kvalitné služby, postavené na využívaní verejnej infraštruktúry. Efektívnosť väčšiny ekonomických činností realizovaných v území je priamo alebo nepriamo ovplyvnená dostupnou verejnou infraštruktúrou, pokrývajúcou oblasti infraštruktúry dopravy, životného prostredia a občianskej infraštruktúry miest a obcí. Dostupnosť a kvalita infraštruktúry je však iba jedným predpokladom pre zvyšovanie atraktivity územia. Na druhej strane je potrebné vytvoriť také podmienky, aby využívanie regionálnej infraštruktúry a zlepšenie dostupnosti územia viedli k rastu kvality služieb naviazaných na túto infraštruktúru. Osobitú pozornosť v tomto ohľade vyžaduje oblasť zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry.

Úroveň a dostupnosť základnej infraštruktúry má na dosahovanie strategického cieľa výrazný vplyv z dvoch hlavných aspektov.

Investície do verejnej infraštruktúry zvyšujú atraktivnosť územia pre investovanie; generujú súkromné priame investície pozitívne vplývajúce na rast ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti produkčnej sféry regiónov.

³ proces je definovaný ako systém činností, ktoré prostredníctvom zdrojov transformujú vstupy na výstupy a tým vytvárajú pridanú hodnotu (zdroj: ISO 9000:2000)

Investície do verejnej infraštruktúry zvyšujú atraktivnosť územia pre jeho návštevníkov, obyvateľov a ich nasledujúce generácie. Vytvárajú predpoklad pre efektívnejšie fungovanie verejných služieb.

Najvýraznejší dopad investícií do verejnej infraštruktúry sa však dosiahne iba vtedy, ak na ne budú nadväzovať aj ostatné projekty zamerané na zvyšovanie konkurencieschopnosti a výkonnosti priemyslu a služieb a kvality ľudských zdrojov.

Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky je tvorená hierarchickou štruktúrou pozostávajúcou z hlavného cieľa, jednej prioritnej osi a troch opatrení. Stratégia vychádza z hlavných disparít a faktorov rozvoja identifikovaných na úrovni Operačného programu Bratislavského kraja. Tieto boli modifikované do kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja a špecifických cieľov pre oblasť mesta Malacky.

Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky vychádza, resp. rešpektuje:

- strategický cieľ NSRR 2007 – 2013,
- výstupy analýzy a závery SWOT analýzy,
- rozvojové zámery definované v Stratégii rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja,
- existenciu vládou schválených koncepčných a rozvojových programov,
- možnosti finančnej podpory z fondu ERDF, rozsah ich záberu a pôsobnosti pre Bratislavský samosprávny kraj a odporúčania EK.

7.6 Prioritné osi na úrovni ERDF

Strategické zámery definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky budú realizované prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Prioritné osi PHSR na úrovni ERDF	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (Opatrenia)
Prioritná os 1 Infraštruktúra	1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia 1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy
Prioritná os 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	2.1 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov 2.2 Regenerácia sídiel

7.6.1 Prioritná os 1 Infraštruktúra

Prioritná os Infraštruktúra Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky bude naplnená prostredníctvom aktivít v oblasti obnovy a rozvoja školskej infraštruktúry, podpory investícií do ochrany životného prostredia a modernizáciou a rozvojom ciest II. a III. triedy.

7.6.1.1 Opatrenie 1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry

Cieľ a zameranie opatrenia

V rámci realizácie Opatrenia 1.1. je na území mesta Malacky potrebné sa zamerať na riešenie neuspokojivého stavu školskej infraštruktúry a modernizácie vybavenia školskej infraštruktúry.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

- nevyhnutné stavebné úpravy vnútorného vybavenia existujúcich vzdelávacích zariadení v nadväznosti na skvalitnenie a/alebo zmenu obsahu vzdelávania,
- podpora budovania a modernizácie vnútorného technických zariadení školskej infraštruktúry,
- zlepšenie neuspokojivého technického stavu školských budov,
- príprava poskytovateľov vzdelávacej starostlivosti v zavádzaní systémov manažérstva kvality do praxe.

Zdôvodnenie opatrenia

Kvalita a úroveň poskytovania služieb v oblasti školstva je priamo úmerná stavu budov a zariadení, v ktorých sa nachádzajú. Sieť vzdelávacích zariadení je v regióne rovnomerne rozložená a je zastúpená širokým spektrom vzdelávacích inštitúcií v rámci verejného sektora. Kvalita a dostupnosť nimi poskytovaných služieb je dlhodobo poznačená nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany obcí a VÚC, do ktorých pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií. Dôsledkom je neuspokojivý technický stav a vysoká bariérovosť veľkého počtu budov, morálna a fyzická zastaranosť technických zariadení, existencia vysokých prevádzkových nákladov, nedostatok moderných technológií a nepripravenosť poskytovateľov vzdelávacej starostlivosti zavádzať systémy manažérstva kvality v praxi.

V súčasnosti nie je v silách obcí a miest zabezpečiť adekvátnu obnovu, resp. modernizáciu školskej infraštruktúry. V nadväznosti na skvalitnenie a / alebo zmenu obsahu vzdelávania je potrebné rekonštruovať existujúce vzdelávacie zariadenia a modernizovať ich vnútorné vybavenie.

Prijímateľ finančnej podpory :

- subjekt samosprávy
- súkromný sektor (zriaďovatelia cirkevných a súkromných stredných škôl *Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov*)

7.6.1.2 Opatrenie 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia

Cieľ a zameranie opatrenia

V rámci realizácie Opatrenia 1.2. Operačného programu Bratislavského kraja je na území Malaciek potrebné sa zamerať na riešenie podpory životného prostredia.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

oblasť odpadov:

- podpora budovania zariadení na zneškodňovanie odpadov,
- podpora budovania zariadení na bioodpady,
- zavádzanie separovaného zberu,
- zriadenie kompostární pre obce,
- podpora výstavby triediacich dvorov a liniek.

oblasť ochrany prírody a krajiny:

- vypracovanie plánov manažmentu chránených území,
- podpora realizácie plánov manažmentu chránených území,
- zabezpečenie starostlivosti a propagácie území NATURA 2000,
- zabezpečenie spolupráce s vlastníkmi území NATURA 2000.

Zdôvodnenie opatrenia

Z hľadiska zabezpečovania primeranej životnej úrovne a ochrany životného prostredia sa na území mesta Malacky prejavuje ako problém vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou – vodovody, kanalizácia, čistiare odpadových vôd, zneškodňovanie odpadov, vybudovanie kompostárne, divoké skládky a zdevastované územia. V oblasti životného prostredia budú podporované najmä aktivity zamerané na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry s dôrazom na oblasť nakladania s odpadmi a ochrany prírody a krajiny.

Na území okresu Malacky sa nachádzajú navrhované územia európskeho významu ako i navrhované chránené vtáčie územia. Tieto územia predstavujú najhodnotnejšie lokality z hľadiska biodiverzity v okrese aj v kraji. V súvislosti so záväzkami SR ohľadne území NATURA 2000 bude potrebné zabezpečiť starostlivosť a propagáciu týchto území a spoluprácu s ich vlastníkmi. Ku koncu roku 1997 podľa zákona č. 287/1994 Z.z. bolo vyhlásených 14 maloplošných chránených území (2 chránené areály so štvrtým stupňom osobitnej ochrany, 6 národných prírodných rezervácií, 6 prírodných rezervácií a 1 prírodná pamiatka s piatym stupňom osobitnej ochrany) a dve veľkoplošné chránené územia s druhým stupňom osobitnej ochrany územia. V súvislosti so záväzkami SR ohľadne území NATURA 2000 je potrebné zabezpečiť starostlivosť a propagáciu týchto území a spoluprácu s ich vlastníkmi.

Prijímateľ finančnej pomoci :

- subjekt samosprávy
- tretí sektor
- verejno-súkromné partnerstvá

7.6.1.3 Opatrenie 1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy

Cieľ a zameranie opatrenia

V rámci realizácie Opatrenia 1.3 Operačného programu Bratislavského kraja je na území Malaciek nevyhnutné sa zamerať na modernizáciu a rozvoj regionálnych cestných komunikácií.

Na území mesta Malacky je nevyhnutné z hľadiska ďalšieho rozvoja sa zamerať na modernizáciu a rozvoj regionálnych cestných komunikácií.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

- dobudovanie dopravného systému regiónu, vrátane výstavby cestných obchvatov,
- odstraňovanie kritických nehodových lokalít,
- zabezpečenie rekonštrukcie úsekov ciest II. a III. triedy, ktoré sú v nevyhovujúcom a havarijnom stave.

Zdôvodnenie opatrenia

Z hľadiska zabezpečenia dopravnej obslužnosti mesta a regiónu je potrebné dobudovať dopravný systém. S tým taktiež úzko súvisí odstraňovanie kritických nehodových lokalít, čím sa výraznou mierou prispeje k zvyšovaniu bezpečnosti cestnej premávky. Kvalitná cestná sieť zabezpečujúca dopravnú obslužnosť regiónu je jedným z kľúčových faktorov rozvoja SR.

Bratislavský samosprávny kraj zabezpečuje správu a údržbu na regionálnych cestách II. a III. triedy v dĺžke 511 km (z toho 207 km v okrese Malacky, 135 km v okrese Pezinok a 169 km v okrese Senec) a 128 mostných objektov. Z tohto počtu 21,6% ciest II. triedy a 35,2% ciest III. triedy je v nevyhovujúcom a havarijnom stave a vyžaduje si neodkladnú obnovu a rekonštrukciu. Najkritickejší stav je na cestách II. triedy v okrese Malacky a Pezinok.

Regionálna sieť cestných komunikácií je v dôsledku stále rastúceho rozvoja automobilovej dopravy neúmerne zaťažovaná, čo spôsobuje problémy nielen z hľadiska nízkej priepustnosti a častých dopravných kolízií, ale aj z hľadiska zabezpečenia primeranej údržby.

Prijímateľ finančnej pomoci :

- subjekt samosprávy
- podnikateľský sektor
- tretí sektor
- verejno-súkromné partnerstvá

7.6.2 Prioritná os 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb

Prioritná os Konkurencieschopnosť podnikov a služieb Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky bude naplnená prostredníctvom podpory spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov a projektmi na regeneráciu sídiel.

7.6.2.1 Opatrenie 2.1 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov

Cieľ a zameranie opatrenia

Dlhodobá konkurencieschopnosť podnikovej sféry prostredníctvom formou podpory vzniku a fungovania inovačných procesov, inovatívnych firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickej udržateľnosti. Inovácie v podnikovej sfére, najmä tie, ktoré nie sú vlastnené zahraničným kapitálom, vykazujú nízku mieru inovácií. Z hľadiska dlhodobej konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva je to kľúčový problém, na riešenie ktorého je toto opatrenie zamerané. Väčšina inovácií v krajinách EÚ a OECD je realizovaná práve v malých a stredných podnikoch. Na Slovensku však v súčasnosti neexistujú v tejto oblasti adekvátne podmienky, najmä z hľadiska financovania firiem v počiatočnom štádiu (vrátane predzárodkovej a zárodkovej fázy.) Opatrenie je založené na skúsenostiach ostatných krajín v tejto oblasti a je nastavené tak, aby sa minimalizovalo neefektívne využitie zdrojov a negatívne dopady na celkové podnikateľské prostredie. Podpora konkurencieschopnosti podnikovej sféry môže byť zabezpečená aj prostredníctvom zlepšenia plošných služieb, ktoré prispievajú k rozvoju podnikateľského sektoru, a to najmä v oblastiach, ktoré nedokáže voľný trh adekvátne pokryť. Jednou z dôležitých oblastí, na ktoré je potrebné sa zamerať je zvyšovanie energetickej bezpečnosti a predpokladov pre trvalo udržateľný rast z hľadiska energetickej efektívnosti hospodárstva, predovšetkým formou podpory obnoviteľných energetických zdrojov. Nezanedbateľným cieľom opatrenia je vytváranie takých spoločných služieb pre podniky, ktoré prispievajú k rozvoju podnikového sektoru. Jedná sa predovšetkým o aktivity, ktoré môžu mať vysoké pozitívne externality a trh ich teda poskytuje v nedostatočnej miere, alebo priamo súvisia s podporou inovácií. S výnimkou rámcovej aktivity budú aktivity podporované predovšetkým priamymi grantmi.

Zdôvodnenie opatrenia

Opatrenie je zamerané predovšetkým priamo na podnikový sektor a konkrétne podniky na území mesta Malacky bez ohľadu na ich veľkosť. Cieľom opatrenia je naštartovať inovačné aktivity v podnikovom sektore priamou podporou inovácií, ako aj vytváraním prostredia a nevyhnutných podmienok na realizáciu inovácií. Keďže predovšetkým vývoj a technické inovácie sú svojou povahou relatívne rizikové aktivity, tieto typy aktivít budú podporované inovatívnymi nástrojmi, ale aj priamymi grantmi. V rámci opatrenia sa preto počíta aj s vytvorením schémy štátnej pomoci. Podporované projekty budú predovšetkým dopytovo orientované, ale do úvahy pripadajú aj národné projekty.

Dobudovanie priemyselnej zóny Malaciek bude znamenať významný podnet pre strategický rozvoj nielen pre mesto Malacky, ale aj pre celý región Záhorie. Úspešná realizácia bude znamenať tzv. „kick-off“ t.j. prvý reálny krok k naplneniu zámerov v zóne C PTPZ- Eurovalley v Malackách.

Pôjde predovšetkým o investície do ľahkej výroby zameranej ne automobilový priemysel a elektrotechniku, do logistických centier, high-tech sektora, informačných a komunikačných

technológií. Získa sa tu priestor aj pre realizáciu zámerov malých a stredných podnikateľov, ktorí začínajú svoju činnosť v Podnikateľskom inkubátore v Malackách a dospejú do štádia, v ktorom sa chcú a môžu postaviť na vlastné nohy. Ráta sa tu aj s vybudovaním inovačného a technologického centra, ktoré bude podporovať rýchle zavedenie výsledkov vedy a techniky do praxe, čím sa podporí jeden z najdôležitejších zámerov EÚ v nadchádzajúcom programovacom období a to posilniť znalostnú ekonomiku.

Podporou spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov v priemyselnej zóne bude možné riešiť aktivity ako sú príprava projektov transferu technológie a poznatkov do podnikov – analýzy príčin nízkej konkurencieschopnosti, návrhy rozvojových projektov, pre-feasibility štúdie, identifikáciu dostupných produktov, technológií a postupov, kritériálnu analýzu produktov, prípravu finančných a ekonomických modelov realizácie, hodnotenie dopadu zavádzania nových technológií na životné prostredie, realizáciu štúdií realizovateľnosti pri zavádzaní inovácií, realizáciu procesov spojených s výberom dodávateľov technológií a analýzou funkčnej a trhovej uplatniteľnosti výrobu alebo procesu, prípravu projektov technologického predvídania a strategických plánov, vrátane štúdií zameraných na určenie súčasného stavu a trendov vývoja v predmetnej oblasti (technológie, produkty, služby), napĺňania REACH, aplikácie vhodných chemikálií, ekologických technológií a napĺňania zásad TUR na báze nových technológií.

Opatrenie je zamerané na znižovanie, resp. odstraňovanie štandardných zlyhaní trhu, ktoré brzdia vznik a rozvoj nových podnikov a na vytváranie na trhu chýbajúcich nástrojov podporujúcich vznik a rast malých a čiastočne aj stredných podnikov. Vysoko rizikové aktivity a komerčne neufinancovateľné aktivity budú financované prostredníctvom priamych grantov. Aktivity, ktoré teoreticky môžu byť financované aj komerčným sektorom, ale trh ich v súčasnosti nepokrýva, resp. pokrýva len čiastočne, budú financované len prostredníctvom inovatívnych finančných nástrojov.

Prijímateľ finančnej pomoci

- verejný sektor
- súkromný sektor
- podnikateľský sektor
- verejno-súkromné partnerstvá

7.6.2.2 Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel

Cieľ a zameranie opatrenia

Prostredníctvom podpory investičných a neinvestičných projektov bude v prioritnej osi zabezpečená podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov. Oblasťami podpory sú investície smerované na regeneráciu sídiel, sídliská s upadajúcim obytným prostredím, investície podporujúce zlepšenie kvality života a neinvestičné aktivity podporujúce plánovanie a územný rozvoj územia.

Zdôvodnenie opatrenia

Opatrenie Regenerácia sídiel umožní naplniť jeden z dôležitých aspektov naplnenia strategických zámerov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Malaciek – zvyšovanie kvality života obyvateľov. Mestské sídla sú najväčšie rozvojové centrá územia, ktorých napredovanie má vplyv na celé okolité územie a zároveň sú najväčším motorom rozvoja a uplatnenia inovácie, vedy a výskumu. Široké spektrum aktivít vytvára predpoklady pre realizáciu projektových zámerov komplexného rozvoja sídiel. Na rozdiel od programového 2004-2006 sú medzi oprávnenými subjektmi aj obce so štatútom mesta. Objektívnym nedostatkom mestských oblastí je technický a sociálny úpadok bytového fondu, predovšetkým v bytových domoch nachádzajúcich sa v mestských oblastiach postihnutých

negatívnymi sociálno-ekonomickými vplyvmi. V rámci komplexnej obnovy týchto mestských oblastí bude preto dôraz kladený na komplexný prístup zahrňujúci obnovu verejných priestranstiev, bytového fondu a pod.

Prijímateľ finančnej pomoci

- mestá
- združenia samospráv založené podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

8. Merateľné ukazovatele

Pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky je navrhnutý systém merateľných ukazovateľov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu tak na úrovni prioritných osí a ako aj programu ako celku. Cieľom navrhnutého systému je meranie plnenia celkových cieľov pomocou indikátorov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu programu a hodnotiť jeho výkonnosť vo väzbe na definované ciele.

Na úrovni programu a prioritných osí budú sledované hlavné indikátory, indikátory výstupu, a výsledku. Monitorovanie procesu naplňovania záväzkov (napr. ročných) a platieb, t.j. monitoring jednotlivých operácií a opatrení vo vzťahu k oprávneným nákladom bude sledovaný finančnými indikátormi.

Merateľné ukazovatele sa priradujú k prioritnej osi. Zbierajú sa v dvoch časových dimenziách:

- očakávané hodnoty
- reálne hodnoty

Merateľné ukazovatele sa členia do troch kategórií:

- Jadrové indikátory
- Kontextové indikátory
- Finančné indikátory

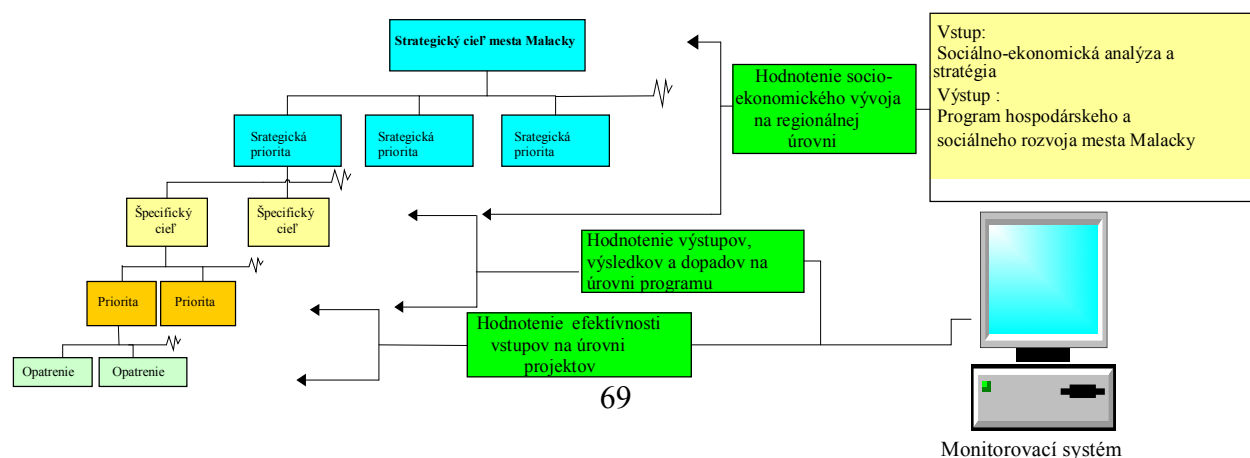
Jadrové alebo hlavné indikátory slúžia na meranie okamžitého, strednodobého a dlhodobého efektu realizovanej intervencie, vyjadreného vo fyzických jednotkách.

Kontextové indikátory predstavujú makroekonomické indikátory, prostredníctvom ktorých sa kvantifikuje očakávaný dopad programu na úrovni strategického cieľa NSRR SR a prioritných osí.

Finančné indikátory slúžia na monitorovanie všetkých platieb realizovaných v rámci projektu, alebo skupiny projektov. Prostredníctvom finančných indikátorov sa takisto monitoruje ekonomická situácia konečného prijímateľa pomoci, resp. skupiny konečných prijímateľov pomoci.

8.1 Ukazovatele programu

Nasledujúci zoznam indikátorov bol pre program a jednotlivé prioritné osi vybraný tak, aby umožnil ich realizáciu a monitorovanie a posudzovanie naplňovania cieľov.

Základné väzby medzi jednotlivými úrovňami hodnotenia

Vzhľadom na obsah aktivít jednotlivých osí sa budú na úrovni programu sledovať hlavné ukazovatele („core indicators“). Táto kategória ukazovateľov je charakteristická tým, že ich prostredníctvom je možné porovnávať (popríklad agregovať) údaje naprieč operačnými programami, čo umožní meranie zlepšenia tak cez Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj Operačný program Bratislavský kraj.

Hlavné ukazovatele pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky sú v súlade so zoznamom základných indikátorov na programovej úrovni, ktoré vypracovala EK.

Ukazovatele na úrovni Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky

Skupina aktivít PHSR Malacky	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Hodnota ukazovateľa		Zdroj
			východisková 2007	Cieľová 2013	
Infraštruktúra	počet podporených zariadení školskej infraštruktúry spĺňajúcich štandardy minimálnej vybavenosti	počet			MVRR SR
	Množstvo zneškodneného komunálneho odpadu	kg/osoba/rok			Eurostat
	Počet rekonštruovaných a novovybudovaných kilometrov ciest II. a III. triedy	km			MVRR SR
Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	Množstvo zavedených zlepšení plošných služieb pre podnikateľov	%			ŠÚ SR
	počet realizovaných inovácií a technologických transférov v podnikovej sfére	% z obratu			Eurostat

	počet investičných a neinvestičných aktivít realizovaných mestom	% z investičných a neinvestičných aktivít			ŠÚ SR
--	--	---	--	--	-------

Hodnoty východiskového a cieľového stavu hlavných ukazovateľov na úrovni programu budú závisieť od projektov, vybraných na realizáciu. Výber jednotlivých projektov bude závisieť od stavu ich projektovej a investičnej pripravenosti.

8.2. Ukazovatele prioritných osí

8.2.1 Ukazovatele na úrovni prioritnej osi 1 Infraštruktúra

Skupina aktivít PHSR Malacky	Názov ukazovateľa	Typ	Merná jednotka	Hodnota ukazovateľa		Zdroj
				východisková 2007	cieľová 2013	
Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry	Počet žiakov podporených projektov	Dopadu	Počet			MVRR SR
	Počet zrekonštruovaných škôl a školských zariadení	Výsledku	Počet			MVRR SR
	Počet podporených projektov	Výstupu	Počet			MVRR SR
Podpora investícií do ochrany životného prostredia	Množstvo zneškodneného komunálneho odpadu	Dopadu	kg/osoba/rok			Eurostat
	Počet vybudovaných alebo zmodernizovaných zariadení na separovaný zber a na zhodnocovanie odpadov	Výsledku	Počet			MVRR SR
	Výmera chránených území, ktoré majú realizované programy starostlivosti	Dopadu	Ha			MVRR SR
	Počet vypracovaných a realizovaných dokumentov starostlivosti chránených území (vrátane území NATURA 2000)	Výsledku	Počet			MVRR SR
	Počet podporených projektov	Výstupu	počet			MVRR SR
Modernizácia	Počet odstránených kritických nehodových lokalít	Dopadu	počet			MVRR SR

a rozvoj ciest II. a III. triedy	Dĺžka zrekonštruovaných ciest a novovybudovaných ciest II a III triedy v km	Výsledku	km			MVRR SR
	Počet podporených projektov	Výstupu	počet			MVRR SR

8.2.2 Ukazovatele na úrovni prioritnej osi 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb

Skupina aktivít PHSR Malacky	Názov ukazovateľa	Typ	Merná jednotka	Hodnota ukazovateľa		Zdroj
				východisková 2007	cieľová 2013	
Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	inovácie a technologické transfery	Dopad	sii			Eurostat
	podpora spoločných služieb pre podnikateľov	Dopad	%			MVRR SR
	podpora začínajúcich a expandujúcich inovatívnych firiem	Výsledok	%			MVRR SR
Regenerácia sídel	množstvo finančných prostriedkov smerovaných do sídlisk s upadajúcim obytným prostredím	Výsledok	Sk			MVRR SR
	množstvo investícií podporujúcich zlepšenie kvality života	Dopad	%			MVRR SR
	množstvo podporených projektov	Výsledok	Ks			MVRR SR

9. Finančný plán

Proces programovania zahŕňa všetky aktivity od vymedzenia finančných rámcov po podpis zmluvy s Prijemcov pomoci. Proces programovania vykonávajú všetky Riadiace orgány, zodpovedné za vypracovanie programových dokumentov na podporu regionálneho rozvoja podľa princípov a postupov platných pre strategické plánovanie regulovaných zákonmi, nariadeniami v oblasti podpory regionálneho rozvoja. Plánovanie sa taktiež týka Prijemcov pomoci, ktorí vypracovávajú svoje plány na úrovni projektov a postupujú podľa princípov a metód pre manažment projektov, pri ktorom vychádzajú z informácií zverejnených príslušným riadiacim orgánom.

Cieľom programovania tak na úrovni územnej samosprávy, ako aj konečného príjemcu je dôležité dbať na to, aby vo všetkých fázach riadenia bolo dosiahnuté cielené, účinné a efektívne využívanie podpory z disponibilných zdrojov na všetkých rozhodovacích úrovniach a miestach. Pre proces programovania platí 7 základných princípov:

- **Koncentrácia** aktivít na kľúčové problémy, ktoré je možné riešiť prostredníctvom disponibilných zdrojov
- **Partnerstvo** v zodpovednosti v konzultačnom procese
- **Plánovanie** komplexných dlhodobých úloh
- **Doplňkovosť** zdrojov financovania podpory
- **Sledovanie** prostredníctvom monitorovania a pravidelného vyhodnocovania
- **Subsidiarita** pri rozhodovaní a zodpovednosti
- **Solidarita** medzi jednotlivými štruktúrami.

Proces programovania pozostáva zo siedmich základných podprocesov: analýza, definovanie stratégie, zostavenie finančného plánu, model organizačného zabezpečenia, schvaľovanie a akceptovanie programových dokumentov, vypracovanie a predkladanie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, výber a schvaľovanie projektov.

V rámci procesu programovania má dôležité postavenie vymedzenie indikatívneho finančného plánu.

Vo všeobecnosti finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a každý rok, finančný prídelený plánovaný ako príspevok z každého fondu a podľa potreby z EIB, iných finančných nástrojov pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu, ako aj celkovú čiastku vhodných verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. V tomto finančnom pláne sú zohľadnené celkové čiastky jednotlivých fondov, oddelene vykazované plánované financie.

Zostavenie finančného plánu realizuje riadiaci orgán v spolupráci s platobným orgánom na základe finančných rámcov obsiahnutých v strategických dokumentoch SR a EÚ. Vstupom procesu zostavovania finančných rámcov je definovaná stratégia vo forme cieľov, aktivít, typov Prijemcov pomoci a merateľných ukazovateľov. Výstupom zostavovania finančného plánu sú finančné tabuľky maximálne sumy prostriedkov z jednotlivých zdrojov financovania, ktoré sa budú podieľať na celkovom financovaní programu, jeho priorít a opatrení. Vo finančných tabuľkách je uvedená suma prostriedkov z každého zdroja financovania na každý kalendárny rok trvania programu. Celkový príspevok z fondov plánovaný na každý rok musí byť kompatibilný s príslušným finančným výhľadom.

Pre každý program, prioritu a každé opatrenie špecifikuje predpokladané čerpanie finančných prostriedkov ako príspevok z každého štrukturálneho fondu, prípadne Európskej

investičnej banky a ostatných finančných nástrojov ES, a celkovú čiastku oprávnených verejných finančných prostriedkov a predpokladaných súkromných finančných prostriedkov. Finančný plán musí obsahovať presný popis národného spolufinancovania jednotlivých opatrení a popis mechanizmov zabezpečujúcich národné spolufinancovanie pre opatrenia. Pre potreby Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa používajú finančné tabuľky, ktoré vyjadrujú rozdelenie financií na :

- programovacie obdobie
- priority
- opatrenia

Priority - definícia a zdôvodnenie priorít predstavuje vymedzenie priorít vrátane argumentácie odôvodňujúcej toto vymedzenie. Táto argumentácia vychádza zo špecifických cieľov. Navonok sú priority daného programového dokumentu zosúladené s prioritami programovacích dokumentov na vyššej úrovni regionálneho členenia. To znamená, že napr. priority PRO musia nadväzovať na priority PRSK a Operačných programov. Prostredníctvom definovania priorít príslušný riadiaci orgán určí hlavné oblasti smerovania podpory. Ide o strategické rozhodnutie Partnerov, ktoré vychádza zo SWOT analýzy a určených faktorov rozvoja. Je potrebné aby definícia a zdôvodnenie priorít zohľadňovali tiež skutočnosť, že každá priorita vyžaduje jasne kvantifikovateľné a merateľné ukazovatele. Z hľadiska uskutočniteľnosti monitorovania a hodnotenia je vhodné zamerať sa skôr na menší počet priorít, ktorý by mal byť rovnaký, ako je počet špecifických cieľov.

Opatrenia - predstavujú súhrn aktivít napomáhajúcich realizáciu priorít. Je dôležité, aby opatrenia boli vybrané takým spôsobom, aby sa medzi jednotlivými programovými dokumentmi neprekrývali, ale synergicky dopĺňali.

Prehľad opatrení na realizáciu priorít by mal byť formulovaný tak aby obsahoval:

- úvod do každej prioritnej oblasti vrátane : počtu opatrení, určenia balíka podpory, ktorá má byť poskytnutá, kľúčové ciele každého opatrenia, predpokladané vyčíslené výsledky (napr. 200 nových pracovných príležitostí)
- popis každého opatrenia, ktorý obsahuje : názov opatrenia, stručnú charakteristiku, celkové zámery a ciele, očakávaných príjemcov pomoci, približné údaje o finančnom rámci, realizačný orgán.

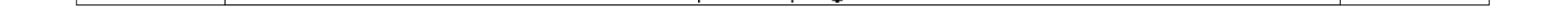
Aktivity - predstavujú typy činností – projektov, ktoré budú v rámci vymedzených opatrení podporované. Podľa pravidiel platných pre poskytovanie štrukturálnej pomoci musia byť ku každej aktivite vo všetkých programových dokumentoch vrátane PRSK a PRO priradené tzv. oblasti pomoci.

Oblasti pomoci (**Fields Of Intervention**⁴) sú medzinárodným číselníkom pre kategorizáciu intervencií regionálnej politiky. Pri každom opatrení je potrebné uviesť príslušný kód a názov oblasti pomoci. Pre zjednodušenie plánovania, implementácie a hodnotenia programu je vhodné pri definovaní opatrení vychádzať z tejto kategorizácie. Posilnia a doplnia navzájom a zabezpečia tak synergiu programu ako celku.

Miesto a postavenie indikatívneho finančného plánu v procese programovania je na nasledovnom diagrame.

---

⁴ zoznam a kódy oblastí pomoci sú uvedené v pracovných dokumentoch EK

9.1 Indikatívny finančný plán zabezpečenia rozvojovej stratégie

V nadväznosti na výsledky decembrového zasadnutia Európskej rady a uzatvorenie Medziinštitucionálnej dohody medzi Radou, EP a EK sa v programovom období 2007 – 2013 výrazne zvýši alokácia finančných prostriedkov pre SR zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu (v porovnaní so súčasným programovým obdobím približne o 283 %).

Vzhľadom na uvedené výrazné navýšenie alokácie a snahou SR o čo najvyššie a najefektívnejšie využitie alokovaných finančných prostriedkov, ako aj zmenou viacerých pravidiel súvisiacich s administráciou a implementáciou štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013, je nevyhnutné podporovať každú aktivitu, ktorá vedie k čo najvyššej a efektívnej absorpcii zdrojov z týchto fondov.

Jednou z perspektívnych foriem využívania prostriedkov štrukturálnych fondov je využívanie tzv. inovatívnych foriem financovania. Ministerstvo financií SR v tejto súvislosti pripravilo Návrh inovatívnych finančných nástrojov pre Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013, ktorý vláda SR schválila dňa 23.11.2005.

V dôsledku skutočnosti, že sa v priebehu vypracovávania NSRR značne zmenila štruktúra operačných programov, a teda aj aktivity vhodné na uplatnenie inovatívnych finančných nástrojov identifikované rezortmi, stanovili sa vhodné oblasti uplatnenia inovatívnych foriem financovania na základe operačných priorít a opatrení uvedených v NSRR SR na roky 2007 – 2013, ktorý schválila vláda SR dňa 17.05.2006.

Časový harmonogram implementácie schém ako celku závisí od schválenia Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 - 2013. Až po odsúhlasení aktivít, ktoré bude možné z prostriedkov EÚ podporovať v programovacom období 2007 až 2013, bude možné začať s prípravou implementácie inovatívnych finančných nástrojov.

Medzi inovatívne finančné nástroje patria :

Priame úvery a záručné schémy

Priame úvery a záručné schémy sa navrhujú pri takých projektoch (najmä pre MSP), kde je veľmi problematické získanie externých finančných zdrojov. Prostredníctvom priamych úverov a záručných schém je možné zabezpečiť pre zmienené projekty zvýhodnené podmienky, ktoré umožňujú ich realizáciu.

A) Zvýhodnenie v prípade priamych úverov môže mať podobu:

- miernejších podmienok z hľadiska primárnej návratnosti. Tento spôsob zvýhodnenia je určený pre novo začínajúcich podnikateľov, ktorí nemajú žiadnu podnikateľskú históriu alebo ich podnikateľská história nie je akceptovateľná pre komerčné banky. Návratnosť finančných zdrojov sa vypočítava iba na základe posúdenia podnikateľského zámeru;
- miernejších podmienok z hľadiska sekundárnej návratnosti. Tento spôsob zvýhodnenia je určený pre podnikateľov, ktorí nevlastnia dostatočný objem hmotného alebo nehmotného majetku z hľadiska zabezpečenia. Toto zvýhodnenie umožní realizovať projekty s nedostatočným objemom vlastného majetku;
- predĺženej splatnosti úveru;
- odkladu splátok istiny a úrokov;
- výhodných úrokových podmienok - tento spôsob zvýhodnenia je určený pre novo začínajúcich podnikateľov, pre nízko rentabilné projekty, pri ktorých by finančné náklady mohli ohroziť projekt, je vhodný zvlášť pre investičné projekty (výroba, inovatívne technológie, výroba komodít s veľkou pridanou hodnotou).

B) Zvýhodnenie v prípade záruk za bankové úvery môže mať nasledujúcu podobu:

- zvýšenie záručného percenta, keď banka poskytujúca záruku preberá na seba riziko až do takej výšky, aby zostávajúce riziko bolo pre banku poskytujúcu úver akceptovateľné;
- zvýhodnenie poplatku za poskytnutie záruky, t.j. zníženie poplatku, resp. jeho postupné splácanie počas splácania úveru.

Pre priame úvery a záručné schémy sa navrhujú nasledovné nástroje:

- a) mikroúvery na podporu malých podnikateľov (s celkovým obratom, resp. tržbami do 25 mil. Sk ročne). Poskytovanie malých úverov je pre bankový sektor neatraktívne kvôli vysokým transakčným nákladom. Zvýhodnenie bude v oblasti primárnej návratnosti, sekundárnej návratnosti, úrokových podmienok alebo predĺženej splatnosti.
- b) úvery na podporu inovatívnych technológií, *výroby energií z obnoviteľných zdrojov a na úspory energií*. Zvýhodnenie bude v oblasti sekundárnej návratnosti, úrokových podmienok, odkladu splátok istiny a úrokov, alebo predĺženia splatnosti.
- c) bankové záruky za finančné úvery - Cieľovou skupinou budú podniky, ktoré majú produkt s trhovým potenciálom, nemajú však dostatok zdrojov na financovanie fázy expanzie;
- d) záruky za podriadený dlh a vlastné imanie, ako podpora vstupu súkromného rizikového kapitálu najmä do MSP. Charakteristickým znakom podriadeného dlhu je jeho postavenie medzi štandardným úverom a základným imaním (tzv. mezzaninové financovanie). Podriadený dlh je považovaný za kapitál spoločnosti. V prípade, že spoločnosť nemá z hľadiska banky dostatočný kapitál na to, aby získala štandardný úver, ale podarí sa jej získať podriadený dlh a tým zvýši svoj kapitál môže banku požiadať o úver.

Podriadený dlh sa využíva vo veľmi rizikových projektoch, pri ktorých sa očakáva vysoká výnosovosť. Pri takýchto projektoch však môže dôjsť k vysokej mortalite. Komerčný bankový sektor za bežných podmienok nie je ochotný do takýchto projektov vstupovať. Záruka za podriadený dlh môže čiastočne zmierniť toto zlyhanie tým, že bude znižovať riziko návratnosti pre poskytovateľa podriadeného dlhu.

Zámerom záruk za vlastné imanie je rozšíriť ponuku výlučne súkromného rizikového kapitálu (t.j. bez účasti verejných zdrojov) na Slovensku. Záruka za vlastné imanie bude pokrývať časť rizika, ktoré na seba berie investor vstupujúci do vysoko rizikového projektu. Prijemcami tejto záruky budú výlučne súkromné fondy rizikového kapitálu, akceptované SZRB.

Fondy rizikového kapitálu

Cieľom jednotlivých schém fondov rizikového kapitálu je eliminovať zlyhanie trhu v rôznych štádiách inovačného cyklu, pretože súkromné fondy rizikového kapitálu sa zvyčajne zameriavajú na hi – tech produkty s vysokou mierou návratnosti, t.j. investujú až po štádiu výskumu a vývoja.

Fondy rizikového kapitálu s účasťou verejných zdrojov sú komplementárne so schémami priamej podpory inovácií uvedenými pod bodom 3. Zatiaľ čo fondy rizikového kapitálu predpokladajú kombináciu zdrojov z verejného a súkromného sektora, pasívnu účasť partnera z verejného sektora, pokiaľ ide o investovanie do individuálnych projektov a profesionálne riadenie jednotlivých fondov na základe komerčných kritérií (s väčšími požiadavkami na mieru výnosnosti v porovnaní s plne súkromným investorom), schémy financované výlučne z verejných zdrojov pokrývajú tie štádiá inovačného cyklu, ktoré sú z pohľadu súkromného investora neakceptovateľné. Pre verejný sektor sú akceptovateľné preto, lebo prinášajú nepriame efekty v podobe vytvárania predpokladov pre rast

konkurencieschopnosti a teda pre vyšší hospodársky rast a vyššiu tvorbu pracovných miest v strednodobom až dlhodobom časovom horizonte. Navrhuje sa zriadiť nasledujúce typy fondov rizikového kapitálu:

- a) *fond zárodkového kapitálu* (seed), s cieľom podporiť investovanie do rozvoja novej technológie alebo produktu, vrátane výroby prototypu a prípravu obchodného zámeru.
- b) *počiatočný fond rizikového kapitálu* (early – stage) na podporu finalizácie produktu pre trh a podporu spoločnosti počas prvých rokov jej existencie;
- c) *fond rozvojového kapitálu* (expansion) na financovanie spoločností, ktoré majú produkt s trhovým potenciálom, s cieľom financovať zvýšenie ich trhového podielu;
- d) *fond rizikového kapitálu na podporu výroby energií z obnoviteľných zdrojov a na úspory v spotrebe energií* ;
- e) *fond rizikového kapitálu na podporu MSP – potenciálnych dodávateľov automobilového priemyslu* .

Fondy rizikového kapitálu budú fungovať na základe nasledujúcich princípov:

- a) verejné prostriedky budú využité ako motivačný nástroj na alokáciu súkromného kapitálu do systému rizikových investícií, pričom sa tieto aktivity budú podporovať najmä programami na rozkladanie a znižovanie rizika investorov. Napriek významnému finančnému vkladu z verejných zdrojov, nesmie dôjsť k žiadnemu zásahu poskytovateľa, ktorý musí byť iba pasívnym investorom, s rozhodnutiami manažérov fondov. To zabezpečí výlučne trhovo motivované rozhodnutia fondov. Účasť reprezentanta poskytovateľa v správnej rade fondov musí byť obmedzená výlučne na kontrolu dodržiavania podmienok programu;
- b) investičné fondy od samého počiatku svojej existencie musia pracovať vysoko profesionálne a s maximálnymi skúsenosťami v tejto oblasti. Preto jednou z požiadaviek na individuálne fondy bude účasť zahraničného partnera s preukázanými skúsenosťami v oblasti venture kapitálu (rizikového kapitálu). Pri plnení tejto požiadavky sa očakáva asistencia Európskeho investičného fondu v rámci programu JEREMIE;
- c) Ďalšou dôležitou požiadavkou bude účasť renomovanej domácej finančnej inštitúcie (napr. banka ako finančný správca), čím sa získa potrebné lokálne etablovanie sa a finančný monitoring;
- d) fondy rizikového kapitálu budú spravované súkromnými správcami - manažermi, ktorí zabezpečia optimalizáciu pomeru výnosu a naň sa viažuceho rizika. Manažérske tímy a výber manažérskych organizácií – správcov fondov bude realizovaný samotnými investormi do konkrétneho fondu. Správca fondu musí mať dôveru investorov a je možné predpokladať, že v niektorých prípadoch podľa požiadaviek investorov budú zakladané nové manažérske organizácie – správcovia. Prax ukazuje, že manažérske tímy s dobrým technickým vzdelaním sú nadpriemerne úspešné vo svojej činnosti;
- e) Manažéri budú vybraní na základe súťaže, pričom budú musieť preukázať skúsenosti z investovaním v danom sektore. Odmena za riadenie bude limitovaná, manažér sa však bude podieľať na zisku fondu, v súlade so štandardnou medzinárodnou praxou. Pre zvýšenie motivácie manažéra sa predpokladá, že sa bude na danom fonde rizikového kapitálu podieľať aj vlastnými zdrojmi;
- f) každý individuálny fond by mal mať aspoň troch investorov – verejnú správu, finančnú inštitúciu a investora. V ideálnom prípade investorom bude aj strategický investor – technologická spoločnosť

Finančná pomoc na podporu inovácií

Finančná pomoc na podporu inovácií sa navrhuje poskytovať v nasledovných oblastiach:

- a) budovania podnikateľských inkubátorov. Poslaním podnikateľských inkubátorov je poskytovať začínajúcim podnikateľom vhodné štartovacie podmienky pre fungovanie ich podniku v období minimálne troch rokov. Okrem podnikateľských priestorov majú podniky k dispozícii potrebnú infraštruktúru, administratívne služby a odborné poradenstvo.
- b) prvotné prepojenie vedy a výskumu v predpodnikateľskej fáze poskytovaním mikrograntov *na financovanie vedy a výskumu*. Ide o financovanie overovania vedeckých myšlienok, dokončenie konkrétnej výskumnej úlohy a dopracovanie myšlienky do komercializovateľnej podoby pred vznikom podnikateľského subjektu,
- c) pre oblasť vývoja novej technológie alebo produktu až do štádia prototypu na malé projekty v predtrhovej etape prostredníctvom fondu predzárodočného financovania (pre – seed). Opäť ide o štádium inovačného cyklu, ktoré je príliš rizikové pre iné než grantové formy externého financovania

Finančná pomoc na podporu budovania verejnej infraštruktúry – projektov verejno – súkromného partnerstva (PPP)

Pre finančnú pomoc na podporu budovania verejnej infraštruktúry – projektov verejno – súkromného partnerstva sa navrhujú nasledovné schémy:

- a) záručná schéma pre projekty verejno – súkromného partnerstva na pokrytie rizika dopytu v nábehovom štádiu projektu. Aj pri dobrej príprave projektu verejno – súkromného partnerstva je pomerne častým problémom, nadhodnotenie dopytu po danej infraštruktúre v prvých rokoch fungovania projektu (napr. využitie mosta, diaľnice alebo inej komunikácie, počet pacientov využívajúcich zdravotnícke zariadenie a pod.). Príjemcom podpory v navrhovanej schéme je partner projektu z verejného sektora

Pre projekty verejno – súkromného partnerstva je charakteristická ich značná zložitosť – ide o spoločné projekty partnerov z verejného a súkromného sektora trvajúce niekoľko desaťročí (zvyčajne 20 až 30 rokov). Kvalitná a profesionálna príprava projektov je preto veľmi dôležitá, najmä pokiaľ ide o ich finančnú a právnu stránku. Zle pripravený projekt predstavuje neprimeranú záťaž pre všetky zúčastnené strany a predstavuje riziko pre verejné financie. Cieľom navrhovanej schémy je minimalizovať riziko zlyhania projektov v dôsledku nedostatku zdrojov na financovanie prípravy projektov.

Implementácia jednotlivých schém bude ďalej závisieť od miery ich využívania v podmienkach Slovenskej republiky a zložitosti a počtu tretích subjektov, ktoré sa budú na ich implementácii podieľať.

Na základe analýz štruktúry finančných potrieb v sektorových častiach NSRR boli pre OP BK určené finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v objeme 31 mil. EUR v bežných cenách.

Rozdelenie finančných prostriedkov na realizáciu jednotlivých opatrení v rámci prioritnej osi Infraštruktúra zohľadňuje globálny cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť, a rešpektuje dôležitosť napĺňania jednotlivých špecifických cieľov, pričom boli brané do úvahy aj skúsenosti pri implementácii z predchádzajúceho obdobia.

V procese prideľovania zdrojov v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť je nevyhnutné pre znižovanie vnútroregionálnych disparít a podporu konkurencieschopnosti regiónu a zamestnanosť, aby sa prihliadalo na „teritoriálne“ rozdiely.

Definovanie sumy finančných prostriedkov pre každú špecifickú prioritu má za následok zvýšenie účinnosti pomoci, keďže finančné zdroje môžu citlivejšie reagovať na potreby regiónu.

Pri stanovení absolútnych hodnôt alokácií pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť sa vychádza zo súčasného stavu poznania budúcej finančnej perspektívy. Pri výpočtoch sú použité finančné alokácie pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť – 27, 5 mil. EUR v stálych cenách roku 2004.

Indikatívne rozdelenie finančných prostriedkov z fondov EÚ na roky 2007 – 2013 pre OP BK (v mil. EUR, stále ceny 2004) :

	ERDF	Kohézny fond	Celkom
	1	2	3=2+1
2007	4,16	0,0	4,16
2008	3,965	0,0	3,965
2009	3,734	0,0	3,734
2010	3,413	0,0	3,413
2011	3,589	0,0	3,589
2012	3,869	0,0	3,869
2013	4,77	0,0	4,77
Celkom	27,5	0,0	27,5

Zdroj: Operačný program Bratislavský kraj, MVRR SR,2006

Prerozdelenie finančných prostriedkov z fondov EÚ na roky 2007 – 2013 je uskutočnené na základe záväzného pokladu MF SR pod číslom MF/016812/2006-54 zo dňa 14.6. 2006.

Indikatívne rozdelenie finančných prostriedkov z fondov EÚ na roky 2007 – 2013 pre OP BK (v mil. EUR, bežné ceny) :

	ERDF	Kohézny fond	Celkom
	1	2	3=2+1
2007	4,67	0,0	4,67
2008	4,47	0,0	4,47
2009	4,23	0,0	4,23
2010	3,85	0,0	3,85
2011	4,05	0,0	4,05
2012	4,36	0,0	4,36
2013	5,37	0,0	5,37
Celkom	31,0	0,0	31,0

Zdroj: Operačný program Bratislavský kraj, MVRR SR,2006

9.2 Rozdelenie financií na priority a opatrenia

Indikatívny finančný plán pre mesto Malacky definuje základňu pre financovanie projektov, ktoré zabezpečia naplnenie stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky. Podpora pri rešpektovaní princípu doplnkovosti bude realizovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci strategickej priority Infraštruktúra a regionálna dostupnosť a strategickej priority Konkurencieschopnosť podnikov a služieb. Východiskovým dokumentom pre spracovanie finančných rámcov na využívanie prostriedkov z ERDF bol Národný strategický referenčný rámec, schválený uznesením vlády č. 457 zo dňa 17.5.2006 a Operačný program Bratislavského kraja.

Pri stanovení absolútnych hodnôt alokácií pre mesto Malacky sme vychádzali zo súčasného stavu poznania budúcej finančnej perspektívy. Pri výpočtoch sú použité finančné alokácie pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť jej strategickej priority Infraštruktúra – 3,10 mil. EUR v bežných cenách a strategickej priority Konkurencieschopnosť podnikov a služieb – 2,75 mil. EUR v bežných cenách.

Návrh percentuálneho rozdelenia prostriedkov ERDF pre mesto Malacky na obdobie 2007-2013

Priorita Aktivita		POPIS	ERDF	ERDF
			v %	v MEUR
Opatrenie	1.1.	Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry	40.00	1.20
Opatrenie	1.2	Podpora investícií do ochrany životného prostredia	25.00	0.77
Opatrenie	1.3.	Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. Triedy	35,00	1.13
Priorita 1 celkom		Infraštruktúra	53.00	3,10
Opatrenie	2.1.	Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	60.00	1:65
Opatrenie	2.2	Regenerácia sídiel	40.00	1.10
Priorita 2 celkom		Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	47.00	2,75
CELKOM:			100,00	5,85

Zdroj: Prepočty autora

9.3 Rozdelenie financií na programovacie obdobie

Indikatívne rozdelenie finančných prostriedkov z fondov EÚ na roky 2007 – 2013 pre mesto Malacky (v mil. EUR, bežné ceny) :

	ERDF	Kohézny fond	Celkom
	1	2	3=2+1
2007	0.116	0,0	0.116
2008	0.167	0,0	0.167
2009	0.402	0,0	0.402
2010	0.760	0,0	0.760
2011	1.170	0,0	1.170
2012	1:461	0,0	1:461
2013	1:774	0,0	1:774
Celkom	5.850	0,0	5.850

Zdroj: Prepočty autora

Finančná tabuľka pre zabezpečenie naplnenia stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky podľa priorít a rokov

mil. EUR bežné ceny

Priorita / Rok	Celkové náklady spolu	Verejné zdroje							Súkromné zdroje	Kohézny fond	Ostatné finančné nástroje	Pôžičky od EIB
		Verejné zdroje spolu	ES	Národné zdroje								
			ERDF	Spolu	Centrálne (ŠR*)	Regionálne (Bratislavský VÚC)	Miestne	Ostatné				
	1=2+9	2=3+4	3	4=5+7	5	6	7	8	9	10	11	12
Priorita 1 Infraštruktúra	3.950	3.650	3.100	0.550	0.365	0.0	0.185	0.0	0.300	0.0	0.0	0.0
2007	0.079	0.073	0.062	0.011	0.007	0.0	0.004	0.0	0.006	0.0	0.0	0.0
2008	0.119	0.110	0.093	0.017	0.011	0.0	0.006	0.0	0.009	0.0	0.0	0.0
2009	0.277	0.256	0.217	0.039	0.026	0.0	0.013	0.0	0.021	0.0	0.0	0.0
2010	0.514	0.475	0.403	0.072	0.047	0.0	0.024	0.0	0.039	0.0	0.0	0.0
2011	0.790	0.730	0.620	0.110	0.073	0.0	0.037	0.0	0.060	0.0	0.0	0.0
2012	0.988	0.913	0.775	0.138	0.091	0.0	0.046	0.0	0.075	0.0	0.0	0.0
2013	1.185	1.095	0.930	0.165	0.110	0.0	0.056	0.0	0.090	0.0	0.0	0.0
Priorita 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	3.685	3.235	2,750	0.485	0.324	0.0	0.161	0.0	0.450	0.0	0.0	0.0
2007	0.074	0.065	0.055	0.010	0.006	0.0	0.003	0.0	0.009	0.0	0.0	0.0
2008	0.111	0.097	0.083	0.015	0.010	0.0	0.005	0.0	0.014	0.0	0.0	0.0
2009	0.258	0.226	0.193	0.034	0.023	0.0	0.011	0.0	0.032	0.0	0.0	0.0
2010	0.479	0.421	0.358	0.063	0.042	0.0	0.021	0.0	0.059	0.0	0.0	0.0
2011	0.737	0.647	0.550	0.097	0.065	0.0	0.032	0.0	0.090	0.0	0.0	0.0
2012	0.921	0.809	0.688	0.121	0.081	0.0	0.040	0.0	0.113	0.0	0.0	0.0
2013	1.106	0.971	0.825	0.146	0.097	0.0	0.048	0.0	0.135	0.0	0.0	0.0
Celkom	7.635	6.885	5,850	1.035	0.689	0.0	0.346	0.0	0.750	0.0	0.0	0.0

* ŠR- štátny rozpočet
Zdroj: Prepočty autora

Finančná tabuľka pre zabezpečenie naplnenia stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky podľa priorít a rokov

mil. Sk bežné ceny												
Priorita / Rok	Celkové náklady spolu	Verejné zdroje							Súkromné zdroje	Kohézný fond	Ostatné finančné nástroje	Pôžičky od EIB
		Verejné zdroje spolu	ES	Národné zdroje								
			ERDF	Spolu	Centrálna (ŠR*)	Regionálne (Bratislavský VÚC)	Miestne	Ostatné				
	1=2+9	2=3+4	3	4=5+7	5	6	7	8	9	10	11	12
Priorita 1 Infraštruktúra	149.310	137.970	117.180	20.790	13.797	0.0	6.993	0.0	11.340	0.0	0.0	0.0
2007	2.986	2.759	2.344	0.416	0.276	0.0	0.140	0.0	0.227	0.0	0.0	0.0
2008	4.479	4.139	3.515	0.624	0.414	0.0	0.210	0.0	0.340	0.0	0.0	0.0
2009	10.452	9.658	8.203	1.455	0.966	0.0	0.490	0.0	0.794	0.0	0.0	0.0
2010	19.410	17.936	15.233	2.703	1.794	0.0	0.909	0.0	1.474	0.0	0.0	0.0
2011	29.862	27.594	23.436	4.158	2.759	0.0	1.399	0.0	2.268	0.0	0.0	0.0
2012	37.328	34.493	29.295	4.198	3.449	0.0	1.748	0.0	2.835	0.0	0.0	0.0
2013	44.793	41.391	35.154	6.237	4.139	0.0	2.098	0.0	3.402	0.0	0.0	0.0
Priorita 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	139.293	122.283	103.950	18.333	12.247	0.0	6.086	0.0	17.010	0.0	0.0	0.0
2007	2.786	2.446	2.079	0.367	0.245	0.0	0.122	0.0	0.340	0.0	0.0	0.0
2008	4.179	3.668	3.119	0.550	0.367	0.0	0.183	0.0	0.510	0.0	0.0	0.0
2009	9.751	8.560	7.277	1.283	0.857	0.0	0.426	0.0	1.191	0.0	0.0	0.0
2010	18.108	15.897	13.514	2.383	1.592	0.0	0.791	0.0	2.211	0.0	0.0	0.0
2011	27.859	24.457	20.790	3.667	2.449	0.0	1.217	0.0	3.402	0.0	0.0	0.0
2012	34.823	30.571	25.988	4.583	3.062	0.0	1.521	0.0	4.253	0.0	0.0	0.0
2013	41.788	36.685	31.185	5.500	3.674	0.0	1.826	0.0	5.103	0.0	0.0	0.0
Celkom	288.603	260.253	221.130	39.123	26.044	0.0	13.079	0.0	28.350	0.0	0.0	0.0

ŠR- štátny rozpočet, 1EUR = 37.80 Sk

Zdroj: Prepočty

9.4 Proces finančného riadenia

Základnou podmienkou realizácie procesu finančného riadenia je existencia programových dokumentov. V programových dokumentoch sa musia špecifikovať finančné rámce podľa rokov, cieľov, priorít, opatrení, orgánov a zdrojov. Proces finančného riadenia je prierezovým procesom, ktorý sa realizuje na všetkých orgánoch v štruktúre systému riadenia pomoci.

Orgánom zodpovedným za zabezpečenie procesu finančného riadenia je platobný orgán, ktorý spolupracuje s platobnými jednotkami. Na úrovni samosprávneho kraja a obce sú to zväčša odbory financií. Pravidlá finančného riadenia sú upravené v

- koncepcii systému finančného riadenia štrukturálnych fondov,
- na regionálnej úrovni sa budú riadiť metodickými usmerneniami Štátnej pokladnice.

Vstupom procesu finančného riadenia sú schválené projekty. Ich súčasťou je aj žiadosť o platbu, ktorú predkladá PP, a ostatná účtovná dokumentácia, na základe ktorej sú uvoľnené prostriedky na účet PP na financovanie, resp. predfinancovanie oprávnených nákladov na projekt. Žiadosti o platbu predstavuje súčet oprávnených nákladov, na základe ktorej sa príjemcovi pomoci realizujú úhrady za schválené oprávnené náklady projektu.

Ďalším vstupom do procesu finančného riadenia sú informácie o schválených projektoch. Na ich základe odhadujú jednotlivé platobné jednotky potrebný objem finančných prostriedkov.

Logickým vstupom pre finančné riadenie sú programové dokumenty, v ktorých sú definované finančné rámce a organizačné rámce podľa potrebnej štruktúry.

Výstupom procesu sú monitorované údaje. Tie v prípade štrukturálnych fondov tvoria predovšetkým zúčtovacie doklady, výkaz výdavkov, súhrnná žiadosť o platbu a odhad očakávaných výdavkov.

Na základe uvedených dokumentov, ich kontroly a schválenia sú uvoľnené prostriedky na účet príjemcu pomoci. Jednotlivé účtovné operácie by sa mali viesť v samostatnom účtovnom systéme platobnej jednotky.

Ohraničením vymedzujúcim podmienky fungovania procesu je konzistentná metodika finančného riadenia, audit a finančná kontrola.

9.5 Finančné indikátory

Finančné indikátory slúžia na monitorovanie všetkých platieb realizovaných v rámci projektu, alebo skupiny projektov. Prostredníctvom finančných indikátorov sa takisto monitoruje ekonomická situácia konečného prijímateľa pomoci, resp. skupiny konečných prijímateľov pomoci.

Finančné indikátory sa členia na:

a) Oprávnené náklady

Oprávnené náklady sú výdavky, ktoré sa skutočne realizovali v rámci obdobia stanoveného v rozhodnutí o poskytnutí pomoci vo forme výdavkov konečného

prijímateľa a ktoré sa realizovali v rámci operácií vybraných na podporu pomoci v súlade s kritériami výberu a procesmi podliehajúcimi pravidlám ES a SR. Finančné indikátory „oprávnené náklady“ sa získavali zo zúčtovacích dokladov pri poskytovaní finančných prostriedkov žiadateľovi a žiadosti o poskytnutie príspevku, v ktorej je uvedený finančný plán projektu. Oprávnené náklady predstavujú dáta, ktoré uvádzajú najmä:

- sumy rozpočtu projektu a zdrojov financovania,
- sumy čerpania rozpočtu projektu, ktoré sú členené podľa nákladov

a hodnoty za skupiny projektov sú členené podľa:

- programovej štruktúry,
- oblastí pomoci (FOI),
- odvetvovej klasifikácie ekonomických činností,
- typov oprávnených nákladov.

b) Účtovná závierka príjemcu pomoci

Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva príjemcu pomoci a jeho partnerov na projekte⁵. Úpravu povinnosti príjemcu pomoci predkladať účtovnú závierku v priebehu trvania realizácie projektu a jeho monitorovania reguluje zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku z verejných zdrojov.

Finančné indikátory sa členia podľa sústavy účtovníctva používanej v účtovnej jednotke⁶.

V systéme podvojného účtovníctva okrem všeobecných náležitostí obsahuje účtovná závierka nasledujúce časti:

- a) súvahu,
- b) výkaz ziskov a strát.

V systéme jednoduchého účtovníctva okrem všeobecných náležitostí obsahuje účtovná závierka nasledujúce časti:

- a) výkaz ziskov a strát,
- b) výkaz o majetku a záväzkoch.

---

⁵ Partner je fyzická alebo právnická osoba zúčastňujúca sa na projekte (ktorá má prospech z projektu). V prípade združenia sú partnermi účastníci združenia.

⁶ Účtovnou jednotkou je v tomto prípade príjemca pomoci.

9.6 Finančná analýza

Predmetom finančnej analýzy je zhodnotenie finančného efektu plánovanej, realizovanej alebo ukončenej podpory. Pod finančným efektom sa rozumie hospodárnosť, finančná efektívnosť a účinnosť realizovanej podpory. Okrem postupov používaných pri ekonomickej analýze hrajú na úrovni projektu kľúčovú úlohu analýzy, ktoré realizuje príjemca pomoci. Ide predovšetkým o finančnú analýzu životaschopnosti príjemcu pomoci⁷ a nákladovo-výnosovú analýzu projektu⁸.

Výstupom finančnej analýzy sú štruktúrované finančné indikátory, vrátane ich agregovaných a analytických hodnôt. Pre jednotlivých používateľov sa z nich môžu vytvárať špecifické finančné analytické zostavy. Finančné analytické zostavy poskytujú pohľady najmä podľa:

- sumy rozpočtu a zdrojov financovania,
- programovej štruktúry,
- miesta realizácie projektu,
- organizačnej štruktúry,
- typov nákladov.

Pomerové ukazovatele sú výsledkom finančnej analýzy životaschopnosti príjemcu pomoci. Umožňujú porovnávať analyzovaný subjekt (príjemcu pomoci) s inými porovnateľnými subjektmi alebo odvetvovými ukazovateľmi. Prakticky sa využívajú dve základné konštrukcie pomerových ukazovateľov:

- pomer dvoch absolútnych, logicky súvisiacich ukazovateľov, napr. hmotný investičný majetok/celkový majetok;
- medzipodniková porovnateľnosť ukazovateľov sa dosiahne tým, že napr. v súvahe sa všetky položky vydedia hodnotou aktív a vo výkaze ziskov a strát sa všetky položky vydedia tržbami; získané ukazovatele sa takto prevedú na spoločný rozmer a možno ich porovnávať s ukazovateľmi iných subjektov, resp. s odvetvovými ukazovateľmi.

Na finančnú analýzu sa používajú nasledujúce ukazovatele:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele aktivity,
- ukazovatele zadlženosti,
- ukazovatele rentability.

Ukazovatele likvidity

Likvidita znamená schopnosť subjektu plniť si v každom čase platobné povinnosti – záväzky, čo závisí od: disponibilných platobných prostriedkov, príjmov, splatných platieb, možnosti čerpať úver a pod. V praxi sa využívajú tieto kategórie:

- Okamžitá likvidita – informuje o tom, koľko možno z krátkodobých záväzkov pokryť likvidnými prostriedkami (prostriedky na účte, peniaze v pokladni). Finančný majetok/krátkodobé záväzky. Odporúčaná hodnota je z intervalu $<0,2 - 0,5>$.
- Pohotová likvidita – charakterizuje plnenie záväzkov bez predaja zásob. (Obežné aktíva – zásoby)/krátkodobé záväzky. Odporúčaná hodnota je z intervalu $<1,0 - 1,5>$.

⁷ Bonita príjemcu pomoci sa vypočíta na základe finančnej analýzy z účtovných výkazov, ktoré príjemca pomoci predkladá v rámci monitorovacích správ projektu.

Nákladovo-výnosová analýza je súčasťou každého predkladaného projektu.

- Bežná likvidita – charakterizuje krátkodobú solventnosť. Obežné aktíva/krátkodobé záväzky. Odporúčaná hodnota je z intervalu $<1,5 - 2,5>$.

Ak je subjekt dlhodobu nelikvidný, hrozí mu bankrot. Na druhej strane prebytok likvidných prostriedkov ohrozuje budúcu efektívnosť, pretože likvidné prostriedky prinášajú len obmedzenú výnosnosť.

Ukazovatele aktivity

Vyjadrujú a kvantifikujú, ako efektívne podnik hospodári so svojimi aktívami. To umožňujú ukazovatele obratovosti. Ukazovatele sa počítajú z ročných údajov.

- Doba obratu zásob – $(\text{zásoby}/\text{tržby}) \cdot 365$. Výpočet sa môže týkať všetkých zásob alebo len jednotlivých typov zásob. Za tržby sa berie ukazovateľ výroby z výsledovky, ale možno ich špecifikovať užšie ukazovateľom tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb alebo ako súčet predchádzajúcich dvoch. Odporúčaná výška ukazovateľa je 60 dní.
- Doba splatnosti pohľadávok – $(\text{pohľadávky}/\text{tržby}) \cdot 365$. Odporúčaná hodnota 60 dní.
- Doba splatnosti záväzkov – $(\text{záväzky}/\text{tržby}) \cdot 365$. Odporúčaná hodnota 60 dní.

Ukazovatele zadlženosti

Vyjadrujú rozsah použitia cudzieho kapitálu na financovanie potrieb subjektu. Podiel cudzieho kapitálu možno ďalej diferencovať na podiel krátkodobého, strednodobého alebo dlhodobého kapitálu. Zmyslom je zistiť, či sa subjekt nedostáva do ekonomickej závislosti od cudzieho kapitálu. V prípade radikálneho zvýšenia úrokových sadzieb by to mohlo ohroziť existenciu subjektu.

- Ukazovateľ zadlženosti – $(\text{cudzie zdroje}/\text{pasíva spolu}) \cdot 100$. Odporúča sa, aby podiel nepresiahol 50 %. Vysoká hodnota zvyšuje tlak na zvýšenie podielu vlastného imania v pasívach.
- Miera zadlženosti – $(\text{cudzie zdroje}/\text{vlastné imanie}) \cdot 100$. Odporúča sa, aby nepresiahol 70 %.
- Úverová zaťaženosť – $(\text{bankové úvery a výpomoci}/\text{pasíva spolu}) \cdot 100$. Hodnota by mala byť nižšia ako 50 %.

Ukazovatele rentability

Merajú efektívnosť práce subjektu. Sú to relatívne ukazovatele, v ktorých čitateli je zisk. Pre potreby výpočtu za zisk možno považovať hospodársky výsledok buď pred, alebo po zdanení.

- Rentabilita základného imania – $(\text{zisk}/\text{základné imanie})$. Charakterizuje efektívnosť práce podniku z pohľadu vlastníka. Odporúča sa, aby jeho výška bola viac ako 0,15.
- Rentabilita vlastného imania – $(\text{zisk}/\text{vlastné imanie})$. Je to najlepší ukazovateľ efektívnosti práce z pohľadu vlastníka subjektu. Odporúča sa, aby jeho výška bola vyššia ako bežná úroková miera.
- Ziskovosť – $(\text{zisk}/\text{výnosy})$. Charakterizuje operatívnu efektívnosť práce subjektu ako celku. Odporúča sa, aby jeho výška nepresiahla 10 %.
- Rentabilita predaja – $(\text{zisk}/\text{tržby})$.
- Rentabilita pracovnej sily – $(\text{zisk}/\text{počet pracovníkov})$.
- Mzdová výkonnosť – $(\text{zisk}/\text{mzdové náklady})$.

Metodiku pre nákladovo-výnosovú analýzu, ktorú vykonáva príjemca pomoci, dáva pracovný dokument č. 2 EK. Pri finančnej analýze a hodnotení sa postupuje tak, že výsledky nákladovo-výnosovej analýzy za jednotlivé skupiny projektov sa agregujú, resp. hľadajú sa

maximálne, minimálne, alebo priemerné hodnoty. Skupiny projektov sa vytvárajú podľa potrebného uhla pohľadu, ktorý možno uplatňovať najmä podľa:

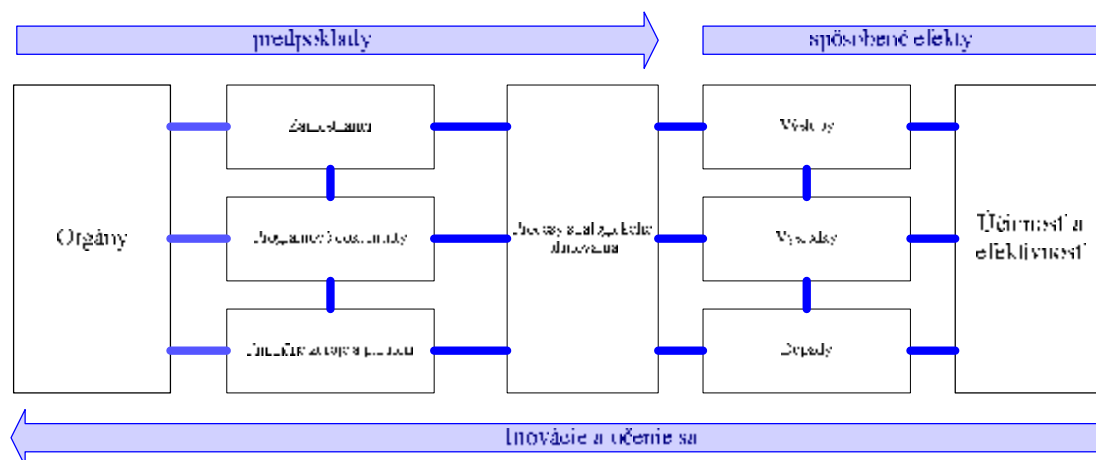
- sumy rozpočtu a zdrojov financovania,
- programovej štruktúry,
- miesta realizácie projektu,
- organizačnej štruktúry,
- typov nákladov,
- typov príjemcov pomoci.

10. Zabezpečenie realizácie

Základné princípy a fungovanie realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky, vychádza z poznatkov procesnej analýzy. Funkčný model ktorý je založený na princípoch strategického plánovania podpory regionálneho rozvoja je odvodený na základe metodiky EFQM⁹, a je charakteristický najmä:

- orientáciou podpory na dosiahnuté efekty,
- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti, orgánom verejnej správy a v prípade potreby, aj orgánom EK.

Fungovanie modelu je založené na predpokladoch, ktoré sú premenené na efekty. Tieto efekty sú prostredníctvom pravidelného monitorovania vyhodnocované. Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti realizovanej podpory sú iniciované inovačné zlepšenia celého systému riadenia tak, aby mohlo byť poskytovanie podpory efektívnejšie a účinnejšie. Informácie o účinnosti a efektívnosti sú nenahraditeľným zdrojom pre permanentné vzdelávanie v oblasti podpory realizácie PHSR mesta Malacky.

Funkčný model strategického plánovania podľa metodiky EFQM

V uvedenom modeli:

- kritériá nie sú striktné dané, sú flexibilné a je ich možné prispôbovať
- nepredpisujú špecifické nástroje, techniky, postupy
- nepredpisujú, že organizácia má mať alebo nemá mať oddelenia manažéra pre publicitu, finančného riadenia, plánovania alebo iných funkcií organizácie, ani organizačnú štruktúru
- nepredpisujú spôsob vedenia útvarov a odborov organizácie, ani jednotnosť riadenia

Jednotlivé vlastnosti modelu podporujú systémový prístup k dosahovaniu cieľov stanovených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky.

⁹ Podľa ISO 9000, viac na: <http://www.efqm.org>

- koncepcia je integrovaná do formy, ktorá popri orientácii na výsledky uľahčuje aj väzbu na identifikovanie príčin problémov a ich dôsledkov
- od cieľov stanovených v programovom dokumente je odvodený aj systém monitorovania a hodnotenia, ktorý slúži na jednej strane ako komunikačný kanál, na druhej strane pre celkové sledovanie vývoja v meste

Realizácia je založená na spätnej väzbe medzi cieľmi a dosahovanými efektmi.

- 1 monitorovanie a hodnotenie je orientované na efektívnosť a účinnosť a zasahuje do všetkých dimenzií procesov riadenia podpory regionálneho rozvoja. Vyhodnocovanie je založené na profile silných stránok a príležitostí, ako aj kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.
- 2 Jednotlivé orgány vstupujúce do procesu realizácie sú zodpovedné za systém riadenia pomoci. Rozvíjajú hodnoty pre zabezpečenie efektívnosti a účinnosti a ako tieto implementujú prostredníctvom financovania projektov a sú osobne zapojení do rozvoja mesta Malacky. Tieto orgány sú zodpovedné za zabezpečenie rozvoja systému riadenia podpory, jeho implementácie a trvalé zlepšovanie.
- 3 Príslušný orgán riadi, rozvíja a sprístupňuje vedomosti, uplatňuje potenciál pracovníkov na tímovej i individuálnej úrovni, podporuje tímovú prácu na úrovni celej organizácie, plánuje činnosti na podporu dosahovania cieľov organizácie a efektívneho riadenia procesov strategického plánovania. Kritériami pre fungovanie modelu na úrovni ľudských zdrojov je, že ľudské zdroje sú plánované, manažované a zlepšované. kompetentnosti a vedomosti ľudí sú identifikované, rozvíjané a udržiavané pracovníci sú zaangažovaní a majú kompetencie veľmi dôležitým aspektom je že, pracovníci a organizácia spolu vedú dialóg
- 4 Víziu rozvoja mesta a jeho strednodobú stratégiu implementuje zodpovedný orgán prostredníctvom programových dokumentov ako sú PHSR mesta Malacky, ÚPD mesta Malacky a pod. Programové dokumenty sa týkajú všetkých aktérov a sú v podporované zmysluplnými programami, cieľmi, prioritami, opatreniami a aktivitami. Kritériami na úrovni programových dokumentov je, že v nich definovaná stratégia jednak je založená na súčasných a budúcich potrebách a očakávaniach zainteresovaných strán, vychádza z kľúčových disparít a stavia na faktoroch, ktoré ich odstraňujú, alebo zmierňujú a jednak v nich definovaná stratégia vychádza z informácií, získaných z monitorovania a hodnotenia. Stratégia je pravidelne vyhodnocovaná a upravovaná.
- 5 Zodpovedný orgán plánuje a riadi svoju spoluprácu s externými partnermi (mimo vlastnej organizácie) a s využitím verejných ako aj súkromných finančných zdrojov. Kritériami pre fungovanie modelu na úrovni programových dokumentov je, že: organizácia riadi externé partnerstvo organizácia riadi finančné toky podľa platnej metodiky, zákonov a nariadení
- 6 Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje svoje procesy s cieľom podpory politiky a stratégie definovanej v programových dokumentoch tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory. Kritériami pre fungovanie modelu na úrovni programových dokumentov je, že procesy sú systematicky navrhované a riadené procesy sú zlepšované podľa požiadaviek, používajúc inovácie, aby sa dosiahlo plné uspokojenie a mohla sa zvyšovať efektívnosť a účinnosť realizovaných projektov projekty sú vyberané na základe vopred stanovených kritérií, ktoré vychádzajú z reálnych potrieb regiónov vzťahy s príjemcami pomoci sú rozvíjané a zlepšované
- 7 V rámci príslušného programu, priority, opatrenia, alebo konkrétneho projektu sú dosahované v priebehu jeho realizácie bezprostredné výstupy. Kritériami pre fungovanie

modelu na úrovni programových dokumentov je, že výstupy musia byť kvantifikovateľné musia byť jednoznačne priradené stabilnému číselníku FOI, OKEČ a číselníku regionálneho členenia musia byť získavané pri každom projekte musia mať očakávané výstupy (pred realizáciou projektu) a reálne výstupy (v priebehu, alebo po realizácii projektu)

- 8 O tom aké sú dosahované efekty plánovanej alebo realizovanej podpory podávajú informácie z pravidelných monitorovaní, alebo hodnotiacich správ. Tie charakterizujú najmä efektívnosť a účinnosť podpory. Účinnosť a efektívnosť je skúmaná najmä z pohľadu programovej štruktúry, mesta, orgánov a zdrojov financovania. Kritériami pre úspešnú realizáciu PHSR na úrovni programových dokumentov je, že: výstupy, výsledky a dopady sú systematicky zhromažďované a ku každému ukazovateľu je priradená očakávaná a reálna hodnota zároveň finančné toky sú rovnako monitorované ako výstup, výsledok a dopad. Informácie o efektívnosti a účinnosti sú pravidelne zhromažďované v hodnotiacich a monitorovacích správach.

10.1.1 Riadiaci orgán programu

Riadiacim orgánom pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na roky 2007 - 2013 (RO PHSR) je

Mestský úrad mesta Malacky.
Radlinského 1
901 01 Malacky

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky predstavuje v období rokov 2007-2013 programovací dokument, ktorého implementácia bude prebiehať z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF). To znamená, že zodpovednosť za riadenie štrukturálnych operácií z ERDF v rámci tohto dokumentu nesie Riadiaci orgán. Aktivity realizované prostredníctvom ERDF budú vykonané prostredníctvom prioritných osí, ktoré boli definované v strategickej časti PHSR.

10.1.2 Funkcie riadiaceho orgánu

Riadiaci orgán PHSR je na základe čl. 59 všeobecného nariadenia pre ERDF, ESF a KF 2006/EC/1083 zodpovedný za riadenie a implementáciu PHSR v súlade s princípmi riadneho finančného riadenia, predovšetkým za:

- a) zabezpečenie, aby boli operácie vybrané na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na programový dokument a aby počas celého obdobia realizácie boli v súlade s platnými predpismi Spoločenstva a národnými predpismi;
- b) overenie dodávky spolufinancovaných tovarov a služieb a overenie, že výdavky deklarované prijímateľmi na operácie, boli skutočne vynaložené a sú v súlade s predpismi Spoločenstva a národnými predpismi;
- c) zabezpečenie systému na zaznamenávanie a uchovávanie účtovných záznamov o každej operácii v rámci PHSR v elektronickej podobe a zabezpečenie zberu údajov o realizácii, ktoré sú potrebné na finančné riadenie, monitorovanie, overovania, audity, kontroly a hodnotenie;

- d) zabezpečenie, aby príjmatelia a iné orgány zapojené do realizácie operácií viedli buď samostatný účtovný systém alebo vhodné kódové označenie účtov pre všetky transakcie súvisiace s operáciou tak, aby neboli dotknuté národné účtovné pravidlá;
- e) zabezpečenie, aby sa hodnotenia programového dokumentu sa vykonávali v súlade s platnými predpismi;
- f) stanovenie postupov na zabezpečenie toho, aby sa všetky dokumenty týkajúce sa výdavkov, auditov a kontrol požadovaných na zabezpečenie primeraného auditu trailu uchovávali v súlade s požiadavkami platných predpisov;
- g) zabezpečenie, aby certifikačný orgán dostal na účely certifikácie všetky potrebné informácie o postupoch a overovaniach vykonaných v súvislosti s výdavkami;
- h) usmerňovanie práce monitorovacieho výboru a poskytovanie dokumentov požadovaných na umožnenie kvalitnej realizácie PHSR, ktorý má byť monitorovaný vzhľadom na jeho konkrétne ciele;
- i) zostavenie a po schválení monitorovacím výborom, predloženie výročnej a záverečnej správy o implementácii príslušnému orgánu;

10.1.3 Kompetencie a zodpovednosť riadiaceho orgánu

V súlade s platnými predpismi, Mestský úrad mesta Malacky ako riadiaci orgán pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky zabezpečuje:

- a) vymedzenie funkcií odborov a oddelení podieľajúcich sa na riadení a kontrole a rozdelenie funkcií,
- b) dodržiavanie zásady oddelenia funkcií medzi týmito odbormi a oddeleniami,
- c) postupy na zabezpečenie správnosti a regulárnosti výdavkov vykazovaných v rámci PHSR,
- d) spoľahlivé systémy účtovníctva, monitorovania a finančného vykazovania v elektronickej forme,
- e) systém podávania správ a monitorovania v prípadoch, keď zodpovedný orgán poverí výkonom úloh iný orgán,
- f) podrobnosti o audite fungovania systémov,
- g) systémy a postupy na zabezpečenie primeraného auditu trailu,
- h) postupy podávania správ a monitorovania nezrovnalostí a získavania neoprávnene vyplatených súm.

10.2 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Mestský úrad mesta Malacky ako riadiaci orgán zodpovedá za systém realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj čerpanie pomoci zo štrukturálnych prostriedkov. Rozvíja hodnoty na zabezpečenie efektívnosti a účinnosti a ako tieto implementuje prostredníctvom financovania projektov a je osobne zapojený do rozvoja mesta. Zodpovedá za zabezpečenie rozvoja systému riadenia podpory, jeho implementácie a za trvalé zlepšovanie.

Súčasťou procesu realizácie je i podrobný popis organizačného zabezpečenia riadenia podpory. Ohraničením podmieňujúcim popis organizačného zabezpečenia sú záväzné nariadenia a zákony SR a EÚ, ktoré sa viažu k jednotlivým zdrojom a formám financovania. Táto podmienka môže definovať časť organizačnej štruktúry podľa pravidiel určených poskytovateľom finančných zdrojov.

1. Organizačné zabezpečenie predstavuje priradenie zodpovednosti a pravidiel spolupráce. V rámci orgánu sú zodpovednosti a pravidlá spolupráce priradené jednotlivým pracovným pozíciám. Súčasťou modelu organizačného zabezpečenia by mali byť príručky pre jednotlivé pracovné pozície, ktoré obsahujú popis činností na zabezpečenie jednotlivých procesov strategického plánovania.
2. Ohraničením podmieňujúce definovanie organizačného zabezpečenia sú zákony¹⁰, všeobecne záväzné nariadenia a vnútorné smernice príslušného orgánu verejnej správy.
3. Nevyhnutným vstupom pre vytvorenie organizačnej štruktúry a celého organizačného zabezpečenia riadenia je programová štruktúra. Na jej základe je určená zodpovednosť na úrovni programov, cieľov, priorít, opatrení a aktivít.
4. Výstupom procesu popisu organizačného zabezpečenia je model organizačného zabezpečenia podpory. V rámci tohto modelu musí byť špecifikovaná vertikálna aj horizontálna zodpovednosť všetkých aktérov participujúcich na procesoch programovania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia. Model organizačného zabezpečenia predovšetkým priradzuje zodpovednosti a určuje pravidlá spolupráce medzi jednotlivými orgánmi.
5. Model organizačného zabezpečenia podpory završuje "konceptnú" prácu na programovom dokumente. Jeho vytvorením môže byť analytická, strategická finančná a organizačná časť dokumentu skompletizovaná do návrhu programového dokumentu, ktorý je pripravený na schvaľovací proces.

Orgány zapojené do systému riadenia podpory regionálneho rozvoja :

Programový dokument	Región SR
Cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť	
Národný strategický referenčný rámec	Slovenská republika
Operačný program Bratislavský kraj	Bratislavský kraj
Regionálny operačný program	Slovenská republika
Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	Slovenská republika
Cieľ Konvergencia	
Doprava a informatizácia spoločnosti	Bratislavský kraj
Ciele kohéznej politiky EÚ	
Európska územná spolupráca	Vybrané územia Bratislavského kraja
NUTS III	
Program rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja	Bratislavský kraj
NUTS V	
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky	Mesto Malacky

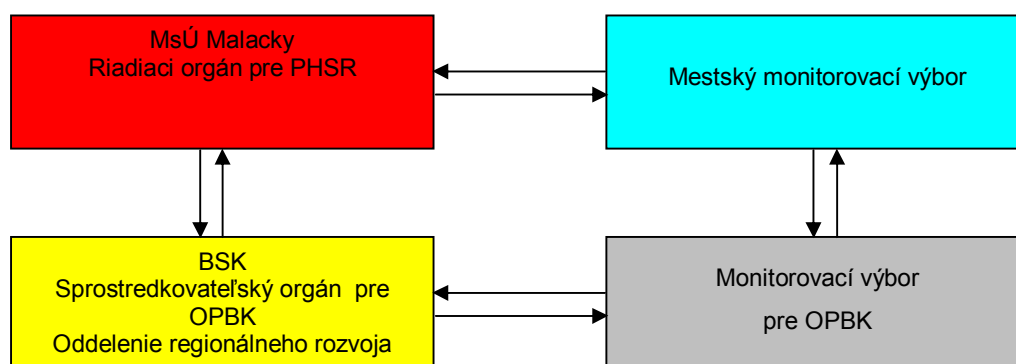
Riadiaci orgán	Ministerstvo/úrad
Riadiaci orgán pre NSRR	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
Riadiaci orgán pre operačný program Doprava a informatizácia spoločnosti	Ministerstvo Dopravy pôšt a telekomunikácií SR
Riadiaci orgán pre Regionálny operačný	Ministerstvo výstavby a regionálneho

¹⁰ sú uvedené v prílohe

program	rozvoja SR
Riadiaci orgán Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Riadiaci orgán Európska územná spolupráca	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
Riadiaci orgán Operačný program Bratislavský kraj	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
Riadiaci orgán pre program rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja	Úrad Bratislavského samosprávneho kraja
Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (SO/RO)	Ministerstvo/ Organizácia
SO/RO pre Operačný program Bratislavský kraj	Úrad Bratislavského samosprávneho kraja

Organizačné zabezpečenie realizácie PHSR Malacky v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

10.2.1 Schvaľovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Proces schvaľovania programového dokumentu prebieha lokálnej a regionálnej úrovni. Proces schvaľovania je regulovaný legislatívou a nariadeniami.

1. Ohraničenie podmieňujúce schvaľovanie a akceptovanie programového dokumentu sú zákony, všeobecne záväzné nariadenia a vnútorné smernice príslušných orgánov verejnej správy.
2. Vstupom procesu schvaľovania a akceptovania programového dokumentu je návrh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky na roky 2007 -2013 . Jeho rozsah a štruktúra je definovaná zákonmi nariadeniami a vnútornými smernicami. Z vecného hľadiska je tvorená, programovou štruktúrou, merateľnými ukazovateľmi, finančnými plánmi programov a modelom organizačného zabezpečenia.
3. Výstupom procesu schvaľovania programového dokumentu je schválený programový dokument. Ak pri procese schvaľovania sú identifikované nezrovnalosti, riadiaci orgán musí sa k procesu programovania vrátiť na začiatok , prepracovať príslušné časti dokumentov podľa požiadaviek a znova ich predložiť na schválenie.

Schéma postupu pri schvaľovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky

Schvaľovanie a publikovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky a roky 2007 – 2013
Cieľ: Prerokovanie, schválenie a publikovanie PHSR mesta Malacky
Zodpovedný: RO
Vstupy: Návrh PHSR mesta Malacky
Výstupy: PHSR mesta Malacky
Charakteristika postupu
RO odporučí kompetentnému orgánu zvoliť zasadnutie zastupiteľstva obce a zároveň vyzvať verejnosť, aby sa zúčastnila na tomto zasadnutí. Jediným bodom programu tohto zasadnutia bude prerokovanie PHSR mesta Malacky. RO zabezpečí adekvátnu prezentáciu PHSR a zápis s uvedením stanovísk prítomných, ktorý bude slúžiť pre potreby prípadných korektúr. Na záver obecné zastupiteľstvo hlasovaním schváli PHSR mesta Malacky. Po schválení zabezpečí zhotoviteľ korektúry PHSR v súlade s pokynmi RO, vyhotovenie potrebného počtu exemplárov a umiestnenie úplného textu na internetovej stránke obecného úradu.

10.3 Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie realizujú orgány¹¹ zapojené do procesu čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Základným zdrojom informácií pre monitoring sú dáta z monitorovacieho systému, ktorý eviduje jednotlivé projekty príjemcov pomoci, ich financovanie a merateľné ukazovatele.

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu podpory zo štrukturálnych fondov. Zdrojom monitorovaných údajov sú monitorovacie správy, ktoré predkladá príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie projektu trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve.

Základom monitorovaných údajov je žiadosť o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorú vrátane projektu a príloh vypracúva príjemca pomoci a predkladá príslušnému orgánu.

Získané monitorované údaje sa v nasledujúcich procesoch ďalej analyzujú a vyhodnocujú. Monitorované údaje o projektoch financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ sa ukladajú v centrálnej databáze príslušného informačného systému.

Predmetom monitorovania sú:

¹¹ Spravidla sú to sprostredkovateľské alebo riadiace orgány.

- *žiadost' o poskytnutie nenávratného finančného príspevku* obsahujúca najmä:
  - informácie o žiadateľovi a jeho partneroch na projekte,
  - informácie o projekte,
  - názvy a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov projektu,
  - finančný plán projektu;
- *monitorovacia správa*¹² *projektu* predkladaná PP, ktorá obsahuje najmä:
  - účtovnú závierku príjemcu pomoci,
  - reálne hodnoty merateľných ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu realizovaného projektu;
- *žiadosti o prostriedky* vrátane zúčtovacích dokladov ako výstup procesu finančného riadenia obsahujúce najmä:
  - sumy deklarovaných oprávnených výdavkov projektu,
  - sumy uznaných oprávnených výdavkov projektu,
  - sumy neoprávnených výdavkov projektu,
  - dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

10.3.1 Fázy monitorovania a hodnotenia účinnosti, efektívnosti a dopadov projektov a programov

Priebeh procesu monitorovania možno rozdeliť do troch na seba nadväzujúcich fáz. Ich nadväznosť možno charakterizovať ako prechod od kvantitatívnych ku kvalitatívnym monitorovaným ukazovateľom a prechod od čiastkového ku komplexnému hodnoteniu.

I. fáza

Monitoring

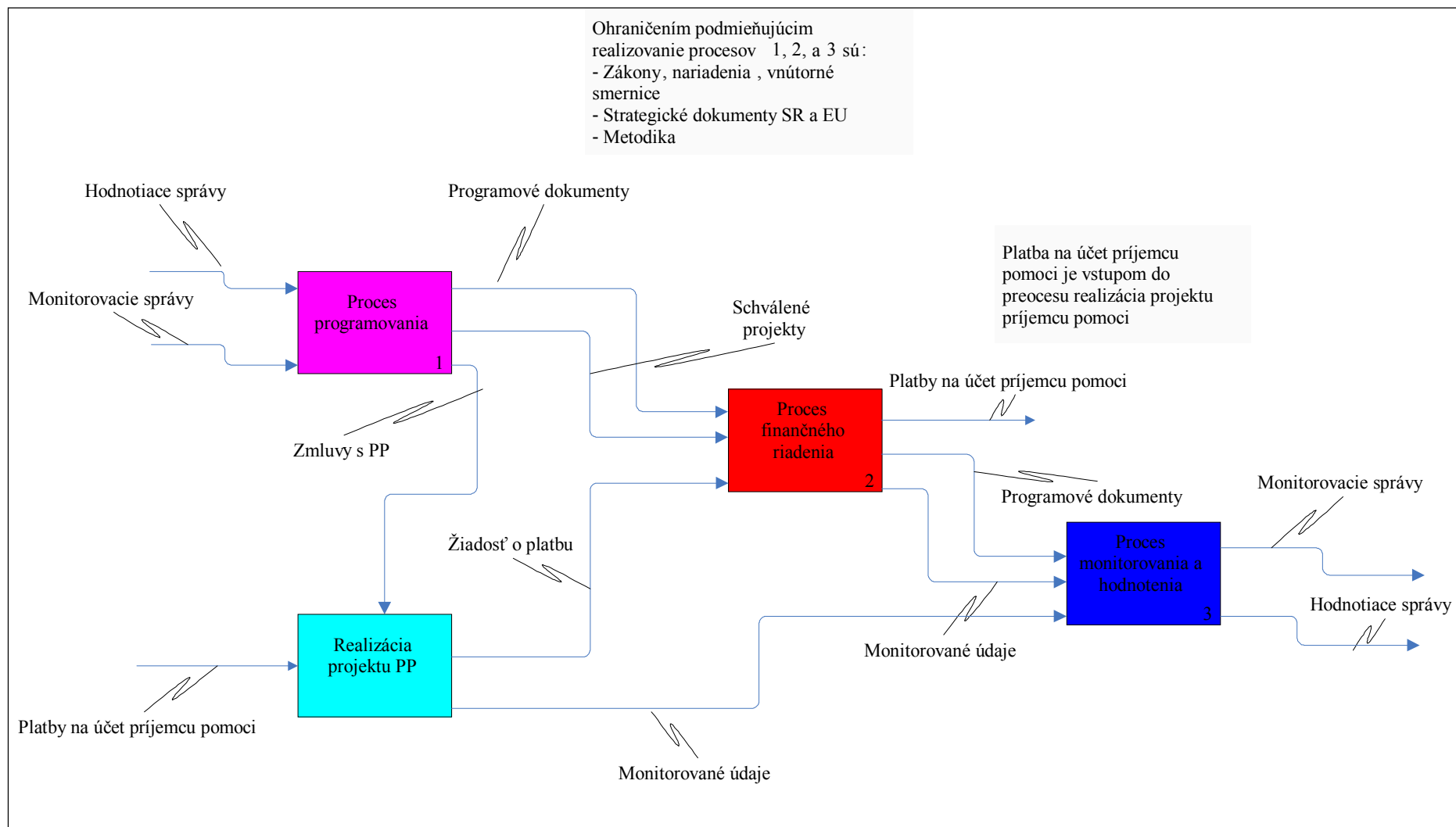
Cieľovou skupinou monitorovania sú všetky existujúce a do dokumentu vstupujúce projekty a programy. Prostredníctvom komunikačnej základne sú z existujúcej dokumentácie k projektom a programom získavané informácie umožňujúce:

- spoľahlivú identifikáciu projektu a programu
- špecifikáciu očakávaného dopadu
- prehľad ich doterajšieho plnenia.

Hodnotenie

Informácie získané v prvej fáze monitorovania vstupujú do systému hodnotenia, kde sú štruktúrované a analyzované. Cieľom prvej fázy hodnotenia je spoľahlivo určiť neaktívne a neúčinné projekty a programy. Tieto nie sú predmetom analýzy v druhej fáze, ale vracajú sa späť do prvej fázy. Všetky spracované a vyhodnotené dáta sú uložené do centrálnej databázy projektov a programov. Aktívne a účinné Projekty a programy tvoria v databáze skupinu projektov a programov, ktorá je pripravená pre hlbšiu analýzu v druhej a tretej fáze. Na základe hodnotenia v ďalších fázach bude možné projektom a programom z pohľadu ich účinnosti, efektívnosti a dopadu prideliť súhrnné ukazovatele - rating.

¹² Je upravená v zmluve uzavretej medzi príjemcom pomoci a príslušným riadiacim alebo sprostredkovateľským orgánom. Zmluva definuje štruktúru, rozsah a počet monitorovacích správ, ktoré je príjemca pomoci povinný predložiť príslušnému sprostredkovateľskému orgánu.

II. fáza

Monitoring

Cieľovou skupinou druhej fázy monitorovania sú účinné a aktívne projekty a programy uložené v centrálnej databáze. Prostredníctvom komunikačnej platformy sú predmetom monitorovania ukazovatele efektívnosti projektov a programov.

Hodnotenie

Predmetom hodnotenia v druhej fáze sú informácie získané v druhej fáze monitoringu. Tieto sú analyzované z hľadiska relevantnosti k cieľom NPRR SR, ako aj vo vzťahu využitiu vynaložených finančných prostriedkov. Výstupy druhej fázy hodnotenia sú uložené v centrálnej databáze projektov a programov.

III. fáza

Monitoring

Cieľovou skupinou tretej fázy monitorovania sú aktívne a účinné programy, u ktorých je známa úroveň efektívnosti. Predmetom monitorovania v tretej fáze sú informácie, ktoré umožňujú realizáciu súhrnnej analýzy účinnosti, efektívnosti a dlhodobého dopadu projektu a programu.

Hodnotenie

Predmetom hodnotenia v tretej fáze sú projekty a programy monitorované v tej istej fáze. Tieto sú analyzované na najvyššej kvalitatívnej úrovni z hľadiska účinnosti, efektívnosti a dlhodobého dopadu. Na základe komplexnej analýzy je možné týmto prideliť rating. Cieľom poslednej fázy monitorovania je pridelenie priority projektom a programom s najvyšším ratingom v NPRR SR.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti podpory. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa vypracúvajú pre jednotlivé programy, priority, alebo opatrenia.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania.

Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Ich obsahovú štruktúru a periodicitu ich realizácie udávajú programové dokumenty, prípadne ich definujú iné smernice a nariadenia.

Za vypracovanie hodnotiacich správ zodpovedajú riadiace orgány. Tieto správy sú výsledkom nasledovných druhov hodnotení:

- predbežné hodnotenie (ex ante),
- následné hodnotenie (ex post),
- tematické hodnotenie.

Vo všeobecnosti sa všetky typy hodnotiacich správ zameriavajú na vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti realizovanej pomoci. Pri hodnotení účinnosti sa skúma:

- celkový prínos realizovaných opatrení k cieľom stanoveným v programových dokumentoch,
- vzťah medzi plánovanými a realizovanými opatreniami.

V procese monitorovania a hodnotenia sú zbierané a analyzované dáta o realizovaných a plánovaných aktivitách vo väzbe na finančné zdroje, programovú štruktúru, sektory a územie.

Proces monitorovania a hodnotenia pozostáva z nasledujúcich podprocesov: monitorovanie, ekonomická analýza, finančná analýza, hodnotenie (syntéza).

Základným vstupom procesu monitorovania a hodnotenia sú monitorované údaje na úrovni projektov a programové dokumenty. Monitorované údaje sú v procese monitorovania a hodnotenia priradené k programovej štruktúre, ktorá vyplýva z programových dokumentov. Zdrojom monitorovaných údajov projektu je: žiadosť vrátane projektu a príloh a monitorovacie správy projektu. Monitorovacie správy predkladá príjemca pomoci na základe príslušných ustanovení v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Okrem základných identifikačných údajov o projekte a žiadateľovi sú v rámci monitorovaných údajov sledované najmä fyzické a finančné ukazovatele (indikátory) projektu pre potreby následnej ekonomickej a finančnej analýzy.

Výstupom procesu monitorovania a hodnotenia sú hodnotiace správy, ktoré sú realizované pravidelne, ale môžu byť realizované aj podľa špecifických potrieb riadiacich orgánov¹³.

Hodnotiace správy sú spravidla členené na:

- ☐ Ex-ante (predbežné – pred realizáciou programu)
- ☐ Interim (priebežné – počas realizácie programu)
- ☐ Ex-post (následné – po realizácii programu)
- ☐ a tematické hodnotiace správy (nepravidelné, realizované podľa požiadaviek jednotlivých riadiacich orgánov, alebo monitorovacích orgánov)

Ďalším výstupom procesu monitorovania a hodnotenia sú monitorovacie správy, ktoré predkladá príjemca pomoci na základe príslušných ustanovení v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.

Ohraničením vymedzujúcim podmienky fungovania procesu je konzistentná metodika pre monitorovanie a hodnotenie, ako aj finančnú kontrolu a vnútorný audit. Technickou podmienkou realizovania monitorovania a hodnotenia je centrálny informačný systém zabezpečujúci systematický zber a ukladanie monitorovaných údajov.

Proces monitorovania a hodnotenia patrí ku kľúčovým procesom výkonnostne orientovaného strategického plánovania. Ide o priezový proces, ktorý je vykonávaný na všetkých orgánoch a úrovniach organizačnej štruktúry riadenia podpory.

V procese monitorovania a hodnotenia sú zhromažďované a analyzované monitorované údaje, získané z predložených žiadostí a monitorovacích správ, ktoré predkladá podľa zmluvy príjemca pomoci.

Osobitnou kategóriou monitorovaných údajov sú merateľné ukazovatele. Sú určené pre realizáciu ekonomickej a finančnej analýzy, ktorá je nevyhnutným zdrojom dát pre vykonanie procesu hodnotenia.

---

¹³ tzv. tematické hodnotenie

10.3.2 Ekonomická analýza monitorovania

Procesu hodnotenia predchádzajú dva analytické procesy: ekonomická a analýza a finančná analýza, ktoré prostredníctvom typických metodických postupov spracovávajú dáta získané v procese monitorovania do analytických zostáv podľa požiadaviek hodnotenia. Hodnotiace a monitorovacie správy potom čerpajú kvantifikované údaje najmä z týchto zostáv.

V prípade metód ekonomickej a finančnej analýzy neexistuje univerzálny recept na výber najvhodnejšej metódy. Tento je závislý od množstva faktorov. Medzi nimi dôležitú úlohu zohráva najmä vecný charakter skúmanej problematiky, dostupnosť dát, celkové hospodársko-spoločenské podmienky a pod. Adekvátnosť vybranej metódy však v konečnom dôsledku závisí od kvality a skúsenosti analytika – prognostika, resp. pracovného tímu.

Úlohou ekonomickej analýzy je na základe kvantifikovaných a štruktúrovaných hodnôt analyzovať efektívnosť a účinnosť plánovanej a realizovanej podpory. Primárnym dátovým zdrojom sú jadrové (core indikátory) a finančné indikátory na úrovni projektu. Základným princípom pri ekonomickej analýze je postup zdola nahor. To znamená, že postupnou agregáciou finančných a fyzických indikátorov je postupované od analýzy projektu, cez opatrenia, priority až na úroveň programu. Pri využívaných štatistických postupoch sú analyzované vzťahy medzi finančnými vstupmi, výstupmi, výsledkami a dopadmi. Zároveň sú skúmané vzťahy medzi očakávanými a reálnymi efektmi realizovaných projektov, aktivít a programov. Tieto vzťahy sú analyzované z pohľadu regiónov, sektorov, finančných zdrojov, definovaných cieľov a času.

1. Ohraničením procesu ekonomickej analýzy je konzistentná metodika pre ekonomickú analýzu a prognózu definujúcu analytické postupy a dátové zdroje. Predpokladom realizovateľnosti ekonomickej analýzy je štatistická spracovateľnosť dát získavaných od PP. Tento predpoklad môžeme pokladať za naplnený vtedy ak monitorované ukazovatele sú kvantifikovateľné a je ich možné jednoznačne priradiť stabilnému číselníku¹⁴.
2. Vstupom ekonomickej analýzy sú merateľné ukazovatele na úrovni projektu. Tieto údaje sú z hľadiska postupnosti ich získavania členené na ex-ante (pred realizáciou projektu), interim (počas realizácie projektu) a ex-post (po realizácii projektu). Z pohľadu kvality merateľných ukazovateľov ide o očakávané a reálne hodnoty. Základným zdrojom dát pre ekonomickú analýzu je informačný monitorovací systém a v špecifických¹⁵ prípadoch programové dokumenty.
3. Ťažiskovým výstupom ekonomickej analýzy sú fyzické indikátory za skupiny projektov, ktoré sú prezentované v analytických zostavách. Analytické zostavy obsahujú výstupy ekonomickej analýzy a sú štruktúrované na podľa vstupu, výstupu, výsledku a dopadu. Z jednotlivých pomerových a agregovaných hodnôt môžu byť zostavované ekonomické analytické zostavy podľa potrieb jednotlivých užívateľov vrátane monitorovacích výborov a môžu obsahovať rôzne kombinácie a operácie medzi jednotlivými finančnými a fyzickými ukazovateľmi.

Spomedzi štandardných metód použiteľných na získavanie analyticko prognostických výsledkov možno predovšetkým uviesť :

¹⁴ v prípade Modulu monitorovania a hodnotenia je základným číselníkom FOI (fields of intervention), OKEČ, a číselník územného členenia SR

¹⁵ v prípade indikátorov ex-ante na úrovni priorít Operačných programov

1. Extrapoláciu trendov
2. Analýzu a prognózu časových radov
3. Expertnú metódu
4. Brainstorming
5. Delfskú metódu
6. Metódu scenárov
7. Heuristické metódy
8. Metódu analógie
9. Matematické programovanie a modelovanie
10. Ekonometriu a ekonometrické modely
11. Input-output analýzu

Extrapolácia trendov je prognostickou metódou určujúcou možný budúci priebeh skúmaného javu na základe jeho vývoja v minulosti. Podstata metódy spočíva vo výbere a kvantifikácii trendovej funkcie. Podľa tohto výberu možno hovoriť o lineárnom, polynomicom, logaritmickom a pod. trende. Na odhad parametrov trendovej funkcie sa používajú štandardné štatistické metódy. Medzi najpraktickejšie pomôcky výberu trendovej funkcie patrí grafická analýza.

Analýza a prognóza časových radov vychádzajú z teórie náhodných procesov a predstavujú isté zohľadnenie neistoty vo vývoji skúmaného javu. Pod časovým radom sa vo všeobecnosti rozumie postupnosť vecne a priestorovo porovnateľných dát, ktoré sú jednoznačne usporiadané z hľadiska času v smere minulosť – prítomnosť. Analýzou (prognózou) časových radov sa potom rozumie použitie súboru metód, ktoré slúžia k popisu týchto dynamických systémov (predvídania ich budúceho správania sa). Tieto metódy okrem trendu umožňujú identifikovať aj sezónnu, cyklickú a náhodnú zložku vývoja. Medzi najviac používané modely časových radov patrí model kĺzavých priemerov, autoregresívne modely a Box - Jenkinsové modely.

Expertnou metódou sa rozumie využitie odborníka na činnosť, ktorá vyžaduje zvláštne poznatky. Je používaná v situáciách, ktorých spoločným znakom je nutnosť odborného (expertného) posúdenia problému a jeho ďalšieho vývoja v budúcnosti. K použitiu expertnej metódy vedie aj situácia, kedy je treba vylúčiť lokálny pohľad na predmetnú problematiku a posúdiť ju nezávislo v novom, širšom alebo viac špecializovanom pohľade. Metóda je využiteľná nielen ako metóda individuálneho experta, ale tiež ako metóda spolupráce viacerých odborníkov. V takomto prípade býva obvykle kombinovaná s osvedčenými metódami tímovej práce, ako je brainstorming, anketa, delfská metóda a pod. Pre využitie expertnej metódy sa zvykne používať nasledovný postup :

- a.) analýza problému
- b.) formulovanie otázok
- c.) vyhľadávanie expertov
- d.) stanovenie podmienok ich práce
- e.) prevedenie hodnotenia predmetného problému expertmi
- f.) vyhodnotenie doporučení expertov

Brainstorming (burza nápadov) predstavuje špecifický spôsob usporiadania diskusie k presne vymedzenému problému, ktorá potláča zábrany tvorivého myslenia a rozvíjajúcej sa asociatívnej schopnosti v procese myslenia. Podstata metódy spočíva v skúsenosti, že skupina je za určitých podmienok schopná v rovnakom čase vyprodukovať viac nápadov než jednotlivec a čím je k dispozícii viac návrhov, tým je vyššia pravdepodobnosť, že sa získa to najlepšie riešenie. Pre brainstorming sú stanovené tieto základné pravidlá :

- a.) pravidlo zákazu kritiky
- b.) pravidlo uvoľnenie fantázie
- c.) pravidlo najväčšieho počtu nápadov
- d.) pravidlo vzájomnej inšpirácie
- e.) pravidlo úplnej rovnosti účastníkov

Dôležitou súčasťou brainstormingu je analýza a vyhodnotenie zaznamenaných námetov.

Delfská metóda patrí do skupiny intuitívnych prognostických metód. Podstata metódy spočíva v postupnom zisťovaní a porovnávaní názorov expertov na budúci vývoj v skúmanej oblasti. Je pritom zaručená vzájomná anonymita, riadená spätná väzba informácií a štatistická identifikácia miery zhody názorov zúčastnenej skupiny expertov. Anonymita účastníkov vylučuje tri podstatné nevýhody, ktoré objektívne existujú pri priamom skupinovom kontakte. Sú to konsenzus, neuvedomé uznávanie dominantného postavenia jedného silného člena skupiny a nevýznamná komunikácia v skupine. V prvom kole zistené názory účastníkov v druhom kole sa spätoväzebné oznamujú ostatným účastníkom skupiny s výzvou k upresňovaniu pôvodných stanovísk, alebo k ich prípadnému prehodnoteniu, resp. odvolaniu.

Metóda scenárov spočíva v časovom a logickom spojení informácií obsiahnutých v odlišných prognózach získaných pomocou rôznych prognostických techník. Ukazuje, ako sa môže vyvíjať budúcnosť predmetu skúmania v prítomnosti na základe vzájomnej súvislosti postupne uskutočňovaných kľúčových udalostí. Výsledné scenáre sú obrazom usporiadaným zo všetkých dosiahnuteľných a významných prognóz a informácií. Cieľom metódy scenárov je určenie kritických okamžikov vývoja, u ktorých je treba uskutočniť zásadné rozhodnutia.

Heuristické metódy využívajú myšlienkové postupy, ktoré sú kombináciou jak znalostí exaktných prístupov, ako aj postupov založených na využití pravidiel, techník a zjednodušení zovšeobecňujúcich minulé skúsenosti riešiteľa. Tieto metódy sledujú dva ciele : skúmanie schopnosti človeka k tvorivému mysleniu a reprodukcia týchto schopností na počítači. Heuristický postup má vo všeobecnosti dve fázy: konštruktívnu a zlepšovaciú. V prvej fáze sa vytvára určitý variant riešenia, v druhej fáze potom dochádza k takému jeho vylepšovaniu, kde kritériálna funkcia sa nezhoršuje. Použitie heuristických metód je často účelné doplniť o ďalšie metódy tvorivého myslenia (konferencia dobrých nápadov, Delfská metóda a pod.).

Metóda analógie je postup vyhľadávania a uplatnenia podobného celkového riešenia. Je založená na využívaní podobnosti prvkov, znakov, štruktúry a na reagovaní medzi rôznymi objektmi (systémami, javmi). Vo všeobecnosti možno analógiu členiť na funkčnú a štruktúrnu. Pretože analogické postupy a závery sú tvorené iba s určitou pravdepodobnosťou ich platnosť je potrebné vždy overiť. Predpokladom použitia tejto metódy je rozvinutá predstavivosť a obrazotvornosť vychádzajúce z bohatých špeciálnych a všeobecných poznatkov a vedomostí. K prednostiam tejto metódy patrí jej jednoduchý princíp, k nedostatkom zas silný prvok náhodnosti nájdania riešenia.

Matematické programovanie predstavuje súbor metód, ktoré sa používajú na optimalizáciu účelovej funkcie pri vopred zadaných obmedzeniach. K základným metódam matematického plánovania patrí:

- a.) lineárne programovanie
- b.) nelineárne programovanie
- c.) stochastické programovanie
- d.) parametrické programovanie
- e.) dynamické programovanie

Prostredníctvom účelovej funkcie a príslušných obmedzení možno vyjadriť množstvo reálnych situácií dotýkajúcich sa optimálneho využitia zdrojov, optimalizácie rôznych činností, dopravnej cesty atď. Matematické modelovanie je procesom vytvárania analogického zobrazenia reálneho systému pri zachovaní funkčnej totožnosti a uplatnenia väčšej či menšej vecnej odlišnosti od tohto systému pri použití aparátu matematiky.

Ekonometria je oborom štatistiky, ktorého predmetom je testovanie ekonomických hypotéz a odhadovanie ekonomických parametrov. Na tieto účely sa najčastejšie používa technika viacnásobnej regresie, ale aj podstatne zložitejšie metódy.

Ekonometrické modely predstavujú matematicky sformulované modely ekonomiky, alebo jej časti, ktorých parametre sú odhadované prostredníctvom ekonometrických techník. Napr. komplexný ekonometrický model národného hospodárstva, ekonometrický model regiónu, spotrebné funkcie, funkcie zamestnanosti atď.

Input-output analýza predstavuje analytickú metódu, v ktorej je ekonomika zobrazená určitým počtom lineárnych funkcií popisujúcich vzájomné vzťahy medzi odvetviami. Metóda umožňuje skúmať odvetvovú anatóniu tvorby a použitia produkcie a to tak na úrovni národného hospodárstva, ako aj na úrovni regiónu. Prostredníctvom nej sa dajú určiť priame a plné náklady jednak z aspektu jednotlivých odvetví a jednak z aspektu jednotlivých smerov konečného použitia, zložiek pridanej hodnoty a pôvodu produkcie.

Možno dodať, že ekonometrické modely a modely odvodené na báze input-output analýzy (napr. modely typu INFORUM) majú aj veľmi významné prognostické využitie.

Zdrojom dát pre realizáciu ekonomickej analýzy sú merateľné ukazovatele, ktoré sú výstupom procesu monitorovania. Na základe merateľných ukazovateľov je analyzovaný výstup, výsledok a dopad pomoci.

Prehľady o hodnotách merateľných ukazovateľov obsahujú členenie najmä podľa:

- typov merateľných ukazovateľov
- miesta realizácie projektu
- organizačnej štruktúry
- programovej štruktúry
- oblastí pomoci (FOI)
- Odvetvovej klasifikácie ekonomických činností
- typy nákladov
- sumy rozpočtu a zdrojov financovania
- výsledkov nákladovo-výnosovej analýzy projektu.

10.3.3 Proces vypracovania a predkladania návrhu projektu

Proces vypracovania a predkladania žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku vykonáva príjemca pomoci. Príjemca pomoci predkladá žiadosť o nenávratný finančný príspevok sprostredkovateľskému, alebo implementačnému orgánu pod príslušným riadiacim orgánom podľa informácií pre príjemcu pomoci, ktoré zverejní príslušný riadiaci, alebo sprostredkovateľský orgán.

1. Základným vstupom procesu predkladania žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku sú informácie pre potenciálnych prijímateľov pomoci (žiadateľov). Súčasťou informácií pre žiadateľov sú najmä výzva na predkladanie projektov, kritériá pre výber projektov, žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, zoznam povinných príloh, záväzná osnova projektu, návrh zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, príručka pre žiadateľa.
2. Informácie pre žiadateľov sú zverejnené predovšetkým na internetovej stránke riadiaceho, alebo sprostredkovateľského orgánu pre jednotlivé ciele.
3. Žiadateľ vyplní žiadosť a vypracuje projekt podľa záväznej osnovy, ktoré spolu s požadovanými prílohami predloží príslušnému riadiacemu orgánu.
4. Predložené žiadosti spolu s projektom a prílohami vstupujú potom do procesu schvaľovania návrhov projektov, kde sú na základe vopred stanovených kritérií pre výber projektov vyhodnotené a schvaľované.

10.3.4 Výber a Schvaľovanie návrhov projektov

Súčasťou procesu realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho programu je aj výber a schvaľovanie návrhov projektov. Tento proces je realizovaný riadiacim orgánom. Po predložení vyplnenej žiadosti, vypracovaného projektu a požadovanej dokumentácie je projekt zaregistrovaný a postúpený na formálnu kontrolu a odborné hodnotenia. Ich výsledkom je rozhodnutie a schválenie, alebo zamietnutie žiadosti príjemcu pomoci.

V rámci tohto procesu prebieha formálna kontrola žiadostí a odborné hodnotenie projektov. V rámci formálnej kontroly vykonávajú určenie zamestnanci riadiaceho orgánu kompletnosť dokumentácie prijatej od žiadateľa.

1. Ohraničením podmieňujúcim realizovanie procesu schvaľovania projektov je konzistentná metodika pre príslušné riadiace orgány. Metodika by mala zabezpečiť, aby schvaľovanie projektov prebiehalo transparentne na základe vopred stanovených kvantifikovateľných kritérií na výber projektov¹⁶.
2. Vstupom, ktorý je v procese výberu a schvaľovania návrhov projektov spracovaný, je žiadosť o nenávratný finančný príspevok. Žiadosť je predkladaná príjemcom pomoci na príslušných sprostredkovateľských, alebo riadiacich orgánoch. Neoddeliteľnou súčasťou žiadosti je aj projekt vypracovaný podľa záväznej osnovy a povinné prílohy žiadosti. Ďalším vstupom do procesu sú schválené programové dokumenty. Jednotlivé žiadosti sú predložené registrované podľa programovej štruktúry, definovanej v programových dokumentoch. Súčasťou¹⁷ programových dokumentov sú kritéria pre výber projektov. Na ich základe je realizovaná formálna kontrola a odborné hodnotenie projektov¹⁸. Podľa výsledkov formálnej kontroly a odborného hodnotenia sú jednotlivé žiadosti schválené, alebo zamietnuté.
3. Výstupom procesu výberu a schvaľovania projektov sú schválené, resp. zamietnuté žiadosti, ktoré boli predložené žiadateľmi. Zoznam schválených a zamietnutých žiadostí s odôvodnením sú zverejňované na internetovej stránke riadiaceho orgánu. Po schválení žiadosti je medzi príslušným riadiacim orgánom a žiadateľom uzavretá zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorá detailne upravuje povinnosti PP a orgánov zapojených do procesu finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia vo vzťahu k PP.

10.3.5 Proces finančného riadenia projektov

Základnou podmienkou realizácie procesu finančného riadenia je existencia programových dokumentov. V programových dokumentoch musia byť špecifikované finančné rámce podľa rokov, cieľov, priorít, opatrení, orgánov a zdrojov. Proces finančného riadenia je prierezovým procesom, ktorý je realizovaný na všetkých orgánoch v štruktúre systému riadenia pomoci.

Orgánom zodpovedným za zabezpečenie procesu finančného riadenia je Platobný orgán, ktorým spolupracuje s platobnými jednotkami. Na úrovni mesta je to odbor financií. Pravidlá finančného riadenia sú upravené v

¹⁶ kritériá pre výber projektov sú súčasťou programových dokumentov a sú súčasťou zverejnených informácií pre potenciálnych PP

¹⁷ v prípade dokumentov NSRR a OPBK sú kritériá pre výber projektov uvedené v doplnkoch programov

¹⁸ súčasťou odborného hodnotenia musí byť aj predbežná finančná kontrola vykonávaná podľa zákona č. 502/2001 Zz o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov

- Konceptii systému finančného riadenia štrukturálnych fondov
- Na regionálnej úrovni sa bude riadiť metodickými usmerneniami Štátnej pokladnice.

Vstupom procesu finančného riadenia sú schválené projekty. Ich súčasťou je aj žiadosť o platbu predkladaná PP a ostatná účtovná dokumentácia, na základe ktorej sú uvoľnené prostriedky na účet PP na financovanie, resp. predfinancovanie oprávnených nákladov projektu. Žiadosti o platbu predstavuje súčet oprávnených nákladov, na základe ktorej sú príjemcovi pomoci realizované úhrady za schválené oprávnené náklady projektu. Ďalším vstupom do procesu finančného riadenia sú informácie o schválených projektoch. Na ich základe jednotlivé platobné jednotky odhadujú potrebný objem finančných prostriedkov. Logickým vstupom pre finančné riadenie sú programové dokumenty, v ktorých sú definované finančné rámce a organizačné rámce podľa potrebnej štruktúry.

Výstupom procesu sú monitorované údaje. Tieto sú v prípade Štrukturálnych fondov tvorené predovšetkým zúčtovacími dokladmi, výkazom výdavkov, súhrnnou žiadosťou o platbu a odhadom očakávaných výdavkov.

Na základe vyššie uvedených dokumentov, ich kontroly a schválenia sú uvoľnené prostriedky na účet príjemcu pomoci. Jednotlivé účtovné operácie by mali byť vedené v samostatnom účtovnom systéme platobnej jednotky.

Ohraničením vymedzujúcim podmienky fungovania procesu je konzistentná metodika pre finančné riadenie, audit a finančnú kontrolu.

10.3.6 Finančné zdroje a partneri

Mestský úrad mesta Malacky plánuje a riadi svoju spoluprácu s externými partnermi (mimo vlastnej organizácie) a s využitím verejných ako aj súkromných finančných zdrojov. Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že:

- organizácia riadi externé partnerstvo,
- organizácia riadi finančné toky podľa platnej metodiky, zákonov a nariadení.

Mestský úrad mesta Malacky navrhuje, riadi a zlepšuje svoje procesy s cieľom podporovať politiky a stratégie definované v programových dokumentoch tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory. Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že:

- procesy sa systematicky navrhujú a riadia,
- procesy sa zlepšujú podľa požiadaviek, používajúc inovácie, aby sa dosiahlo plné uspokojenie a mohla sa zvyšovať efektívnosť a účinnosť realizovaných projektov,
- projekty sa vyberajú na základe vopred stanovených kritérií, ktoré vychádzajú z reálnych potrieb regiónov,
- vzťahy s príjemcami pomoci sa rozvíjajú a zlepšujú.

V rámci príslušného programu, priority, opatrenia alebo konkrétneho projektu sa v priebehu jeho realizácie dosahujú výsledky v podmienkach alebo správaní cieľovej skupiny (koneční používatelia).

Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že:

- výsledky musia byť kvantifikovateľné,
- musia sa dať jednoznačne priradiť stabilnému číselníku (FOI, OKEČ, číselník regionálneho členenia),
- musia sa získavať pri každom projekte,
- musia mať očakávané (pred realizáciou projektu) a reálne (v priebehu alebo po realizácii projektu) výsledky.

O tom, aké sú dosahované efekty plánovanej alebo realizovanej podpory, podávajú informácie pravidelné monitorovanie alebo hodnotiace správy. Tie charakterizujú najmä efektívnosť a účinnosť podpory. Efektívnosť a účinnosť sa skúmajú najmä z pohľadu programovej štruktúry, regiónov, orgánov a zdrojov financovania. Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že:

- výstupy, výsledky a dopady sa systematicky zhromažďujú,
  - ku každému ukazovateľu je priradená očakávaná a reálna hodnota,
  - finančné toky sa rovnako monitorujú ako výstup, výsledok a dopad,
- informácie o efektívnosti a účinnosti sa pravidelne zhromažďujú v hodnotiacich a monitorovacích správach

10.3.7 Hodnotenie

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy finančnej a ekonomickej analýzy podľa pohľadov daných najmä štruktúrou analytických zostáv.

1. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. V procese hodnotenia sú vytvárané pohľady a vzájomné vzťahy medzi štruktúrovanými dátami v čase (ex-ante, interim a ex-post) a podľa jednotlivých tried ukazovateľov, ktoré vytvárajú (finančné, bázičné, kontextové a jadrové). Dáta vstupujúce do procesu hodnotenia sú výsledkom ekonomickej a finančnej analýzy a majú formu analytických zostáv. Prostredníctvom komunikácie so spolupracujúcimi systémami (napr. Rozpočtový Informačný Systém) sú tieto analytické pohľady doplnené o bázičné a kontextové indikátory.

Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Ich obsahovú štruktúru a periodicitu ich realizácie udávajú programové dokumenty, poprípade ich definujú iné smernice a nariadenia.

Monitorovacie správy obsahujú najmä:

každú zmenu rámcových podmienok, ktorá sa týka implementácie pomoci, najmä:

- hlavné sociálno-ekonomické trendy,
- zmeny národných, regionálnych alebo odvetvových politík,
- zmeny vzájomnej konzistencie pomoci z rôznych fondov a konzistenciu medzi pomocou z fondu a z iných finančných nástrojov;

analytické zostavy kroky podniknuté riadiacim orgánom a monitorovacím výborom na zabezpečenie kvality a účinnosti implementácie, najmä:

- monitorovanie, finančná kontrola a hodnotenie opatrení, vrátane systémov zberu

dát;

- prehľad všetkých významných problémov, ktoré nastali pri riadení pomoci a
- prijaté opatrenia, vrátane činností reagujúcich na odporúčanie týkajúce sa úpravy
- využitie technickej pomoci;
- opatrenia prijaté na zabezpečenie propagácie pomoci

kroky podniknuté na zabezpečenie kompatibility s politikami spoločenstva a na zabezpečenie lepšieho riadenia procesov programovania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia podpory regionálneho rozvoja

Hodnotiace správy

Z vypracovanie hodnotiacich správ sú zodpovedné riadiace orgány. Podľa metodiky platnej pre riadenie pomoci zo Štrukturálnych fondov¹⁹ sú v priebehu programovacieho obdobia vypracovávané a predkladané príslušnému monitorovaciemu výboru a EK nasledujúce typy hodnotiacich správ:

- predbežné hodnotenie (ex-ante), vypracované pred realizáciou programu
- priebežné hodnotenie (interim), vypracovávané v priebehu realizácie programu
- následné hodnotenie (ex-post), vypracované po realizácii programu
- a tematické hodnotiace správy (nepravidelné, realizované podľa špecifických požiadaviek jednotlivých riadiacich orgánov, monitorovacích výborov a iných kompetentných subjektov) .

Vo všeobecnosti sú všetky typy hodnotiacich správ zamerané na vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti realizovanej pomoci. Pri hodnotení účinnosti sa skúma:

- celkový prínos realizovaných opatrení k cieľom stanoveným v programových dokumentoch
- vzťah medzi plánovanými a realizovanými opatreniami

Pri hodnotení efektívnosti sa v hodnotiacich správach skúma vzťah medzi vynaloženými finančnými vstupmi a dosiahnutými efektmi.

Vypracovanie regulačného opatrenia v rámci procesu monitorovania účinnosti priamo nadväzuje na hodnotenie. Pozostáva z troch základných etáp :

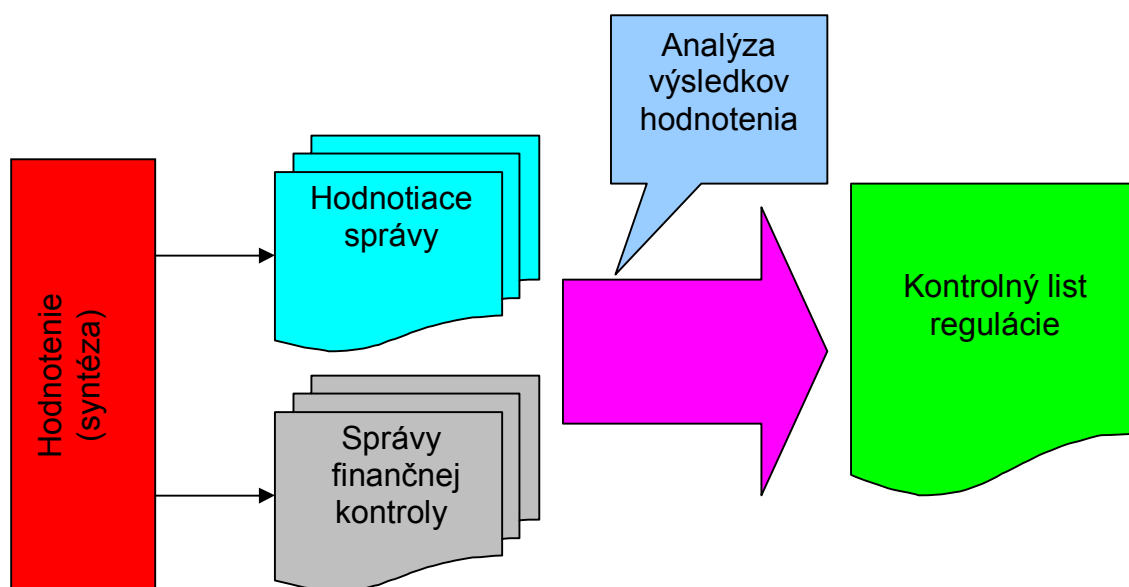
- analýzy výsledkov hodnotenia
- vypracovania regulačného návrhu a
- identifikácie očakávaných efektov realizácie regulačného opatrenia.
-

Východiskom analýzy výsledkov hodnotenia sú hodnotiace správy a správy finančnej kontroly. Jej cieľom je zistenie či do priebehu realizácie programu, resp. projektu je, alebo nie je potrebný regulačný zásah. Ide o analýzu²⁰ čo najkomplexnejšieho okruhu faktorov ovplyvňujúcich plnenie PHSR, resp. projektu. Výsledok analýzy je zhnutý do „Kontrolného listu regulácie“.

---

¹⁹ nariadenie 1083 / 2006 článok 40

²⁰ Predmetom analýzy sú výsledky hodnotenia ekonomickej a finančnej analýzy výsledkov monitoringu a ich vzájomnej previazanosti.

Postavenie analýzy výsledkov hodnotenia v procese získania kontrolného listu regulácie

Kontrolný list regulácie obsahuje :

- identifikačné údaje programu, resp. projektu,
- zhrnutie výsledkov hodnotenia,
- zdôvodnenie potrebnosti, resp. nepotrebnosti regulácie,
- dátum a miesto vystavenia kontrolného listu a
- podpis nezávislého hodnotiteľa.

Ďalší postup závisí od obsahu kontrolného listu regulácie. Ak sa v ňom konštatuje potreba regulácie – nastupujú procedúry na vypracovanie regulačného opatrenia, v opačnom prípade sa proces generovania regulačných návrhov končí.

10.4 Harmonogram realizácie

Harmonogram realizácie obsahuje rozvrh jednotlivých činností, ktoré viedli k vytvoreniu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Malacky v časovej osi horizontu programu, a to v členení podľa problémových okruhov.

2006 Máj	2006 Jún	2006 Júl	2006 Aug	2006 Sept	2006 Okt	2006 Nov
Analýza	rozvojová stratégia	finančné riadenie	model implementácie	Schvaľovanie a publikovanie PHSR		
		Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a na každý rok finančný prídelený podiel. Ide o finančný prídelený plánovaný ako príspevok z každého fondu a podľa potreby aj z Európskej investičnej banky, iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu pre programovacie obdobie rokov 2007-2013.	Zásady realizácie opisujú základné princípy a fungovanie riadenia podpory rozvoja obce, ktorá vychádza z poznatkov procesnej analýzy.	Kompetentný orgán zvolá zasadnutie zastupiteľstva obce a zároveň vyzve verejnosť, aby sa zúčastnila na tomto zasadnutí.		
Analýza ekonomických a sociálnych východísk obsahuje nasledujúcu postupnosť krokov: makroekonomická analýza, socio-ekonomická analýza, analýza realizovaných opatrení, SWOT analýza, určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.	Definovanie rozvojovej stratégie nadväzuje na výsledky komplexných analýz, pričom sa snaží odstrániť alebo zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Hlavným cieľom definovania rozvojovej stratégie je určenie programovej štruktúry pre programovacie obdobie rokov 2007-2013.					
identifikácia faktorov ovplyvňujúcich vypracovanie a implementáciu programu	Pri definovaní stratégie platí priama previazanosť medzi jednotlivými programovými dokumentmi.	Fungovanie modelu implementácie vychádza z toho, že dosahované efekty sa vyhodnocujú prostredníctvom pravidelného monitorovania. Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti realizovanej podpory sa iniciujú inovačné zlepšenia celého systému riadenia tak, aby poskytovanie podpory mohlo byť efektívnejšie a účinnejšie. Informácie o účinnosti a efektívnosti sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.			RO zabezpečí adekvátnu prezentáciu PHSR a zápis s uvedením stanovísk prítomných, ktorý bude slúžiť pre potreby prípadných korektúr.	
					Zodpovednosť riadiaceho orgánu	
					Schválenie PHSR obecným zastupiteľstvom	

P R Í L O H A

**Indikatívny zásobník projektov
vyplývajúci zo strategických prioritných osí**

Operačný program BRATISLAVSKÝ KRAJ - Návrh prioritných osí.

Operačný program pre Bratislavský kraj vychádza z týchto prioritných osí programu:

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra	1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry (ZŠ, SŠ)	ERDF
	1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia	
	1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. Triedy	
	1.4 Regenerácia sídiel	
2 Inovácie a informatizácia	2.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	2.2 Informatizácia spoločnosti	
3 Technická pomoc		ERDF

Strategické prioritné osi rozvoja mesta

Pre stanovenie priorít rozvoja mesta sa vychádza z prioritných osí uvedených v rozpracovanom a ešte neukončenom operačnom programe BSK. Rozhodujúcou úlohou v tvorbe PHSR je potvrdenie prioritných osí rozvoja mesta, ktoré nadväzujú na predchádzajúce etapy. V tejto IV. etape sa zameriavame na podrobnejšie rozpracovanie jednotlivých priorít a ich začlenenie do štruktúry. Po obsahovej stránke sa spracovanie zameriava na implementáciu prioritných osí rozčlenených do jednotlivých okruhov aktivít a príslušných prioritných projektov. Návrh týchto jednotlivých priorít a aktivít je rámcový a bude priebežne doplňovaný podľa požiadaviek objednávateľa a príslušných odborov mestského úradu, občanov a podnikateľských subjektov. Navrhované okruhy programov vychádzajú z prioritných osí uvedených v predchádzajúcich etapách spracovania. Členenie vychádza z Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 – 2013 schváleného vládou SR v októbri tohto roku. Prioritné osi sa členia na strategické ciele, skupinu aktivít a priority.

1. INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os	Strategický cieľ	Skupina aktivít PHSR	Priorita
1. INFRAŠTRUKTÚRA	Doprava	1.1.1. Zvýšenie úrovne a modernizácia cestnej dopravy	- modernizácia a optimalizácia dopravných zariadení - modernizácia a obnova ciest II. a III. triedy rozvoj nových ciest II. a III. triedy príprava komunikácií II a III triedy v navrhovaných územiach pre výstavbu rodinných a bytových domov - rekonštrukcia dopravných trás v centre mesta - rozvoj nových cyklotrás a podpora prepojenia cyklotrás s inými regiónmi
		1.1.2. Optimalizácia statickej dopravy v meste	- vytvorenie centrálnej pešej zóny v meste - obnova a rozvoj statickej a pešej dopravy vrátane neupravených prašných chodníkov - rozšírenie parkovísk v centre mesta
		1.1.3. Rozvoj prímestskej dopravy slúžiacej pre rozvoj ekonomiky mesta	rozšírenie komunikácie medzi Plaveckým Štvrtkom a Malackami v súvislosti so zabezpečením plynulosti dopravy - príprava komunikácií pre priemyselno-technologický park podpora rozvoja železničnej dopravy typu S-bahn
		1.1.4. Technická infraštruktúra	- dobudovanie a modernizácia inžinierskych sietí - príprava projektov na budovanie nových inžinierskych sietí
	1.2. Školstvo	1.2.1. Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry	- obnova a rekonštrukcia materských škôl - rekonštrukcia základných škôl a školských zariadení - modernizácia gymnázia a vznik strednej odbornej

			školy
			- rozvoj študijných odborov stredného odborného školstva s prihliadnutím na aktuálne potreby trhu
		1.2.2. Modernizácia vybavenia škôl a podpora školských projektov	- zlepšenie technického stavu a vybavenia škôl
			- podpora školských projektov
			- zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne
			- podpora kvalifikačnej úrovne hendikepovaných a slabších sociálnych vrstiev
			- environmentálna osвета, výchova a vzdelávanie
	1.3. Životné prostredie	1.3.1. Modernizácia odpadového hospodárstva a zariadení na likvidáciu odpadov	- podpora zneškodňovania komunálneho odpadu
			- budovanie a modernizácia zariadení určených na separovaný zber a na zhodnocovanie odpadov
		1.3.2. Ochrana prírodného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj	- ochrana jednotlivých zložiek životného prostredia
			- podpora spracovania dokumentov a realizácia projektov starostlivosti chránených území
			- ochrana krajiny a rozširovanie chránených území,
			- realizácia programov starostlivosti o krajinu
			- údržba a skvalitňovanie prírodného prostredia v meste

2. KONKURENCIE SCHOPNOSŤ PODNIKOV A SLUŽIEB

Prioritná os	Strategický cieľ	Skupina aktivít PHSR	Priorita
2. KONKURENCIE SCHOPNOSŤ PODNIKOV A SLUŽIEB	2.1. Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	2.1.1. Inovácie a technologické transfery	- vytvorenie podmienok pre inovačné formy podnikania
			- rozvoj konkurencieschopnej priemyselnej základne a podpora priemyselného parku
			- založenie výskumného, vývojového a technologického centra v priemyselnom parku Záhorie
		2.1.2. Podpora spoločných služieb pre podnikateľov	- rozvoj sektoru služieb
			- rozvoj cestovného ruchu a rekreácie
			- rozvoj kultúrnych, športových aktivít a aktivít voľného času
		2.1.3. Podpora začínajúcich a expandujúcich inovatívnych firiem	- rozvoj malého a stredného podnikania
			- podpora inovácie poľnohospodárskych a agrárnych činností
			- podpora inovácie lesohospodárskych činností
			- podpora podnikania a zvyšovanie úrovne konkurencieschopnosti podnikateľov mesta
	2.2. Regenerácia sídiel	2.2.1. Regenerácia obytného prostredia	- regenerácia sídlisk a úrovne bývania súvisiaca s upadajúcim obytným prostredím
			- podpora zlepšenia kvality života obytného prostredia
		2.2.2. Regenerácia historických objektov a atraktivita mesta	- podpora zachovania kultúrneho, historického a prírodného dedičstva

			- podpora zatraktívnenia mesta a nárast návštevnosti
--	--	--	--

ŠTRUKTÚRA JEDNOTLIVÝCH AKTIVÍT

Návrh štruktúry jednotlivých aktivít vyplynul zo stratégie rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja a z programových dokumentov vlády SR, hlavne z dokumentu Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013. Vychádza z analýzy stavu mesta Malacky, jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, a z poznatkov o predpokladaných trendoch.

Hlavnou ideou PHSR mesta Malacky je všestranný rozvoj mesta v záujme zvýšenia kvality života jeho obyvateľov s využitím podporných prostriedkov zo štrukturálnych fondov európskej únie

Základnou úlohou je dosiahnutie stavu v rozvoji mesta zameraného a špecifikovaného na :

- rozvoj a skvalitnenie infraštruktúry
- zlepšenie kvality životného prostredia
- zvýšenie vzdelanosti a životnej úrovne obyvateľstva
- rozvoj hospodárskych aktivít a rast konkurencieschopnosti podnikov
- skvalitnenie obytného prostredia, kultúrnych a prírodných daností
- využívanie vnútorných zdrojov mesta,

Popis jednotlivých aktivít

Prioritná os: vyjadruje prioritnú oblasť rozvoja

Strategický cieľ: vyjadruje strategický cieľ a dlhodobú orientáciu zameranú na dosahovanie želaného stavu v oblasti rozvoja

Skupina aktivít: vyjadruje a pomenúva aktivity, ktorých splnenie pomôže

	k dosiahnutiu strategického zámeru
Priority:	stanovujú uprednostňované oblasti podpory zo strany mesta, ktoré urýchlia splnenie strategického cieľa
Opatrenia:	návrh konkrétnych nástrojov smerujúcich k dosiahnutiu stanovených cieľov v meste a blízkom regióne

1. PRIORITNÁ OS INFRAŠTRUKTÚRA

Infraštruktúra je jednou z najdôležitejších oblastí rozvoja mesta je jeho základnou chrbtovou kosťou, ktorá keď nefunguje vytvára kolaps jednotlivých mestských funkcií. Rozvoj infraštruktúry je definovaný v príslušných dokumentoch mesta hlavne v územnom pláne. Optimalizáciu a zmeny v dopravnej štruktúre si vyžaduje aj plánovaná výstavba Priemyselno–technologického parku Záhorie – Eurovalley, ako v jednotlivých priemyselných zónach, tak aj priamo v meste a v centre. Taktiež obnova technickej infraštruktúry je dôležitá pre ďalší rozmach mesta. Zároveň je potrebné prispieť k rozvoju vybavenosti cyklistickej dopravy s prihliadnutím aj na možné prepojenie mesta cyklotrasami na rekreačné účely.

1.1. Doprava

1.1.1. Zvýšenie úrovne a modernizácia cestnej dopravy

- optimalizácia fungovania dopravných zariadení
- modernizácia a obnova ciest II. a III. triedy
- rozvoj nových ciest II. a III. triedy
- príprava komunikácií II a III triedy v navrhovaných územiach pre výstavbu rodinných a bytových domov
- rekonštrukcia dopravných trás v centre mesta
- rozvoj nových cyklotrás a podpora prepojenia cyklotrás s inými regiónmi

Zvýšenie úrovne a modernizácia cestnej dopravy

Územný a hospodársky rozvoj mesta je podmienený vybudovaním dopravnej infraštruktúry v priemyselných zónach i rekonštrukciou v meste. Dôležitou úlohou je taktiež zaoberať sa odľahčením dopravného toku v centre mesta plánovaním obchvatov.

Opatrenia:

- rekonštrukcia dopravných trás mesta
- dobudovanie cestnej infraštruktúry v priemyselnej zóne
- riešenie navrhnutých zmien v dopravnej infraštruktúre v územnom pláne mesta,
- vybudovanie plánovaných kruhových objazdov a obchvatov
- podpora realizácie cestných obchvatov mesta
- realizovať budovanie cyklistických trás a podpory pre cyklistickú dopravu

Umiestnenie opatrenia:

- územie priemyselných zón mesta
- lokality popísané v územnom pláne mesta

Zdroje financovania:

Miestne zdroje, súkromné zdroje, zdroje EÚ.

Príslušné súvisiace projekty:

1. Rekonštrukcia dopravných trás mesta

- rekonštrukcia cesty na Studienku
- vybudovanie cestného prepojenia na Studienku a Rohožník na križovatku ulice Legionárska a Dukelských hrdinov
- rekonštrukcia a rozšírenie cesty na Plavecký Štvrtok
- rekonštrukcia cesty na Rohožník
- rekonštrukcia cesty na Kostolište podľa návrhu v UPN
- Revitalizácia Záhoráckej ulice v Malackách – II. etapa
- rekonštrukcia námestia v centre
- rekonštrukcia dopravných trás v centre mesta
- vybudovať prepojenie ciest I/2 a II/590 v novej polohe a odklonenie cesty I/2 severne od križovatky s Kukučínovou ulicou
- vybudovať prepojenie cesty II 503 z Družstevnej na cestu I/2 po severnej strane

2. Dobudovanie cestnej infraštruktúry v priemyselnej zóne

- dobudovanie prízjazdových ciest v južnej časti mesta v priemyselnej zóne
- vybudovanie ciest v západnej časti mesta v navrhovanej priemyselnej zóne

- dobudovanie odstavných a parkovacích plôch statickej dopravy v nástupných zónach do priemyselných parkov
- napojenie navrhovaných lokalít priemyselno-technologických parkov na komunikačnú kostru mesta a na diaľnicu v zmysle návrhu v UPN

3. Riešenie navrhnutých zmien v dopravnej infraštruktúre v územnom pláne mesta

- realizovať dopravné verejnoprospešné stavby navrhnuté v územnom pláne
- podporovať vybudovanie pripojenia železničnej trate na napojenie priemyselných parkov
- vybudovať cesty zabezpečujúce rozvoj priemyselných parkov Malacky sever a Malacky juh
- vybudovať navrhované dopravné riešenia vyplývajúce z UPN
- dobudovanie komunikačnej kostry mesta v priestore medzi železnicou a diaľnicou

4. Vybudovanie plánovaných kruhových objazdov a obchvatov

- vybudovanie kruhového objazdu v centrálnej mestskej zóne namiesto svetelnej križovatky
- vybudovanie kruhových objazdov na vonkajších vstupoch do mesta
- vybudovanie okružných križovatiek podľa návrhu v UPN

5. Podpora realizácie cestných obchvatov mesta

- vybudovanie cestného obchvatu mesta na zmiernenie dopravného zaťaženia
- vybudovanie západného napájajúceho na diaľnicu a napojiť technologický park Malacky sever na diaľnicu D2 v priestore križovania s cestou II/590
- vybudovanie napojenia priemyselno- technologického parku Malacky – juh a Vasková- Pod Marheckými rybníkmi na diaľničnú križovatku cesty II/503 s diaľnicou D2
- vybudovanie mimoúrovňových križovatiek medzi diaľnicou a cestou I/2 v priestore obce Plavecký Štvrtok a napojenie technologického parku Vasková na diaľnicu
- vybudovanie východného obchvatu mesta
- vybudovanie vonkajšieho okruhu od navrhovaného odpojenia trasy II/503 od Kostolišťa s napojením na cestu Mládeže po nový cintorín s pripojením na cestu I/2 Stupavská, ďalej od Továrenskej cez priemyselný areál s pripojením do križovatky na diaľničnom privádzači II/503, ďalej pozdĺž diaľnice smerom SZ po Hlbokú cestu a až po križovatku II/590 na Studienku, následne až po súčasnú cestu I/2 v novej trasII/503

6. Budovanie cyklistických trás a podpory pre cyklistickú dopravu

- vybudovanie cyklotrás k výrobným zónam
- vybudovanie siete cyklotrás v centrálnej mestskej zóne v prepojení na sídliská

- vybudovanie cyklotrás v prepojení na malokarpatskú, pomoravskú a záhorskú cyklistickú trasu

1.1.2. Optimalizácia fungovania statickej dopravy v meste

- vytvorenie centrálnej pešej zóny v meste
- obnova a rozvoj statickej a pešej dopravy vrátane neupravených prašných chodníkov
- rozšírenie parkovísk v centre mesta

Z hľadiska predpokladaného nárastu obyvateľstva a pracovných miest je potrebné riešiť aj vznikajúce problémy aj v statickej doprave a parkovaní automobilov.

Opatrenia:

- zvyšovať úroveň statickej dopravy,
- podpora budovania parkovísk
- vytvoriť pešiu zónu v centre a tak podporiť vybavenosť a kultúru statickej dopravy

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky

Finančné zdroje:

Národné zdroje, regionálne zdroje, miestne zdroje, súkromné zdroje, zdroje EÚ

Príslušné súvisiace sa projekty

1. Zvyšovať úroveň statickej dopravy,

- vytvoriť pešiu zónu v centre

- podporiť statickú dopravu k centráм vybavenosti a vrátane kultúrnych a športových zariadení
- zrevitalizovať prepojenie pešej statickej dopravy v rámci sídlísk s centrom mesta novými protišmykovými povrchmi

2. Podpora budovania parkovísk

- vybudovať parkoviská pre osobné autá v centrálnej mestskej zóne
- dobudovať parkoviská pre osobné autá v obytných zónach a na sídliskách
- vybudovať parkovacie státa pozdĺž ciest , kde nie je možné realizovať parkovisko
- zrevitalizovať existujúce nedostatočne vybavené parkovacie plochy
- vybudovať moderný mestský parkovací systém
- podporiť výstavbu hromadných poschodových garáží v rámci obytných sídlísk, aby sa znížila zaťaženosť parkovacích plôch na teréne

1.1.3. Rozvoj prímestskej dopravy slúžiacej pre rozvoj ekonomiky mesta

- rozšírenie komunikácie medzi Plaveckým Štvrtkom a Malackami v súvislosti so zabezpečením plynulosti dopravy
- príprava komunikácií pre priemyselno-technologický park
- podpora rozvoja železničnej dopravy typu S-bahn

Z hľadiska výstavby Priemyselno–technologického parku Záhorie – Eurovalley je dôležité vybudovať prímestskú dopravu prepojenú s jednotlivými výrobnými zónami.

Opatrenia:

- zvyšovať úroveň prímestskej dopravy,
- podpora modernizácie železnice
- podpora rozvoja komunikácii v priemyselnom parku

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky

Finančné zdroje:

Národné zdroje, regionálne zdroje, miestne zdroje, súkromné zdroje, zdroje EÚ

Príslušné súvisiace projekty

1. Zvyšovať úroveň prímestskej dopravy

- zrevitalizovať autobusovú stanicu
- obnoviť cestné povrchy na autobusovej stanici a na autobusových zástavkách
- obnoviť dopravné napájania na autobusovú stanicu
- zrevitalizovať autobusové zástavky a zástavky mestskej hromadnej dopravy
- vybudovať nové moderné kryté autobusové zástavky pre cestujúcich
  - podporovať rozšírenie dopravných liniek mestskej hromadnej autobusovej dopravy do navrhovaných centier priemyselných a technologických parkov

2. Podpora modernizácie železnice

- zrevitalizovať železničnú stanicu
- obnoviť dopravné komunikačné trasy vedúce k železnici
- podporiť premenu železnice na vysoko rýchlostnú trať
- obnoviť komunikačné trasy vedúce k železničnej stanici
- zrevitalizovať železničné priestupia
- vybudovať pripojenie železničnej trate na napojenie priemyselných parkov Malacky-juh, Vasková, Jabloňové Zohor
- podporiť vybudovanie železničných vlečiek zo železničnej stanice do priemyselného parku juh a zavlčkovanie južného priestoru priemyselného parku

3. Podpora rozvoja komunikácii v priemyselnom parku

- podpora vybudovania nových ciest v priemyselnej zóne v južnej časti mesta
- podpora budovania vnútorných ciest v navrhovanej priemyselnej zóne v západnej časti mesta
- podpora budovania vnútorných odstavných a parkovacích plôch statickej dopravy v navrhovaných priemyselných zónach

1.1.4. Technická infraštruktúra

- dobudovanie a modernizácia inžinierskych sietí
- príprava projektov na budovanie nových inžinierskych sietí

Dobudovanie inžinierskych sietí

Podiel odkanalizovaných domácností mesta nie je vyhovujúci. Je potrebné využiť zaradenia projektu odkanalizovania „Malacky – Záhorie“ do indikatívneho zoznamu projektov pre Kohézny fond v oblasti životného prostredia. Obdobnou prioritou je vybudovanie kanalizácie a vodovodnej siete v priemyselných zónach a, samozrejme, zvýšenie kapacity čističky odpadových vôd.

Opatrenia:

- dobudovanie kanalizácie v neodkanalizovaných častiach mesta
- vybudovanie kanalizácie a rozvodu vody v priemyselnej časti
- zvýšenie kapacity čističky odpadových vôd
- rekonštrukcia kanalizácie

Umiestnenie opatrenia:

- neodkanalizované časti územia Malaciek
- lokality priemyselných zón podľa územného plánu mesta Malacky
- územie mesta

Finančné zdroje:

Miestne zdroje, súkromné zdroje, fondy EÚ.

Príslušné súvisiace projekty

1. Dobudovanie kanalizácie v neodkanalizovaných častiach mesta

- podporovať zvyšovanie percentuálneho podielu odkanalizovania zvyšovaním pripojených jednotlivcov na kanalizačnú sieť aj formou dotácií
- príprava projektov na budovanie nových inžinierskych sietí v zónach nepripojených na kanalizáciu
- vybudovať nové kanalizačné zberače v spolupráci s BVS

- vyriešiť nové kanalizačné zberače v oblastiach novej výstavby

2. Vybudovanie kanalizácie a rozvodu vody v priemyselnej časti

- vybudovať nové prípojky rozvodov vody v lokalitách priemyselnom parku Malacky sever a juh a ich napojenie na mestskú vodovodnú sieť
- vybudovať kompletnú kanalizačnú sieť a kanalizačné rozvody v priemyselnej časti mesta vrátane pripojenia navrhovaných lokalít priemyselno-technologického parku na kanalizačnú sieť mesta
- podporovať odkanalizovanie technologického parku riešiť delenou kanalizáciou
- podporovať vybudovanie napojenia nových lokalít na plynové rozvody výstavbou vysokotlakovej prípojky o profile DN 80 v zmysle návrhu UPN
- podporovať vybudovanie napojenia nových lokalít na elektrické rozvody v zmysle návrhu UPN
- podporiť rozšírenie existujúcej rozvodne 110/22 kV a vybudovanie novej rozvodne 110/22 kV na začiatku priemyselného parku pri Veľkých Levároch

3. Zvýšenie kapacity čističky odpadových vôd

- dokončenie modernizácie existujúcej mechanickej ČOV
- dokončenie modernizácie biologickej časti ČOV

4. Rekonštrukcia kanalizácie

- zrekonštruovať existujúcu kanalizačnú a vodovodnú sieť hlavne staršiu ako 20 – 30 rokov, ktorá už nedostatočne tesní
- dobudovať a modernizovať existujúcu vodárenskú sieť v sídliskách
- zrekonštruovať existujúcu sieť rozvodov plynu a električky

1.2. Školstvo

Kvalita technického stavu a vybavenia škôl výrazne zvyšuje úroveň školskej infraštruktúry. Kvalitné ľudské zdroje sú základným predpokladom vysokého ekonomického výkonu, zamestnanosti a konkurencieschopnosti. Mesto Malacky patrí k mestám s nižším stupňom vzdelania populácie i z dôvodu malého počtu stredných a najmä nedostatku stredných odborných škôl. Je potrebné sústrediť sa na vybavenie mladých ľudí odbornými znalosťami a zručnosťami. Tiež na rozvoj ponuky stredného školstva na území mesta, aktívne pôsobenie na rozvoj študijných odborov stredného odborného školstva s prihliadnutím na aktuálne potreby trhu.

1.2.1. Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry

- obnova a rekonštrukcia materských škôl
- rekonštrukcia základných škôl a školských zariadení
- modernizácia gymnázia a vznik strednej odbornej školy
- rozvoj študijných odborov stredného odborného školstva s prihliadnutím na aktuálne potreby trhu
- environmentálna osвета, výchova a vzdelávanie

Dôležitou oblasťou je skvalitnenie vyučovacieho procesu čo spolu výrazne súvisí s technickou kvalitou školských zariadení. Preto modernizácia a rekonštrukcia je jednou z ciest na podporu rozvoja školskej infraštruktúry. Intenzívne sa tiež uvažuje o umiestnení strednej odbornej školy v Malackách, ktorá bude úzko spolupracovať a komunikovať s lokalizovanými spoločnosťami o ich plánoch a požiadavkách na zamestnancov a bude prípadne i vhodne rekvalifikovať ostatných ekonomicky aktívnych.

Modernizácia školských zariadení a zvýšenie vzdelanostnej úrovne

Priorita podporuje riešenia vhodné na redukovanie nízkej vzdelanostnej úrovne vo všetkých vekových úrovniach populácie v kvalitných školských priestoroch.

podporované sú všetky aktivity prinášajúce pozitívny vplyv na rozvoj ľudských zdrojov, vrátane zvyšovania environmentálneho povedomia.

Opatrenia:

- podpora zriadenia strednej odbornej školy v Malackách
- modernizácia a rekonštrukcia existujúcich školských zariadení
- podpora aktivít škôl zameraných na ľudské zdroje
- podpora cezhraničnej spolupráce škôl
- podpora alternatívneho vzdelávania, rekvalifikačných kurzov a školení
- zvyšovať environmentálnu osvetu dostupnými prostriedkami
- zvýšiť vzdelanosť obyvateľov podporou náučných projektov ako vybudovanie náučného chodníka v Zámockom parku

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky
- školy na území mesta
- mimovládne a spoločenské organizácie

Finančné zdroje:

Štátne dotácie, miestne zdroje, regionálne zdroje, zdroje EÚ.

Príslušné súvisiace projekty

1. Podpora zriadenia strednej odbornej školy v Malackách

- vytvoriť podmienky na umiestnenie novej strednej odbornej školy prípravou nového pozemku resp. nového objektu,
- zabezpečiť projektovú prípravu nového školského objektu
- strednú odbornú školu profilovať na prevládajúci novo etablovaný druh priemyselných aktivít

2. Modernizácia a rekonštrukcia existujúcich školských zariadení

- vytvoriť podmienky na modernizáciu vnútorných školských zariadení základných a materských škôl na území mesta vrátane technologických a informačných systémov
- vytvoriť podmienky na rekonštrukciu stavebných objektov starších základných a materských škôl na území mesta tak, aby objekty plne zapadli do moderného koloritu mesta, vrátane ekologizácie, zateplenia a zníženia energetickej náročnosti objektov

3. Podpora aktivít škôl zameraných na ľudské zdroje

- podporiť aktivity stredných škôl na rozvíjanie vedomostí aj u ostatných obyvateľov mesta v oblasti technického vybavenia škôl,
- podporiť aktivity na zvýšenie kvalifikačnej úrovne školop povinnej rómskej populácie v rámci horizontálnej priority

4. Podpora cezhraničnej spolupráce škôl

- zabezpečiť rozvoj cezhraničnej spolupráce s okolitými obcami na rakúskej strane cez verejné zmluvy o zaškoľovaní a výmenných pobytoch detí v jednotlivých školách
- podporiť cezhraničnú spoluprácu medzi školami usporadúvaním rôznych kultúrnych, školských a športových podujatí so záštitou verejných predstaviteľov mesta a kraja
- naštartovať spoluprácu aj so vzdialenejšími mestami a obcami v Čechách, Rakúsku a v iných štátoch EU s cieľom nadviazať spoluprácu hlavne pri výmenných pobytoch detí, vrátane podpory nadaných detí so slabšie finančne zabezpečených rodín

5. Podpora alternatívneho vzdelávania, rekvalifikačných kurzov a školení

- vytvárať podmienky na rozvoj alternatívneho vzdelávania pre nadané deti
- podporovať rôzne školenia a rekvalifikačné kurzy, vrátane poskytovania školiacich, administratívnych a kultúrnych verejných priestorov

6. Zvyšovať environmentálnu osvetu dostupnými prostriedkami

- v rámci zvyšovania kvality života v meste vytvárať podmienky na ekologickú a environmentálnu osvetu, poskytovaním verejných výstavných priestorov a informačných vývesných tabulí
- podporovať zriaďovanie výstavných, konferenčných a spoločenských podujatí zameraných na skvalitňovanie životného prostredia v meste
- podporovať separovaný zber a čistotu verejných priestranstiev v meste
- zvýšiť vzdelanosť obyvateľov podporou náučných projektov ako vybudovanie náučného chodníka v Zámockom parku a v borových lesoch,
- podporiť vybudovanie náučného ekotopu v rámci pieskových presypov v lesnom ekosystéme ako ojedinelom suchozemskom stredoeurópskom púštnom území viatych pieskov

1.2.2. Modernizácia vybavenia škôl a podpora školských projektov

- zlepšenie technického stavu a vybavenia škôl
- podpora školských projektov
- zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne
- podpora kvalifikačnej úrovne hendikepovaných a slabších sociálnych vrstiev

Technická vybavenosť škôl umožňuje zvyšovať povedomie žiakov v oblasti najmodernejších informačných technológií a poznatkov vedy a techniky s cieľom ich pripraviť do aktívneho života. Významnú úlohu zohráva aj rekvalifikácia pracovných síl v súlade s typom investícií a dlhodobými požiadavkami trhu práce. Dôležitá je aj podpora všetkých činností a aktivít, smerujúcich k adaptácii a rozvoju sociálne slabších vrstiev obyvateľstva zo sociálne znevýhodneného prostredia, hendikepovaných obyvateľov mesta.

Zvýšenie úrovne vybavenia škôl

Priorita je zameraná na podporu všetkých aktivít smerujúcich k zvýšeniu vybavenosti škôl súvisiacu so zvýšením technických zručností obyvateľstva,

umožňujúcej uplatnenie sa na trhu práce.

Opatrenia:

- podpora technickej vybavenosti škôl najmodernejšími technickými a informačnými zariadeniami
- podpora realizovania rekvalifikačných kurzov zameraných na zvýšenie kvalifikovanosti
- podpora cezhraničnej spolupráce v oblasti využívania technických a informačných systémov
- podpora kvalifikačnej úrovne hendikepovaných a slabších sociálnych vrstiev

Umiestnenie opatrenia:

- územie Malaciek
- mimovládne a spoločenské organizácie

Finančné zdroje:

Štátne dotácie, miestne zdroje, regionálne zdroje, zdroje EÚ.

Príslušné súvisiace projekty

1. Zlepšenie technického stavu a vybavenia škôl

- vytvoriť podmienky na modernizáciu technického stavu a vybavenia zariadení základných a materských škôl na území mesta vrátane najmodernejších technických, technologických a informačných systémov
- vytvoriť podmienky na revitalizáciu existujúcej vybavenosti základných a materských škôl modernými učebnými zariadeniami
- podporiť a zabezpečiť výstavbu viacúčelovej telocvične pre určenú pre školy

2. Podpora školských projektov

- podpora realizácie školských projektov vytváraním podmienok na spoluprácu so súkromnými výrobnými i nevýrobnými subjektami
- podpora spolupráce verejného sektora so školami pri finančnej spolupráci a zaštrešovaní aktivít základných a stredných škôl

3. Zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne

- podpora realizovania rekvalifikačných kurzov zameraných na zvýšenie kvalifikovanosti rómskej populácie a neprispôsobivých obyvateľov vrátane dlhodobo nezamestnaných
- podpora spolupráce s úradom práce a školami pri vytipovaní ľudských zdrojov ochotných sa zapájať do získaní vyššieho stupňa kvalifikačnej a odbornej úrovne
- podpora kvalifikačnej úrovne hendikepovaných a slabších sociálnych vrstiev

1.3. Životné prostredie

Kvalita životného prostredia je významným ukazovateľom kvality života. Na kvalitu prostredia je nadviazaných množstvo ďalších charakteristík, ako napr. rozvinutosť cestovného ruchu, zdravotný stav populácie, počet obyvateľov a s tým spojené príjmy a pod. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia je spoločným cieľom obyvateľov mesta. Otázky životného prostredia ako sú monitorovaná kvalita vody a ovzdušia, optimalizácia nakladania s odpadmi, otázka chránených území a Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí sú jednými z najprioritnejších, ktorými sa má mesto zaoberať.

1.3.1. Modernizácia odpadového hospodárstva a zariadení na likvidáciu odpadov

- podpora zneškodňovania komunálneho odpadu
- budovanie a modernizácia zariadení určených na separovaný zber a na zhodnocovanie odpadov

Podpora skvalitnenia odpadového hospodárstva

Hlavným cieľom v oblasti odpadového hospodárstva v meste je zdokonaľiť systém separovaného zberu komunálnych odpadov, vybudovať závod na triedenie a zhodnocovanie komunálneho odpadu. Priorita sa zameriava aj na zamedzenie vytvárania neriadených a ilegálnych skládok na území mesta a jeho priľahlých častiach.

Opatrenia:

- podporovať separovaný zber zhodnotiteľných odpadov tak, aby sa dosiahlo zapojenie obyvateľov porovnateľné s vyspelými krajinami
- vybudovať zariadenie pre zhodnocovanie využiteľných odpadov (plasty, biologický odpad, stavebný odpad a pod.) a separovaného zberu
- propagovať a informovať obyvateľov o nakladaní s odpadmi

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky a jeho priľahlých častí
- nové navrhované priestory

Finančné zdroje:

Štátne dotácie, regionálne zdroje, miestne zdroje, súkromné zdroje, fondy EÚ

Príslušné súvisiace projekty

1. Podpora zneškodňovania komunálneho odpadu

- podporovať separovaný zber zhodnotiteľných odpadov zabezpečením odpadových nádob, igelitových vriec a podobných nádob
- zriaďovať zastrešené priestory pre sústreďovanie separovaných zberných nádob
- propagovať separovaný zber komunikačnými prostriedkami mesta

2. Budovanie a modernizácia zariadení na zhodnocovanie odpadov

- vybudovať moderné zariadenie pre zhodnocovanie využiteľných odpadov (plasty, biologický odpad, stavebný odpad a pod.) zo spoločného a separovaného zberu
- modernizovať existujúcu skládku odpadu, vrátane zabezpečenia zamedzenia presakovania kontaminovaného odpadu do podzemných vôd

1.3.2. Ochrana prírodného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj

- ochrana jednotlivých zložiek životného prostredia
- podpora spracovania dokumentov a realizácia projektov starostlivosti chránených území
- ochrana krajiny a rozširovanie chránených území,
- realizácia programov starostlivosti o krajinu
- údržba a skvalitňovanie prírodného prostredia v meste

Ochrana jednotlivých zložiek životného prostredia

Priorita je zameraná na zníženie nepriaznivých vplyvov ľudských činností na zložky životného prostredia.

Opatrenia:

- odstraňovanie negatívnych vplyvov znečisťujúcich zložky životného prostredia
- zlepšovanie kvality vôd intenzívnejším využívaním čističky odpadových vôd, budovaním kanalizačnej siete
- rozširovanie a rekonštrukcia mestskej zelene
- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky
- lokality s nerozvinutou kanalizáciou

Finančné zdroje:

Štátne dotácie, miestne zdroje, súkromné zdroje, fondy EÚ.

Ochrana krajiny a trvalo udržateľný rozvoj

Priorita sa zameriava na zabezpečenie kladného trendu v stave životného prostredia popri rozvoji priemyslu na území mesta.

Opatrenia:

- uplatňovať princípy (zásady) trvalo udržateľného rozvoja
- podporovať ochranu prírodných zdrojov
- presadzovať sankčné opatrenia voči znečisťovateľom životného prostredia

Umiestnenie opatrenia:

- chránené územia
- územia prírodných zdrojov
- územie mesta Malacky a príľahlých častí

Finančné zdroje:

Miestne zdroje, súkromné zdroje, fondy EÚ.

Príslušné súvisiace projekty

1. Ochrana jednotlivých zložiek životného prostredia

- podporovať znižovanie a odstraňovanie negatívnych vplyvov znečisťujúcich zložky životného prostredia hlavne v navrhovaných lokalitách priemyselno-technologického parku
- podporovať zlepšovanie kvality vôd intenzívnejším využívaním čističky odpadových vôd, budovaním kanalizačnej siete a prípojok dosiaľ nenapojených objektov
- podporovať a zabezpečovať rozširovanie a rekonštrukcia mestskej zelene vrátane súvislých parkových plôch a líniovej zelene
- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie vrátane veternej energie

2. Podpora spracovania dokumentov a realizácia projektov starostlivosti chránených území

- uplatňovať princípy trvalo udržateľného rozvoja v rámci budovania nových lokalít v meste

- podporovať ochranu prírodných zdrojov hlavne vodných zdrojov vrátane súvislých plôch lesného územia
- presadzovať spracovávanie projektov a dokumentov pre všetky zamýšľané projektové a investičné zámery v meste a ich dopady na životné prostredie v rámci EIA
- spracovať krajinno-ekologický plán mesta Malacky

3. Ochrana krajiny a rozširovanie chránených území,

- podporovať rozširovanie chránených území v katastri mesta s cieľom vybudovať náučné chodníky a lokality pre zachovanie kultúrnych hodnôt krajiny

4. Realizácia programov starostlivosti o krajinu

- podporovať ochranu druhov, biotopov a území európskeho významu, najmä prostredníctvom súvislej európskej sústavy osobitne chránených území (NATURA 2000)

5. Údržba a skvalitňovanie prírodného prostredia v meste

- podporovať a zabezpečovať údržbu prírodného prostredia v meste vrátane skvalitňovania mestskej zelene a zelených plôch
- podporiť osadenie nových lavičiek na oddych a informačných tabúl.
- podporiť úpravu krajinného prostredia výsadbou stromčekov a kríkov v okolí potokov
- zatraktívniť okolie revitalizáciou existujúcich potokov

2. PRIORITNÁ OS KONKURENCIE SCHOPNOSŤ PODNIKOV A SLUŽIEB

Konkurencieschopnosť podnikov na medzinárodnej a domácej úrovni predstavuje základnú hospodársku vyspelosť mesta. a jeho regiónu Hospodárstvo mesta a jeho priemyselné podniky sa transformáciou postupne stávajú ako tak konkurencie schopnými na trhu, avšak s postupujúcou internacionalizáciou po vstupe do Európskej únie je dôležité zvyšovať konkurencieschopnosť najmä cez zavádzanie inovácií produktov a služieb, zlepšovanie technickej vybavenosti až po zvyšovanie efektívnosti vo výrobe.

Malacky sú tradičným spádovým priemyselným centrom regiónu Záhoria. Rozvoj hospodárskej činnosti v tradičných priemyselných a strojárskych odvetviach bude doplnený o špecifikum subdodávateľov pre špecializovanú elektrotechnickú, sofistikovanú a automobilovú výrobu v priemyselno- technologickom parku Záhorie.

2.1. Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov

2.1.1. Inovácie a technologické transfery

- vytvorenie podmienok pre inovačné formy podnikania
- rozvoj konkurencieschopnej priemyselnej základne a podpora priemyselného parku
- založenie výskumného, vývojového a technologického centra v priemyselnom parku Záhorie

Vytvorenie podmienok pre inovačné formy podnikania

Pojednáva o podpore zavádzania inovácií, informačných technológií a sofistikovanom vývoji výrobnnej produkcie. Výsledkom by mali byť aj na základe zhodnotenia ľudských zdrojov výroby a služby vysokej kvality schopné konkurencie s vysokou inovačnou hodnotou. Využitie terajšej výrobnnej základne po jej modernizácii na sofistikovanú výrobu. Informovanosť o podnikateľských podmienkach v smere mesto- podnikatelia a následne integrovane mesto- externé podnikateľské subjekty. Potreba vytvorenia podmienok pre vybudovanie komplexnej infraštruktúry technologického parku na poskytovanie služieb vo výrobnom procese a zriadenie výskumno-vývojového centra na báze spolupráce s vedeckými ústavmi a vysokými školami.

Opatrenia:

- podpora zavádzania progresívnych a inovatívnych technológií a postupov v plánovaných centrách a v priemyselno–technologickom parku
- tvorba systémovej infraštruktúry a rozvoj inovačných centier, podnikateľských parkov a inkubátora

- vytváranie ponuky a informačno–technologických služieb pre investorov
- podpora zámerov investorov na lokalizáciu investícií v blízkosti Malaciek
- podpora priemyselno–technologického parku

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky
- lokality schválené územným plánom
- podnikateľský inkubátor

Finančné zdroje:

Miestne zdroje, súkromné zdroje, zdroje z fondov EÚ, štátne zdroje,

Príslušné súvisiace projekty

1. Vytvorenie podmienok pre inovačné formy podnikania

- podporovať rozširovanie a existenciu inkubátora pre začínajúcich podnikateľov
- podporovať rozvoj inovačných firiem poskytujúcich dynamické progresívne zmeny najmä v najnovších informačných i výrobných a automatizovaných technológiach
- podporovať rozvoj sofistikovanej výroby založenej na báze čistej výroby využívajúcich kvalifikovanú pracovnú silu

2. Rozvoj konkurencieschopnej priemyselnej základne a podpora priemyselného parku

- podporovať vybudovanie priemyselno-technologického parku Eurovally, pozostávajúci z viacerých zón a to Malacky sever v lokalite Nad výhonom až po severnú hranicu katastra, Malacky juh viažúci sa na existujúci priemyselný obvod v časti Marheček, priemyselný park Vasková južne od Marheckých rybníčkov,

3. Založenie výskumného, vývojového a technologického centra v priemyselnom parku Záhorie

- podporovať rozvoj centra vedy a výskumu v technologickom parku
- podporiť zriadenie riadiaceho centra technologického parku
- podporovať rozvoj vzdelávacieho centra technologickom parku

2.1.2. Podpora spoločných služieb pre podnikateľov

- rozvoj sektoru služieb
- rozvoj cestovného ruchu a rekreácie
- rozvoj kultúrnych, športových aktivít a aktivít voľného času

Rozvoj sektoru služieb

Rozvinutý sektor služieb je pilierom zdravej ekonomiky. Malé a stredné podniky sú však v porovnaní s veľkými podnikmi znevýhodňované v prístupe ku kapitálu či uplatnení sa na trhu. Táto situácia si vyžaduje systematickú podporu. Podpora rozvoja sektora služieb je dôležitou otázkou aj rozvoja zamestnanosti v meste pretože služby poskytujú najväčší priestor pri jej rozvoji. Mesto Malacky má predpoklady na rozvoj všetkých druhov služieb vrátane poznávacieho, rekreačného, športového, gastronomického, pútnického, vidieckeho cestovného ruchu s agroturistikou. Malacky majú svoje špecifické danosti, ktoré po úpravách prispievajú k zatraktívneniu lokality a zabezpečia rozvoj služieb cestovného ruchu. Význam má zriadenie informačného centra mesta o možnostiach využitia zariadení cestovného ruchu. Dôležitým je rýchlejší rozvoj sektora služieb najmä vo väzbe na cestovný ruch, spracovanie multimediálnych rôznorejazyčných propagačných materiálov o histórii a aktivitách mesta, ako i zlepšenie spolupráce so zariadeniami poskytujúcich služby či už stravovacieho, informačného a iného charakteru vrátane spolupráce s cestovnými kanceláriami.

Opatrenia:

- úprava podmienok na podporu rozvoja služieb
- podpora rozvoja živnostenského podnikania vo sfére remesiel a služieb
- podpora vytvárania poradenských a informačných sietí
- podpora moderných typov výroby a služieb s vysokou pridanou hodnotou
- podpora rozvoja podnikateľských aktivít a služieb cestovného ruchu a verejného stravovania
- rozšírenie a skvalitnenie infraštruktúry ubytovacích a stravovacích zariadení
- rozvoj mestského a vidieckeho cestovného ruchu, športového,

gastronomického a pútnického cestovného ruchu, agroturistiky

- využitie prírodného potenciálu na rozvoj ekoturistiky
- podpora realizovania informačného centra pre región Záhorie
- zvýšenie kvality poskytovaných služieb a čistoty prostredia

Umiestnenie opatrenia:

- územie Malaciek

Finančné zdroje:

Miestne zdroje, súkromné zdroje, zdroje z fondov EÚ.

Príslušné súvisiace projekty

1. Rozvoj sektoru služieb

- podporovať rozvoj plôch obchodu a služieb v rámci navrhovaného technologického parku Malacky sever
- podporovať rozvoj areálu zhodnocovania druhotných surovín po rekultivácii bývalého smetiska
- v rámci služieb poskytujúcich zdravotnú starostlivosť podporovať údržbu a rekonštrukciu existujúcich zariadení
- podporiť opätovné zriadenie geriatrického centra vzhľadom zvýšený prechod aktívneho obyvateľstva do poproduktívneho veku vybudovaním aj nových priestorov
- v štruktúre sociálnych služieb podporovať rozvoj sociálnych zariadení, ako sú jasle a domovy penzióny pre dôchodcov vzhľadom na očakávané výraznejšie starnutie obyvateľstva mesta, stanice opatrovateľskej služby a krízové centrum pre bezdomovcov
- podporiť vybudovanie obchodného veľkokapacitného centra v centre mesta a zariadení vyššej občianskej vybavenosti

2. Rozvoj cestovného ruchu a rekreácie

- podporovať rozvoj lokalít určených pre cestovný ruch a rekreáciu
- podporovať rozvoj plôch určených pre rekreáciu pri riečke Malina hlavne vodnej turistiky
- podporovať rozvoj rekreácie formou chatárenia a chalupárenia, vrátane záhradkárčenia a adaptabilizácie záhradkových osád na rekreačné zóny
- dobudovať pešiu os od západnej strany mesta popri mlynskom náhone, cez Záhorácku ulicu ku kaštieľu cez zámocký park ako rekreačnú náučnú a turistickú trasu vrátane vybudovania zariadení cestovného ruchu
- podporovať rekreačné aktivity v území Bory v rámci vojenských lesov
- podporovať rozvoj turizmu a rekreácie v blízkych vodných plochách vrátane využitia plôch Marheckých rybníkov

3. Rozvoj kultúrnych, športových aktivít a aktivít voľného času

- podporovať rozvoj športovo rekreačného areálu a rozvoj špecifického bývania
- podporovať rozvoj golfového ihriska v obvode Vasková
- premiestniť športový futbalový štadión z terajšieho areálu do navrhovaného areálu v južnej časti mesta
- zabezpečiť rekonštrukciu celého parku podľa návrhu vyplývajúceho z UPN
- podporovať vznik nového športového areálu s polyfunkčným obsahom ako centrum voľného času v centre mesta v priestore medzi už existujúcimi objektmi Malina, sokolovňa, synagóga a hotel Átrium
- podporovať vznik nového areálu v severovýchodnej časti mesta vedľa múzea M.Tillnera
- v severovýchodnej časti mesta podporiť vznik a dobudovať komplexný areál branných športov
- podporovať rozvoj športovo-rekreačného areálu v južnej časti mesta
- podporovať rekonštrukciu schátralých stavebných pamiatok, vrátane pamätníkov, pomníkov, stĺpov a rôznych umeleckých artefaktov
- podporovať formovanie identických priestorov pôvodnej architektúry a urbanistickej kompozície v priestore na dolnom konci mesta pozdĺž Družstevnej ulice a na hornom východnom konci pozdĺž ulíc Duklianskych hrdinov, Rakárenská a Džbankáreň
- podporovať zachovanie všetkých súčasných kultúrnych zariadení

- podporovať rekonštrukciu existujúcich priestorov a budovanie nových nenáročných priestorov podľa záujmových činností
- vybudovať kultúrno-spoločenské centrum / Dom kultúry/ so spoločenskou sálou na viacúčelové využitie pre kultúrne a spoločenské aktivity v meste, vrátane informačného centra mladých,
- podporiť vybudovanie kultúrno - spoločenského centra v časti Vinohradské

2.1.3. Podpora začínajúcich a expandujúcich inovatívnych firiem

- rozvoj malého a stredného podnikania
- podpora inovácie poľnohospodárskych a agrárnych činností
- podpora inovácie lesohospodárskych činností
- podpora podnikania a zvyšovanie úrovne konkurencieschopnosti podnikateľov mesta

Rozvoj malého a stredného podnikania

Malé a stredné podniky vytvárajú nové pracovné príležitosti a uspokojujú regionálne potreby špecializovanými produktmi a službami. Podpora ich zakladania pomôže rozvoju mesta ako i regiónu. Produkujú 40 – 60 % HDP a majú veľký podiel na obchode a exporte. Medzi malý a stredný podnik podľa odporúčania EK je zaradený podnik, ktorý má menej ako 250 zamestnancov, jeho ročný obrat nepresahuje 40 mil. EUR, celková hodnota aktív nepresahuje 40 mil. EUR. Zameriava sa na využitie produkčného potenciálu regiónu a špecifických prírodných podmienok vrátane poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Inovácia poľnohospodárskych, agrárnych a lesohospodárskych činností súvisí s rozvojom malého a stredného podnikania a rozvojom nových technológií. Môže prispieť zveľďovaním kultúrneho rázu krajiny a k zviditeľneniu územia

Opatrenia:

- podpora zakladania malých a stredných podnikov
- zvýšená podpora perspektívnych podnikov v prvých rokoch existencie
- podpora a rozvoj špecifických oblastí rastlinnej výroby a nadväzujúceho potravinárskeho priemyslu a využívanie miestnych špecifických podmienok,

príležitostí, tradícií

- podpora aplikovania nových technológií do lesného hospodárstva

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky
- podnikateľský inkubátor

Finančné zdroje:

Miestne zdroje, súkromné zdroje, zdroje z fondov EÚ.

Príslušné súvisiace projekty

1. Rozvoj malého a stredného podnikania

- podporovať zakladanie malých a stredných podnikov aj formou dotácií, hlavne zvýšenou podporou perspektívnych podnikov v prvých rokoch existencie
- uvažovať s prestavbou vojenských kasární na centrum pre malé a stredné podnikanie
- podporovať výstavbu logistických centier za účelom skvalitnenia skladových kapacít pre podnikateľov
- podporovať oživenie existujúcich a pôvodných výrobných aktivít nenáročných a energetické vstupy a suroviny pre malých a stredných podnikateľov

2. Podpora inovácie poľnohospodárskych a agrárnych činností

- podporovať rozvoj intenzívneho využívania poľnohospodárskeho územia vrátane revitalizácie súčasných poľnohospodárskych plôch, ktoré spravuje podnik Agra M
- zvážiť možnosť podpory rekultivácie ovocných sádov smere na Studienku
- podporovať aplikovanie nových technológií do poľnohospodárstva vrátane dotácii
- podporovať rozvoj rastlinnej výroby a nadväzujúceho potravinárskeho priemyslu a využívanie miestnych špecifických podmienok, príležitostí, tradícií

- podporovať revitalizáciu plošných závlah v smere na Veľké Leváre
- podporovať stabilizáciu živočíšnej výroby mimo zastavaného územia mesta a eliminovať negatívny jej vplyv zastavané územie
- inicializovať stabilizáciu najkvalitnejších pôd pre poľnohospodársku veľkovýrobu

3. Podpora inovácie lesohospodárskych činností

- podporovať rozvoj intenzívneho využívania lesohospodárskeho územia
- podporovať rozvoj spracovania drevnej produkcie na finálne výrobky
- podporovať aplikovanie nových technológií do lesného hospodárstva vrátane dotácii
- podporovať rozvoj chovu lesných druhov zveriny v chránených oborách za účelom zabezpečenia genofondu v týchto lokalitách

4. Podpora podnikania a zvyšovanie úrovne konkurencieschopnosti podnikateľov mesta

- podporovať rozvoj priemyselných parkov podľa zákona č.193/2001 Z.z.
- posilniť existujúcu priemyselnú zónu na juhu a na východe mesta
- dokončiť delimitáciu vytipovaného územia vojenských lesov do správy mesta pre účely výrobnno-skladovej zóny
- podporovať revitalizáciu hnedých plôch po bývalých štátnych podnikoch najmä v severovýchodnej časti mesta
- podporovať inováciu výrobných činností ďalším prilákaním nových investorov do pripravovaných priemyselných parkov za účelov zvýšenej konkurencieschopnosti
- podpora rozširovania existujúcich a tvorby nových funkčných území priemyselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva v zmysle návrhu UPN

2.2. Regenerácia sídiel

Regenerácia sídiel je dôležitou úlohou skvalitňovania bývania, či už v rámci vybudovaných sídlisk v období 50-80 - tých rokov alebo v lokalitách rodinnej nízkopodlažnej zástavby. Skvalitňovanie obytného prostredia je dôležitou súčasťou spokojnosti obyvateľov mesta.

2.2.1. Regenerácia obytného prostredia

- regenerácia sídlisk a úrovne bývania súvisiaca s upadajúcim obytným prostredím

- podpora zlepšenia kvality života obytného prostredia

Podpora regenerácie sídlisk a rozvoja bytovej výstavby

V nadväznosti na hospodársky rozvoj je dôležitá podpora revitalizácie sídlisk a obytného prostredia vrátane riešenie bytovej otázky aj z dôvodu zvyšovania počtu obyvateľov mesta ale aj z dôvodu existencie slabších sociálnych skupín, ktoré si nemôžu dovoliť kúpiť byt.

Opatrenia:

- podpora regenerácie sídlisk a obytného prostredia
- podpora modernizácie a obnovy bytového fondu
- rozvoj kvality obytného prostredia
- podpora výstavby nájomných a cenovo dostupných bytov sociálneho bývania
- tvorba podmienok pre výstavbu rodinných domov

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky

Finančné zdroje:

Dotácie štátneho rozpočtu, miestne zdroje, súkromné zdroje

Príslušné súvisiace projekty

1. Regenerácia sídlisk a úrovne bývania súvisiaca s upadajúcim obytným prostredím

- podporovať regeneráciu sídlisk a ostatných obytných zón
- podporovať riešenie problematiky regenerácie panelových bytov;
- zabezpečovať výstavbu a rekonštrukciu stavebných štruktúr ako sú chodníky, mosty, a pod
- podporovať regeneráciu osídlení, kde bývajú rómsky občania v rámci horizontálnej priority
- zabezpečovať a podporovať realizáciu komplexných projektov regenerácie sídiel, ich častí a zón

2. Podpora zlepšenia kvality života obytného prostredia

- podporovať a realizovať úpravy verejných priestranstiev, verejnej zelene a dôležitých priestorových areálov s multifunkčným využitím,
- podporovať obnovu a regenerácie centra mesta a zelených parkov, vrátane údržby historického parku v nemocnici

2.2.2. Regenerácia historických objektov a atraktivita mesta

- podpora zachovanie kultúrneho, historického a prírodného dedičstva
- podpora zatraktívnenia mesta a nárast návštevnosti

Kultúrne dedičstvo uplynulých stáročí je vo väčšine stotožňované s historickými pamiatkami. Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít ako i odstránenie deficitu zdokumentovanej histórie mesta sa prejaví kladne v sebavedomí obyvateľov a v raste goodwillu mesta. Cieľom je zvýšenie atraktivity mesta na zvýšenie počtov návštevníkov mesta plnením základných predpokladov dôležitých pre rozvoj cestovného ruchu a správne využitie existujúcich zdrojov.

Regenerácia historických objektov a zachovanie kultúrneho, historického a prírodného dedičstva

Opatrenia:

- podpora opráv, rekonštrukcie a údržby kultúrnych zariadení a pamiatkových objektov
- označenie a propagácia kultúrnych, historických a prírodných hodnôt mesta
- podpora rozvoja kultúrnych aktivít a aktivít voľného času
- vnášanie nových funkcií do pamiatkovo chránených objektov
- rekonštrukcia parku a podpora nových spôsobov využitia Zámockého parku a ostatnej mestskej zelene
- podpora všetkých aktivít smerujúcich k zatraktívneniu mesta

- podpora kultúrnych inštitúcií, inštitúcií zameraných na aktivity voľného času
- budovanie systémov priestorovej orientácie a informovanosti
- zvýšenie bezpečnosti návštevníkov mesta

Umiestnenie opatrenia:

- územie mesta Malacky
- lokality s výskytom pamiatok
- parky a lokality s mestskou zeleňou

Finančné zdroje:

Miestne zdroje, súkromné zdroje, fondy EÚ.

Príslušné súvisiace projekty

1. Podpora zachovanie kultúrneho, historického a prírodného dedičstva

- podporovať a zabezpečovať realizáciu opráv, rekonštrukcie a údržby kultúrnych zariadení a pamiatkových objektov v meste
- podpora spolupráce s rakúskymi obcami pri zachovaní a odovzdaní významných historických artefaktov na pôvodné miesto ako cieľ využitia pre turistov

2. Podpora zatraktívnenia mesta a nárast návštevnosti

- podpora projektov na zatraktívnenie mesta, hlavne v oblasti služieb cestovného ruchu a revitalizácie historicky cenných objektov
- zabezpečovanie a podpora propagácie kultúrnych, historických a prírodných hodnôt mesta podľa priebežných akcií a podujatí
- podpora organizovania verejných, kultúrnych a športových podujatí, vrátane medzinárodnej scény a zapojenia sa susedných cezhraničných regiónov